

vergadering **36**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 3 juni 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren – 340 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	5
ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de heropstart van de horeca	
ACTUELE VRAAG van Kurt Vanryckeghem aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de heropening van de horecasector	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steunmaatregelen voor de horeca	6
ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opvoeren van de opleidingsinspanningen ten aanzien van werkzoekenden en werkenden	
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving van tijdelijk werklozen bij de VDAB	15
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het solvabiliteitsplan om de Vlaamse economie te ondersteunen	
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Vlaams herstelplan voor de economische relance na de coronacrisis	
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het solvabiliteits- en herstelplan	20
ACTUELE VRAAG van Sihame El Kaouakibi aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanpak van structureel racisme en discriminatie in Vlaanderen	27
ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de heropening van het buitengewoon onderwijs	33

ACTUELE VRAAG van Carina Van Cauter aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opvolging van personen met voorwaardelijke invrijheidstelling	39
ACTUELE VRAAG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de werking van multifunctionele centra (MFC) in tijden van corona	43
ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toekenning van een 'dankpremie' voor personeel van woonzorgcentra door de Vlaamse Regering	49
ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het creëren van mogelijkheden voor een heropstart van het sociale leven van 65-plussers	53
ACTUELE VRAAG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de plannen van de Europese Commissie voor een Europees herstelfonds	
ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het voorgestelde herstelfonds van de Europese Commissie	57
VOORSTEL VAN DECREET van Carina Van Cauter, Lorin Parys, Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Sarah Smeyers tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp	
– 237 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 6	
Algemene bespreking	62
Artikelsgewijze bespreking	63
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	63
THEMADEBAT over de evaluatie en verdere uitvoering van het Vlaamse coronabeleid	
– 1 (2019-2020)	
Verkiezing van de voorzitter, de ondervoorzitters en de leden van de commissie ad hoc	64
VOORSTEL VAN HET UITGEBREID BUREAU betreffende de evaluatie van de proefperiode van de Kinderrechtencommissaris	
Bespreking en stemming	65
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren	
– 340 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	66
VOORSTEL VAN DECREET van Carina Van Cauter, Lorin Parys, Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Sarah Smeyers tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp	
– 237 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 6	
Artikelsgewijze stemming	68
Hoofdelijke stemming	68
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	68

BIJLAGEN

Aanwezigheden	70
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	70

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Dames en heren, zoals het Uitgebreid Bureau op 27 mei 2020 heeft beslist, beperken we in deze tijden van corona de aanwezigheid in de plenaire vergadering tot veertig Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Daarom is er geen mededeling van verontschuldigingen van Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Minister-president Jan Jambon en de ministers Matthias Diependaele, Lydia Peeters en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren
– 340 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, mijn fractie wil graag met spoed een voorstel van resolutie op de agenda zetten over de onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren.

De voorzitter: Is het goed dat wij ons daar later over uitspreken?

Björn Rzoska (Groen): Zeker en vast.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de heropstart van de horeca

ACTUELE VRAAG van Kurt Vanryckeghem aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de heropening van de horecasector

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steunmaatregelen voor de horeca

De voorzitter: Collega's, voor de duidelijkheid wil ik even meegeven dat minister-president Jambon momenteel aanwezig is op de vergadering van de Nationale Veiligheidsraad. Ik heb vernomen dat die vergadering nog wel even zal duren. Als de minister-president niet op tijd hier zou zijn om te antwoorden op de andere actuele vragen die aan hem gericht zijn, dan zal een ander lid van de regering antwoorden in naam van de minister-president.

Het antwoord op deze actuele vragen wordt gegeven door minister Crevits.

De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, vandaag neemt de Nationale Veiligheidsraad een aantal belangrijke beslissingen met betrekking tot de heropstart van de horecasector op 8 juni, waar tienduizenden banen op het spel staan.

Ik wil hier vooreerst stellen dat ik gechoqueerd ben door een tweet van Marc Van Ranst, nota bene een van de experts die via de Groep van Experts belast met de Exitstrategie (GEES) de Nationale Veiligheidsraad van advies voorziet over de heropening van de horecasector. Op een vraag of hij tips had voor horecazaken die failliet dreigden te gaan, antwoordde hij: "Ja, een gouden tip. Zorg dat je meer inkomsten hebt dan uitgaven. Probeer dan nog maar eens failliet te gaan."

Collega's, ik weet niet of er in die televisiestudio's een bacterie hangt die de normale werking van de hersenen verstoort als je er te frequent aan wordt blootgesteld – of misschien was betrokkene onder invloed –, maar in ieder geval is dit een onaanvaardbare uitlating en een kaakslag voor de hele sector. Hiermee heeft Marc Van Ranst alle geloofwaardigheid en elk moreel gezag verloren en kan hij volgens ons op geen enkele manier nog worden betrokken bij om het even welke adviesraad ook tijdens deze coronacrisis.

Minister, los daarvan lekt intussen al heel wat uit over de manier waarop de horecazaken kunnen openen op maandag 8 juni. Eerlijk gezegd, onder die gro-tendeels onuitvoerbare regels zal het voor een groot deel van de horecazaken onmogelijk worden om op een rendabele manier te herstarten en dreigt een fail-lissement. De voorspellingen op dat vlak zijn ronduit dramatisch. Enerzijds moet men extra personeel voorzien om alle opgelegde richtlijnen na te leven, en anderzijds moet men dat financieren met een fractie van de vroegere omzet. Zoals u weet, is dat financieel onhoudbaar.

Minister, u hebt in de pers verklaard dat de hinderpremie sowieso stopt bij de heropening. Als deze regering niet uit een ander vaatje zal tappen, zal dit leiden

tot een regelrecht bloedbad in de sector. Om dit te vermijden, wil ik u dan ook vragen of u bereid bent om enerzijds de hinderpremie, weliswaar in een aangepaste vorm, te laten voortbestaan voor de zaken die om praktische redenen niet kunnen opendoen op een rendabele manier, en of u anderzijds in bijkomende steunmaatregelen voorziet die op een of andere manier het inkomensverlies compenseren van zaken die slechts een fractie van hun omzet kunnen realiseren?

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, nu duidelijk wordt dat de horeca zal mogen openen vanaf 8 juni, zolang de cijfers gunstig evolueren, komt er eindelijk, na vele weken van onzekerheid, wat perspectief voor de vele horecaondernemers die nu al maanden met gesloten deuren zitten. Het omzetverlies bedraagt nu reeds 3,9 miljard euro. 6 op de 10 ondernemers vrezen dat ze personeel zullen moeten ontslaan. Het gevolg zou kunnen zijn dat, als we nu niets doen, het komende jaar er tussen de 20.000 en 36.000 jobs verloren zullen gaan. Dan zal lekker gaan eten in je favoriete restaurant of met vrienden een frisse pint gaan drinken in je stamkroeg, er misschien helemaal niet meer in zitten.

Minister, dankzij u kunnen onze horecazaken al van bij het begin van de lockdown rekenen op de hinderpremie. De gevolgen zouden nog zwaarder zijn geweest. We zijn dan ook blij te horen dat extra steun voor deze sector nog op tafel ligt bij de Vlaamse Regering.

Uiteraard was er vanuit de sector de voorbije weken intensief overleg over een veilige heropstart. Samen met verschillende overheden hebben ze uiteindelijk een akkoord gevonden over de maatregelen die moeten worden gevolgd om opnieuw te kunnen openen: tafels op 1,5 meter afstand, verplichte registratie, sluiten om middernacht enzovoort.

Horeca Vlaanderen is ondertussen ook gestart met een website: heropstart-horeca.be, waarop alle maatregelen per subsector duidelijk vermeld staan. En dat is ook heel belangrijk, want duidelijkheid is net iets wat onze horecaondernemers de laatste weken moesten missen. Mijn zeer eenvoudige vraag aan u is welk concreet perspectief u aan onze horecasector kunt bieden.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik denk dat iedereen uitkijkt naar de beslissing dat de cafés en restaurants opnieuw open kunnen gaan. Ik denk dat heel veel mensen daar lang naar hebben uitgekeken, zeker met het weer van de laatste dagen. En let op, je zult zien dat het gaat regenen net als de terrassen opnieuw opengaan. Ik ben er zeker van.

Na maanden van sluiting mogen die dus opnieuw open. En dan zijn er natuurlijk serieuze maatregelen die ze moeten naleven: anderhalve meter afstand houden, ook tussen alle verschillende groepjes van klanten, niet aan de toog hangen, extra personeel om rond te gaan, glazen wassen op 60 graden, en ga zo maar door.

De mensen in die restaurants en cafés willen dat natuurlijk allemaal wel graag doen, maar ze gaan op die manier niet het hoofd boven water kunnen houden. Zij houden het hoofd niet boven water als ze daar niet verder in worden ondersteund. En toch schaft u die hinderpremie af. Dan was er eens een maatregel waar wij mee achter stonden, en u draait die meteen terug. Een op de vijf van de cafés en restaurants riskeert failliet te gaan. In een stad als Gent gaat het om een op de twee. Kunt u zich dat voorstellen? De helft van alle cafés en restaurants in een stad die zouden verdwijnen. 30.000 jobs zijn in gevaar. En iedereen kent de restaurantjes en cafés waar je gewoon nergens anderhalve meter kunt houden. Die hebben ook geen budget of plaats voor zo'n dure afwasmachine.

De groten gaan het wel redden. De McDonald's en de Starbucks trekken zich er wel door. Het gaat over de kleine lokale restaurantjes, de bars, de cafés en theehuizen die jarenlang met veel passie en ondernemerschap keihard hebben gewerkt. Die hebben hun opbrengsten niet naar de Kaaimaneilanden verhuisd en betalen veel belastingen. Die vrezen op dit moment dat ze ertussenuit gaan.

Ik denk dat we echt moeten opletten dat we binnen een paar maanden onze pintjes niet via Deliveroo gaan moeten bestellen. Ik vraag mij dus af welke maatregelen u gaat nemen? Gaat u alles op alles zetten om de horeca te helpen het hoofd boven water te houden, en te zorgen dat die hun rol kunnen blijven spelen binnen het weefsel in onze steden en gemeenten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is vandaag inderdaad prachtig weer. Ik ben van mijn kabinet naar hier gewandeld voor de plenaire vergadering begon. Ik heb ongelooflijk veel jongere en oudere mensen gezien in de parken, en ik zag ook terrasuitbaters die zich langzaam maar zeker opnieuw klaar aan het maken zijn om gebruik te laten maken van de terrassen, ook al mag het nog niet.

Collega's, het bezoek aan cafés en restaurants zit echt ingebakken in ons DNA. Ik denk dat iedereen hier aanwezig dat graag doet. Dat is ook de reden waarom we als Vlaamse Regering vanaf het begin van de coronacrisis drastische maatregelen hebben genomen. Elk café en elk restaurant in Vlaanderen heeft onmiddellijk recht gekregen op een hinderpremie ten belope van 4000 euro, plus vanaf begin april 160 euro per dag. Als je dat allemaal optelt, zijn er tot op vandaag zo'n 25.000 cafés en restaurants die gemiddeld al een premie van 12.500 euro ontvangen hebben – belastingvrij. De hele kleintjes en de hele grote: we hebben ze allemaal gelijk behandeld. Waarom hebben we dat gedaan? Om ervoor te zorgen dat we heel snel zouden kunnen uitbetalen.

Maar de essentie van een sluitingspremie is natuurlijk dat je ze alleen maar kunt uitbetalen als er een verplichte sluiting is. Alle cafés en restaurants zullen, zolang ze gesloten blijven, recht blijven hebben op de premie. Zodra de Veiligheidsraad beslist dat de cafés en restaurants opnieuw open kunnen, komt er een nieuwe situatie. En het eerste wat ik wens, is dat de Veiligheidsraad realistische beslissingen neemt: beslissingen die ervoor zorgen dat onze restaurants en cafés op een haalbare wijze opnieuw aan de slag kunnen.

Ik weet dat er vanochtend ook discussies zijn geweest over wat er verplicht is en wat er facultatief is. Wat is een aanbeveling en wat is absoluut noodzakelijk? Ik denk dat er over de afstandsregels weinig discussie is. Als aan ons gevraagd wordt om anderhalve meter afstand te houden, kun je moeilijk zeggen dat je in de cafés dicht op elkaar mag zitten. Het is een gezondheidscrisis: als we te laks worden in de voorwaarden die we naleven, zou het wel eens kunnen dat we later moeten terugrijpen naar meer drastische recepten.

Maar ik ben het eens met hen die vragen om realistische verplichtingen op te leggen. En daarom ben ik blij dat de sector zelf aan de slag is gegaan en – collega Vanryckeghem zei het al – zelf al een aantal zaken publiek heeft gemaakt: 'We zijn het eens met die, die en die voorwaarden. We willen opstarten onder die, die en die omstandigheden.'

Voor mij is het nu wachten op de beslissing van de Veiligheidsraad. Ik zie dat sommige journalisten in de Veiligheidsraad zitten, want elk uur zie ik nieuwe regels verschijnen. Ik zal mij onthouden van commentaren, omdat ik het niet oké vind om aan te kondigen. Het is soms al verwarrend genoeg. Maar ik vind wel, collega's, om in te gaan op uw vragen, dat we vrijdag met de Vlaamse Regering moeten evalueren wat de maatregelen precies impliceren. En we moeten inderdaad

zeer goed bekijken wat er eventueel nodig is aan aanvullende steun. Dat hoeft niet alleen geld te zijn. Dat kunnen ook versoepelingen zijn van bepaalde normen of, zoals de lokale besturen nu doen, bekijken welke publieke ruimte beschikbaar kan worden gesteld om de terrascapaciteit een stukje uit te breiden en er zo voor te zorgen dat je, wat je binnen verliest, buiten misschien kunt compenseren.

Zal dat iedereen kunnen helpen? Wellicht niet. Dit is maatwerk. Maar, collega's, vraag niet dat ik vandaag een grote aankondiging doe over wat we nu extra zullen doen, want dat kan ervoor zorgen dat er misschien nog stringenter voorwaarden komen.

De eerste stap is nu: ervoor zorgen dat de cafés en restaurants terug open kunnen gaan, tegen realistische voorwaarden. Vrijdag zitten we samen met de Vlaamse Regering om te bekijken of en, zo ja, onder welke voorwaarden, we een extra pakket steun kunnen geven.

Kunnen we alleen steun voorzien voor de cafés en restaurants? Dat lijkt me betwifelbaar, collega's. Ik heb hier, op het ogenblik dat de winkels mochten opengaan, een paar mensen, maar niet iedereen, horen spreken over de zorgen in die sector. In de toeristische steden zijn er toeristische shops die nul mensen hebben gezien sinds het moment dat ze open mochten. Er zijn chocolatiers, bijvoorbeeld in Brugge, die heel weinig volk zien passeren, ook al moesten ze nooit sluiten. Er is dus overal heel grote schade. Ervan uitgaan dat de Vlaamse Regering alle schade kan vergoeden, dat is absoluut onmogelijk.

Moeten we bekijken of er extra steun nodig is na de hele periode, die hopelijk wat meer zuurstof zal brengen? Daarop is het antwoord zeker positief.

Tot slot, ook de federale collega's bekijken een aantal extra steunmaatregelen. Een belangrijk element daarbij zijn die cafés die collega D'haeseleer en collega D'Haese allebei noemden, de kleinere cafés, of mensen die alleen zelfstandig zijn, zoals de vrouw vanmorgen op de radio. Als er daar problemen zijn, zal het federaal overbruggingsrecht ook openblijven. Dat is heel belangrijk, omdat dat een vergoeding is die je krijgt omdat je niet kunt exploiteren. Ook de tijdelijke werkloosheid zal nog een tijdje blijven bestaan. Ik hoop dat er ook een aantal extra maatregelen komen, zoals een tijdelijke btw-verlaging, om wat meer marge te bieden in de zaken zelf.

Collega's, samen met u kijk ik uit naar een hopelijk constructieve beslissing door de Veiligheidsraad. Vrijdag gaan we met de Vlaamse Regering naar die beslissing kijken en, als die positief is, zullen we nagaan op welke manier we een pakket extra steun kunnen geven.

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik erken dat er heel wat maatregelen werden genomen. Maar dit gaat dan ook over een heel bijzondere, kwetsbare en arbeidsintensieve sector. Het is de sector met de kleinste winstmarges, die dikwijls gebukt gaat onder wurgcontracten en waar het aantal faillissementen zelfs buiten coronatijd driemaal zo hoog ligt als in andere sectoren.

Iedereen zegt dat we regelrecht naar een niet te overzien slagveld gaan, indien we geen extra maatregelen nemen en dat we dan nu al de begrafenis organiseren van een sector die momenteel nog een doodstrijd levert en spartelt om te laten overleven. Want, minister, de vaste kosten blijven lopen. Of er nu een volledige bezetting is of niet, de facturen van handelshuur en de verzekeringen blijven allemaal in de bus vallen. Waarom schorten we bijvoorbeeld de kosten voor Sabam en billijke vergoeding niet op voor de termijn van de lockdown? Nu wordt dat beperkt

tot één jaar. Ik wil maar zeggen dat het voor de regering ook wel het moment is om eens met de kam door de talloze belastingen te gaan waaraan deze sector wordt blootgesteld.

Ik onthoud dat er vrijdag een overleg is binnen de Vlaamse Regering over bijkomende maatregelen. We blijven dat uiteraard opvolgen. Maar welk bedrag hebt u hiervoor kunnen verkrijgen bij uw collega's? Ik heb vandaag vernomen dat minister-president Jambon 85 miljoen euro extra heeft voor de cultuursector. Minister, welk bedrag hebt u vrijdag ter beschikking om de sector te helpen?

Verder heb ik nog een heel belangrijke vraag, minister.

De voorzitter: Neen, collega D'haeseleer, neen. U bent al twee minuten bezig.

De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Minister, dank u wel voor het bemoedigende antwoord. Het is duidelijk dat u de sector een warm hart toedraagt, samen met iedereen die een rol speelt in dit verhaal en die tot een goede start en een goed verder verloop wenst te komen. Ik ben er zeker van dat ook u er na de ontelbare Zoomsessies naar snakt om eens een terrasje te doen met familie en vrienden.

Ik had u graag gevraagd of u samen met de sector, de federale collega's en de lokale besturen de maatregelen die nu reeds zijn afgesproken, grondig zou willen evalueren en verder opvolgen, zodat, wanneer dit medisch en op het vlak van de gezondheid toegelaten wordt, een versoepeling kan plaatsvinden en vooral aan de sector de duidelijkheid kan worden verschaft die hij verdient.

De voorzitter: Mijnheer Vanryckeghem, u hebt nog 25 seconden over.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik neem aan dat ik die dan krijg? Neen neen.

De voorzitter: U hebt die al ingenomen.

Jos D'Haese (PVDA): Ik ga me proper aan mijn minuut proberen te houden.

De maatregelen mogen dan wel lastig zijn, als ze genomen worden, zullen ze uiteraard nodig zijn en moeten ze nageleefd worden. Daar is absoluut geen enkele discussie over. De vraag is alleen welke impact dat heeft op al die mensen die een zaak hebben en het heel moeilijk hebben om het hoofd boven water te houden. Minister, u verwijst naar het overbruggingsrecht, maar daarvoor moeten die zaken een week volledig dicht en dat is een zeer magere uitkering, als de vaste kosten verder blijven lopen.

U zegt dat er een nieuwe situatie is. Dat klopt. Ik denk dat we effectief nood hebben aan nieuwe maatregelen. U zegt dat de hinderpremie een sluitingspremie is, maar de officiële naam is nog steeds hinderpremie denk ik, en die werd ooit in het leven geroepen voor zaken die gehinderd werden door werkzaamheden voor de deur. Kunnen we die hinderpremie niet aanpassen, zodat die beschikbaar blijft voor zaken voor wie het op dit moment geen enkele zin heeft om de deuren opnieuw te openen?

Verder kunnen we ook denken aan een opstartsteun, omdat men heel wat extra kosten zal moeten maken – ik denk aan plexischermen, afwasmachines enzovoort – om op een goede manier weer te kunnen starten.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega's, de horeca doet onze steden en dorpen leven, maar het zal voor de vele cafés en restaurants in Vlaanderen de komende maanden helaas vooral een kwestie zijn van overleven. Ik krijg daar ontelbare berichten over. We mogen daar echt niet blind voor zijn. Ik heb hier een voorbeeldje van Gerrit, een caféhouder die maar een kleine ruimte binnen heeft en zich afvraagt waar hij de mensen gaat zetten en hoe hij zijn personeel gaat betalen, als er niemand durft te komen. Een week slecht weer en hij gaat failliet. Hij heeft geen idee hoe hij de voorraden moet berekenen en, als een klant zich misdraagt, hoeveel boetes hij wel niet zal moeten betalen.

Minister, die onzekerheid moeten we wegnemen. Daar is effectief een ondersteuningsplan voor nodig. U hebt gelijk: dat hoeft niet per se in de vorm van extra geld te zijn, we kunnen misschien een aantal belastingen verlichten, zodat de horeca extra zuurstof krijgt. Onze restaurants en cafés zorgen voor het leven in onze steden, onze dorpen, onze magen en af en toe in onze hoofden. Laten we dat de komende jaren absoluut blijven koesteren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, de collega's hebben al het belang van de horeca aangehaald door te wijzen op de gezelligheid. Dat is belangrijk. Maar er zijn nog andere aspecten waarom die sector zo belangrijk is. Hij stelt heel wat mensen met kwetsbare profielen op onze arbeidsmarkt tewerk en zorgt er zo voor dat zij de sociale ladder kunnen opklimmen. Hij zorgt er ook voor dat heel wat mensen elkaar kunnen ontmoeten; mensen die in eenzaamheid leven, zeker in deze moeilijke periode, kunnen elkaar daar opnieuw ontmoeten en de eenzaamheid tegengaan.

Als je hoort en ziet dat er een ware golf van faillissementen dreigt af te komen, met heel wat ontslagen, is het natuurlijk van cruciaal belang dat de politiek er alles aan doet om die sector te ruggensteunen. We kennen voorbeelden in het buitenland waar al is beslist om de horecazaken weer open te doen en waar sommige zaken op eigen houtje beslist hebben om weer te sluiten, omdat het gewoon onhoudbaar en onwerkbaar was en financieel een doodsofdracht.

Minister, eigenlijk zegt u dat dit parlement te vroeg is met de vragen; vrijdag pas zal er duidelijkheid zijn. Dat kan ik begrijpen. Maar zorg ervoor dat een bepaalde versie van de hinderpremie overeind blijft, dat zaken die er niet voor hebben gekozen om te moeten sluiten en ook niet geholpen worden door verplicht te worden om open te gaan, kunnen overleven tot de situatie genormaliseerd is en dan een 'fighting chance' hebben om te overleven, zodat het horecaweefsel in ons land kan blijven bestaan.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik vind het hartverwarmend hoe iedereen, van links tot rechts, inzit met de horeca en de sectoren die nu terug mogen opengaan. Ik ben blij met zoveel empathie voor ondernemerschap, iets wat zelden getoond is vanuit het hele halfroond.

Maar we moeten de daad bij het woord voegen. De beste manier om onze horeca te helpen, is door extra marges te geven. De minister gaf het aan: er ligt federaal een voorstel klaar, waar onder meer Sander Loones piloot van was, om 6 procent btw in de horeca in te voeren. Dat zou de marges serieus verbeteren. Ik roep alle partijen hier op om dat voorstel goed te keuren, zodat dat ingaat zodra de horeca terug opengaat.

Daarnaast, minister, vraag ik me af hoe het zit met het pakket rond de handelshuur. Zijn er al eigenaars die daar een beroep op doen? We moeten alle

mogelijke slimme manieren benutten om de cashflow van de horecaondernemers en ook andere ondernemers te verstevigen. Hoe zit het daarmee?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Als kleine zelfstandige heb je er nu nood aan om opnieuw op café en op restaurant te kunnen gaan. Vooral als je daar werkt en je hebt een van de 40.000 jobs die op de tocht komen te staan, heb je nood aan zekerheid.

Minister, u gaf eigenlijk onzekerheid aan de sector door te zeggen wat u gaat afschaffen, namelijk de hinderpremie, zonder aan te geven wat u wilt invoeren. Wij vanuit sp.a hebben twee heel concrete suggesties. Zorg dat zaken die extra personeel moeten aanwerven – dat zullen ze moeten doen om de veiligheid te garanderen –, dat kunnen doen tegen gunstige arbeidsvoorwaarden, dat er dus een doelgroepkorting komt voor die kwetsbare werknemers in de horeca. Zorg er ook voor dat het niet te vermijden omzetverlies gecompenseerd blijft. Dat zal zekerheid bieden, vertrouwen herstellen en ons rijke Vlaamse bourgondische leven eindelijk weer op gang brengen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor alle aanvullende vragen en suggesties. Het is ontroerend, maar ook heel positief om vast te stellen hoe over alle partijgrenzen heen de steun voor onze horeca in Vlaanderen heel, heel fors is. Ik herhaal dat de Vlaamse Regering grote bedragen investeert.

Collega D'haeseleer, u vroeg daarnet hoeveel we hebben gegeven. We hebben al 300 miljoen euro geïnvesteerd in de steun op basis van de verplichte sluiting van alle cafés en alle restaurants in Vlaanderen. Dat zijn er heel veel, het zijn er meer dan 25.000 die onze steun genieten.

Collega D'Haese, het zou u sieren mocht u ook eens de moeite doen om in de plaats van hier populistisch te orakelen, te lezen wat er in de subsidievoorwaarden staat. De voorwaarde voor die premie is dat je verplicht gesloten bent ten gevolge van de beslissing van de overheid. Als de overheid beslist om de verplichte sluiting op te heffen, dan is het een keuze om al dan niet open te gaan, en dan voldoe je niet aan de subsidievoorwaarden.

Als we in de voorbije weken ten gevolge van beslissingen van de Veiligheidsraad andere zaken hebben zien opengaan, zoals alle mogelijke winkels in de winkelstraten, kledingwinkels, winkels die geen voeding verkochten en die vroeger moesten sluiten, moesten we net dezelfde vragen stellen: zal er volk zijn, zullen die winkels überhaupt iets verkopen, hoe zal het gaan? We hebben talloze e-mails gekregen van mensen die beweerden nog niet de omzet van vorig jaar te draaien. In het begin zal dat voor onze cafés en restaurants ook wat moeilijk zijn.

Er zijn twee pistes mogelijk. In sommige landen, die veeleer ten zuiden van ons liggen, zie je dat alle mensen terug op de terrassen gaan zitten. Ik heb begrepen dat ook in Frankrijk de terrassen terug open zijn; ik heb een zeer naast familielid dat daar werkt en dat foto's doorstuurt over hoe het daar loopt. In andere landen gaat de horeca open en komt er geen kat. Laat ons dus hopen op mooi weer voor de komende periode, en laat ons hopen dat mensen terug de weg vinden naar onze restaurants en cafés, ook om de horeca te steunen. Het is ontzettend belangrijk dat dat effectief gebeurt.

Daarnaast ben ik niet ongevoelig voor de kritieken die er zijn. Ik ontken niet dat onze cafés en restaurants kwetsbaar zijn. Ook voor de coronacrisis zagen we dat er gemiddeld 3000 nieuwe starters per jaar zijn, maar dat er ook 1000 in faling

gaan. Het is dus een sector die heel kwetsbaar is en met kwetsbare mensen werkt, een sector waar we dus heel omzichtig mee om moeten gaan, als we willen dat dat weefsel in Vlaanderen blijft bestaan.

Daarom ga ik er zeker mee akkoord om na te gaan op welke manier we wat extra steun kunnen geven, Vlaams en federaal. Sommige collega's doen hier suggesties voor maatregelen waar we geen impact op hebben. Op andere maatregelen kunnen we wel een impact hebben en dat zal in de komende dagen ook gebeuren, op een moment waarover de Veiligheidsraad nog aan het beslissen is en onder de voorwaarden waaronder dit mag gebeuren. Ik geef een voorbeeld: mag je op restaurant gaan enkel met je bubbel of mag je met veel meer mensen gaan? Voor de restaurants die 's middags lunches aanbieden en waar bijvoorbeeld wordt vergaderd op de middag, kan dat een wereld van verschil zijn om al dan niet rendabel te kunnen draaien. Zolang dat niet haarfijn vaststaat, kan je geen definitieve keuzes maken inzake mogelijke extra steun.

Collega's, er wordt dus zeer intens overlegd met de sector. Er zijn al veel Zoom- of Teamssessies geweest. Ik hoor de PVDA met veel plezier zeggen dat zelfstandigen te veel belastingen betalen. Het is eerder zeldzaam dat dit gemeld wordt. *(Applaus bij de N-VA. Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Dan hebben we allebei iets te lezen, mijnheer D'Haese. Maar u hebt ook wel wat te lezen, als ik u soms bezig hoor.

In elk geval is het een bijzonder dynamische sector. Dat is ook de reden waarom we heel dynamisch op hun zorgen hebben ingespeeld.

Ik denk dat het collega D'haeseleer was, die nog een vraag stelde over, of een suggestie had voor Sabam. Sabam heeft al beslist om een maand kwijt te schelden, maar we werken aan de verderzetting van een aantal maatregelen. Daarover wordt overlegd.

Tot slot was er nog een vraag over de handelshuur. Daarvoor hebben we het plafond nu opgetrokken tot 35.000 euro, omdat we vastgesteld hebben dat een aantal handelaars zeer hoge huurprijzen moet betalen. Er is een akkoord. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) zal dienen als loket. Die regeling is dus op muziek gezet. Dat betekent, zoals jullie weten, dat, als er een of twee maanden huur kwijtgescholden wordt, Vlaanderen een lening toestaat. Die lening moet pas binnen zes maanden terugbetaald worden – dat is toch wel van belang – en idem voor de intrest daarop.

Daarnaast, collega's – dat is dan het volgende pakket vragen – zijn er ook een aantal generieke maatregelen rond de waarborgen, achtergestelde leningen enzovoort. Die zijn evengoed op onze cafés en restaurants van toepassing. Die staan niet geïsoleerd. Ook dat steunpakket zal de komende maanden voor deze zeer dynamische sector een rol spelen.

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord, voor één minuut.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Dank u wel, voorzitter. U begint me al op te jagen nog voor ik begonnen ben.

De voorzitter: U kunt dat.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, dank u voor het antwoord.

Inderdaad, ik denk dat we die Sabamtoestanden moeten uitbreiden tot de totale periode van de lockdown. Ik hoop dat daar positief nieuws over komt.

Minister, ik denk dat duidelijkheid heel belangrijk is om te vermijden dat mensen hun opgebouwde reserves opsouperen of dat de bestaande putten nog dieper worden. Ik vraag ook expliciet om die kafkaïaanse toestanden te herbekijken. Want ik heb het draaiboek gezien van Horeca Vlaanderen; dat is eigenlijk ondoenbaar voor de meeste horecazaken. Ik ben blij dat u hebt gezegd dat de horecabeleving tot het DNA van de Vlaming behoort. Ik denk dan ook dat we er alles aan moeten doen om die sector te redden.

Minister, het Vlaams Belang zal in ieder geval nooit aanvaarden dat het infuus waarmee we ook deze sector in leven hebben gehouden, vervangen zal worden door een strop. Want daar ziet het er op dit moment naar uit. Dat zou een onvergeeflijke fout zijn. Deze sector verdient veel beter dan dat. Ik dank u.

De voorzitter: Perfect! Ik spreek me niet uit over de inhoud, maar wel over de tijd.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): De heer Vanryckeghem heeft het woord.

De voorzitter: Dank u, voorzitter. Ik heb daar niet meer zo heel veel aan toe te voegen. Ik ben vooral verheugd dat alle collega's in dit halfrond, samen met mij, erg verlangen naar de spoedige heropening van de vele horecazaken. Ik ben inderdaad, minister, samen met u, aangenaam verrast te horen dat zelfs de collega's van de PVDA vinden dat onze Vlaamse ondernemers deze steun hard verdienen. We hebben ooit het omgekeerde gehoord, maar goed, beter laat dan nooit. Ik hoop dan ook dat de Nationale Veiligheidsraad straks, uiteraard prioritair rekening houdende met de gezondheid van onze burgers, een zo soepel mogelijke heropening zal aankondigen.

Jos D'Haese (PVDA): Dank u, voorzitter.

Minister, ik snap niet waarom u over populisme begint. U hebt de maatregel van de hinderpremie omgevormd om daar een sluitingspremie van te maken voor bedrijven die verplicht gesloten werden als gevolg van de maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad. Ik heb een heel simpel en constructief voorstel en dat is om die premie verder aan te passen, om die voorwaarden daarvoor opnieuw te veranderen en om die premie beschikbaar te maken voor zaken die zeggen dat het geen zin heeft om open te gaan op dit moment. Dat heeft niets met populisme te maken, minister, dat is een concreet en constructief voorstel.

Wat de belastingen voor zelfstandigen betreft, collega's, moeten jullie gewoon beter opletten als wij iets zeggen. Wij kaarten al jaren aan – en heel terecht, denk ik – dat er grote multinationals zijn in dit land die weinig tot geen belastingen betalen. Minister, vorige week stond u nog op de foto met AB InBev, dat vorig jaar 0,0 procent belastingen betaalde. 0,0 procent! *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz)*

Daar is niets populistisch aan, dat zijn de cijfers, mijnheer Schiltz. Voor de zelfstandigen ligt de belastingdruk inderdaad heel hoog. Maar gelukkig, beste collega's, is er één partij in dit parlement die een Vlaamse belasting afgeschaft heeft gekregen voor de zelfstandigen en dat is de PVDA, die de Turteltaks, die 1300 euro bedroeg voor frituuruitbaters, afgeschaft heeft gekregen. Wij hebben dat afgeschaft. Ik hoop dat jullie ons daar allemaal zeer, zeer dankbaar voor zijn. *(Rumoer)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het opvoeren van de opleidingsinspanningen ten aanzien van werkzoekenden en werkenden

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving van tijdelijk werklozen bij de VDAB

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, minister, 'opleiding, opleiding, opleiding', het klinkt minder gebald dan 'jobs, jobs, jobs'. Ik geef het toe, maar het was wel de duidelijke boodschap die we meekregen in de commissie Economie van tal van experts over hoe we deze coronacrisis moeten verlaten met onze economie en werknemers. Laat ons eerlijk zijn, opleiding en levenslang leren is een oud zeer. We lopen daar met Vlaanderen achterop, zowel voor de mensen die al aan het werk zijn als voor degenen die zonder job zitten. We weten allemaal dat er door corona vandaag jammer genoeg al veel mensen zijn die geen job meer hebben. De cijfers – u hebt ze vandaag nog bekendgemaakt – zitten net onder de 200.000 werkzoekenden in Vlaanderen, en dat is zelfs nog zonder de tijdelijk werkzoekenden. Daarvan waren er begin april 1 miljoen in België, dus ik vermoed tal van honderdduizenden in Vlaanderen.

Die tijdelijke werkloosheid is tot nog toe zeer goed geweest voor de doe-het-zelfmarkten, want de mensen zijn thuis. We moeten vooral nadenken over hoe we ervoor kunnen zorgen dat die tijdelijke werkloosheid ook goed wordt voor onze arbeidsmarkt. Dat is een veel belangrijker vraag. Daarom hebben die experts ons tal van voorstellen gedaan: rond het aanmoedigen van opleidingen, zowel bij tijdelijke als echte werklozen, als bij mensen die aan de slag zijn.

U hebt zelf al maatregelen genomen. Er gaat 4 miljoen euro naar VDAB voor meer digitale opleidingen, die natuurlijk ook in de lift zitten. Dit kan slechts een eerste aanzet zijn, willen we de Vlaming – of hij nu werkt of zonder werk zit – aanmoedigen om van de tijd die men heeft, gebruik te maken om zich bij te scholen.

Minister, welke maatregelen overweegt u om mensen die zonder werk zitten – regulier of tijdelijk – aan te sporen om meer opleidingen te volgen en meer bij te scholen?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, het zijn sombere tijden op economisch vlak. Dat onderkennen we met zijn allen: zowel ondernemers zijn heel onzeker over wat de toekomst zal brengen, als de werknemers.

Er zijn verschillende denkpijlers. Er zijn mensen zoals de heer Ongena en ikzelf, die zeggen: we moeten nu massaal mensen opleiden en heroriënteren. Dan zijn er mensen zoals Paul Magnette of Jos D'Haese, die zeggen: we kunnen dat allemaal oplossen, we gaan ondernemers gewoon verbieden om nog mensen te ontslaan. Dat zijn mensen die denken dat die ondernemers die geen mensen ontslaan en failliet gaan, werknemers beter zullen kunnen helpen dan een onderneming die via herstructurering toch nog uit het coronadal kruipt. Wat is de sociale insteek van zo'n pijler?

Ik behoor dus tot de groep mensen die denkt dat men mensen zoveel mogelijk moet opleiden en nu zo snel mogelijk moet bereiken. Net nu hebben de sociale

partners aan de Federale Regering voorgesteld om de tijdelijke werkloosheid te verlengen tot en met eind augustus. Ik heb op de website van de RVA gekeken. Daar staat letterlijk dat als men tijdelijk werkloos is, men minstens al drie maanden geen contact moet opnemen met VDAB en zich niet moet inschrijven. Dat is echt een probleem, want wij moeten met VDAB die mensen zo snel mogelijk vinden om hen mee te kunnen opleiden en heroriënteren.

Minister, op welke manier kunnen wij, los van de machtiging die we nu aangevraagd hebben, op zeer korte termijn mensen in tijdelijke werkloosheid bereiken om hen op te leiden en te heroriënteren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, deze vraag komt regelmatig terug. We hebben er al een paar keer discussie over gehad of een gedachtewisseling.

De Vlaamse Regering heeft vorige week het kaderdecreet goedgekeurd voor de nieuwe rol van VDAB: de regisseursrol. Dat is ontzettend belangrijk bij de twee vragen die jullie stellen. Ik kan u met heel veel genoeg meedelen dat de machtiging door VDAB ingediend is om de gegevens te krijgen van mensen die tijdelijk werkloos zijn zodat ze een opleidingsaanbod kunnen doen. We hopen dat de schriftelijke procedure daarover gevoerd kan worden. Ik had contact met Wim Adriaens, die mij bevestigde dat het dossier al ingediend is. Men heeft dus heel snel gewerkt. Men hoopt spoedig op groen licht.

Dat is ontzettend belangrijk, omdat men van de werkgever verwacht dat hij mensen die tijdelijk werkloos zijn, in dienst houdt. Tijdelijke werkloosheid is een maatregel om mensen net te beschermen tegen het feit dat ze plots zonder job zouden vallen. Dat moet men altijd in het achterhoofd houden. Ik ben een felle voorstander van het feit dat men van de periode van tijdelijke werkloosheid gebruik zou maken om opleidingen te volgen. Er is al zo vaak gezegd dat er te weinig tijd is om opleidingen te volgen en dat mensen soms te lang in eenzelfde carcan zitten. Die periode zou men heel nuttig kunnen gebruiken om opleidingen te volgen. Daarom is het van belang dat VDAB die mensen kan bereiken en de opleidingen effectief kan aanbieden.

Ik hoop dat de machtiging er snel komt en dan kunnen we onmiddellijk aan de slag. Dat hoeft helemaal geen jaar te duren, vermits ze al is ingediend. De vragen zijn ook helder en duidelijk. Net nu – sommigen in Antwerpen zullen het al gezien hebben – is VDAB gestart met een grote nieuwe campagne 'En alles beweegt', waarin VDAB net duidt op zijn nieuwe rol en de zichtbaarheid bij een breed publiek wil verhogen als arbeidsmarktregisseur voor mensen die nog nooit hebben gewerkt, voor mensen die werkloos zijn maar ook voor mensen die uitkijken naar nieuwe carrièreperspectieven.

We zijn met de sociale partners in gesprek om het akkoord 'Iedereen aan boord' om te vormen tot het akkoord 'Alle hens aan dek'. 'Opleiden, opleiden, opleiden' wordt het nieuwe mantra. Opleiden klinkt een beetje positiever dan levenslang leren – ik heb al een paar keer gezegd waarom ik vind dat 'levenslang leren' wat adembenemend klinkt, vooral dat levenslang –, maar zonder opleiding zullen we moeilijk doorheen deze crisis raken. Heel veel mensen zullen extra opleiding nodig hebben om de nieuwe uitdagingen aan te kunnen. Vandaar de grote nood om VDAB heel snel toegang te laten krijgen tot de databank en mensen zo actief opleidingen te kunnen aanbieden.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat de machtiging gevraagd is, want laat ons eerlijk zijn dat dit kafkaïaans was. De RVA mocht de gegevens van de tijdelijk werklozen niet aan VDAB geven, waardoor er kostbare tijd verloren is gegaan. Dat decreet is nu goedgekeurd en de

machtiging is aangevraagd. We kijken ernaar uit dat de RVA de data snel kan doorgeven en dat VDAB snel aan het werk kan gaan. Dit zal direct een eerste mooie test zijn voor VDAB en zijn nieuwe functie als regisseur, namelijk ervoor zorgen dat de grote groep van tijdelijk werklozen bereikt wordt – niet alleen maar samen met private en andere partners die ook heel actief zijn op de opleidingsmarkt – en gemotiveerd wordt om een opleiding te volgen en zo hun kansen te verhogen. Dat is het uiteindelijke doel. Het is niet om de mensen te pesten, maar om ervoor te zorgen dat ze beter gewapend zijn om snel een nieuwe job te vinden, als ze uiteindelijk slachtoffer worden en effectief in werkloosheid terechtkomen.

Minister, in welke mate is VDAB echt voorbereid? Heeft men een plan klaarliggen om, zodra men over de data beschikt – liever morgen dan overmorgen – aan de slag te gaan?

Axel Ronse (N-VA): Ook ik wil de minister feliciteren voor het feit dat de machtiging is ingediend. Dat is vrij snel gebeurd.

Minister, kunt u nu al niet vragen aan minister Muylle dat de RVA aan wie tijdelijk werkloos is, suggereert om zich in te schrijven bij VDAB? Dat zou al mogelijk moeten zijn, want nu is het heel moeilijk werken. Toen er bijvoorbeeld een flinke oproep is geweest om mee te helpen bij de oogst, was ik een beetje teleurgesteld dat maar 1160 mensen kandidaat waren, terwijl er zovelen – op landelijk vlak op een bepaald moment 1,25 miljoen – tijdelijk werkloos waren. We zullen een mentaliteitsshift moeten krijgen en de knop omdraaien om wie in inactiviteit zit, zinvolle dingen te laten doen, zoals een opleiding volgen of werken.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, 'opleiding, opleiding, opleiding', daar kunnen we het alleen maar mee eens zijn. Het aantal sollicitaties is ondertussen met 15 procent toegenomen, lees ik op de webstek van VDAB. Er zijn dus een aantal sectoren, ook tijdens deze crisis, die het land hebben rechtgehouden en die extra mensen nodig hebben. De zorg, dat is een open deur intrappen. Het onderwijs heeft ook extra volk nodig gezien de golf van pensioneringen die volgt. Maar ook de technologiesector en de informatisering. Ik roep dus vooral op dat VDAB voldoende wordt ondersteund en voldoende middelen krijgt om heel specifiek op te leiden naar die sectoren en die beroepen die de maatschappij draaiende houden. Dan zullen we inderdaad meer mensen aan het werk krijgen na de coronacrisis.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, 'opleiding, opleiding, opleiding', dat zal inderdaad cruciaal zijn, niet alleen in crisistijd, trouwens. Onze arbeidsmarkt verandert zo snel dat het noodzakelijk is dat mensen voortdurend blijven investeren in hun eigen opleiding en vorming. VDAB kan daarin een cruciale rol spelen, bijvoorbeeld voor tijdelijk werklozen. Maar helaas zullen er heel wat mensen permanent werkloos worden, of werkzoekend worden. Die mensen hebben nood aan een begeleiding op maat, aan extra opleiding en ook herscholing. Er zijn allicht opportuniteiten voor mensen met competenties om ze in te schalen en te herscholen richting knelpuntjobs. Ik zou u willen oproepen om daar extra capaciteit voor vrij te maken. Nu al kunnen via VDAB 165 onderwijsdiploma's worden behaald die toegang geven tot knelpuntjobs. Ik hoop dat dat aantal alleen maar wordt opgetrokken.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, het systeem van tijdelijke werkloosheid was een noodzakelijke financiële ondersteuning voor gezinnen die ten gevolge

van deze pandemie hun inkomen zagen dalen. Voor veel gezinnen aan de onderkant van de inkomensverdeling volstaat de 70 procent van het reguliere inkomen echter niet. Denk aan onze poetshulpen en horecatoppers en iedereen zonder dikge vulde portemonnee, voor wie deze crisis een financiële ramp dreigt te worden. Veel van deze normaal hardwerkende mensen zitten momenteel thuis in onzekerheid of ze weten niet of ze nog opnieuw aan de slag zullen kunnen bij hun huidige werkgever. Daarom is het van belang om nu maatregelen te nemen om deze tijdelijk werklozen perspectief en aanknopingspunten te bieden.

Tijdelijk werklozen hoeven zich normaal pas na drie maanden aan te melden bij het arbeidsbureau. Tot 30 juni valt die verplichting zelfs weg. Maar wacht niet tot 30 juni! Probeer nu al een perspectief te bieden, zodat deze mensen uit de onzekerheid komen en de mogelijkheid krijgen om een opleiding te volgen met behoud van hun loon. Deze mogelijkheid werd al door Ive Marx aangereikt. Een bijzonder transitiefonds helpt werknemers in structureel getroffen sectoren om de overgang te maken naar een andere sector of een andere job. Minister, hoe wilt u deze tijdelijk werkzoekenden in onzekerheid de mogelijkheid bieden van opleidingen die maximaal kans bieden op een hertewerkstelling of op banen die aansluiten bij hun huidige job?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, deze coronacrisis en de tijdelijke werkloosheid leggen een breder probleem extra bloot. We hebben in het verleden al vaak gediscussieerd over hoe op de Vlaamse arbeidsmarkt nog te weinig opleidingen worden gevolgd. Te veel werknemers en werkgevers zijn er niet van overtuigd dat dat relevant en nodig is, dat dat een positieve impact kan hebben. Nu zien we, met heel wat mensen in tijdelijke werkloosheid, wat daarvan de gevolgen zijn. Dat was dus een probleem dat al langer aansleepte en nu is er de mogelijkheid om er iets aan te doen. We zijn het er met alle collega's kamerbreed over eens dat opleidingen ontzettend belangrijk zijn. We moeten de mensen stimuleren, begeleiden en proberen te bereiken.

De afgelopen weken zijn er heel wat tijdelijk werklozen in een opleiding gestapt. Zijn daar al cijfers van? Is er al een analyse van hoeveel mensen die opleiding hebben afgerond, hoeveel er hebben afgehaakt, wat de effecten daarvan zijn? Is er een bevraging? Kunt u daarover al iets meer vertellen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor alle aanvullingen.

Ik start met de privacy machtiging. Collega Ongena, ik vind het de logica zelfde dat gegevens niet zomaar worden doorgegeven. Ik heb al een paar keer uitgelegd waarom VDAB niet aan de gegevens van de tijdelijk werklozen kon. Mensen die tijdelijk werkloos zijn, zijn niet werkloos. VDAB had de rol om mensen die werkloos zijn naar een job te begeleiden. Nu is die rol veranderd. Als arbeidsmarktregisseur heb je het volste recht om te vragen dat de namen van de mensen die technisch of tijdelijk werkloos zijn, worden doorgegeven. Dat is het verschil. Ik volg liever de regels, zodat we niet in de problemen kunnen komen met de manier waarop gegevens van mensen misbruikt worden.

Ik hoop wel dat de machtiging breed genoeg zal zijn, want ik heb al eens gezegd hoe beperkend het kan zijn brieven te moeten schrijven naar mensen en niet te mogen telefoneren. Ik hoop dat het een werkbaar geheel wordt. Zo niet zijn we niet veel met onze machtiging. Daar wordt absoluut aan gewerkt.

Het is de bedoeling dat VDAB een proactief aanbod doet. Dat hoeft niet per se een aanbod in iets anders te zijn. Het kan perfect een aanbod zijn om je online bij te

scholen in de sector waarin je actief bent. Maar het is ook perfect mogelijk – mevrouw Sterckx gaf dat voorbeeld – dat je actief bent in een sector waarvan VDAB merkt dat het een sector in problemen is en dat mensen worden gestimuleerd om eens over de haag te kijken en in een andere sector een opleiding te volgen.

Collega's, en mevrouw Sterckx in het bijzonder, ik ben ook echt voorstander van een veel beter intersectoraal overleg in de toekomst. Ik stel ook vast dat sectorfondsen vaak alleen kijken naar jobs in de sector terwijl het in de toekomst ook nodig zal zijn om over de muren te kijken en mensen heel snel de transitie te laten maken naar een andere sector.

Mijnheer Bothuyne, u wees er ook op dat herscholing en opleiding op maat nodig zal zijn. De uitdagingen zijn enorm. VDAB is zich volop op die rol aan het voorbereiden. We kunnen daarvoor ook een aantal instrumenten inzetten en mensen worden ook gestimuleerd om regelmatig loopbaancoaching te volgen wanneer dat nodig is. Wat dat betreft, is VDAB klaar.

Ik maak me wel geen illusies. Ik ben ervan overtuigd dat ook in het relanceplan dat opgemaakt zal worden, zowel maatschappelijk als economisch, VDAB extra middelen nodig zal hebben. Wie arbeidsregisseur is in een tijd waarin er een enorme breuk is in de arbeidsmarkt, die zich zal moeten herpakken, moet voldoende slagkracht hebben om die rol te kunnen spelen.

Mijnheer Annouri, u hebt een teer punt aangeraakt. Het is een van de zorgen die er ook waren toen ik tijdens de vorige legislatuur minister van Onderwijs was, namelijk dat we op het vlak van wat we toen 'levenslang leren' noemden, dus gedurende de hele carrière bijscholen, echt niet goed scoren in Vlaanderen. Het deed me eigenlijk wel plezier om de voorbije weken vast te stellen dat de online opleidingen bij VDAB echt aan het boomen zijn, met een X-factor, dus maal zoveel. Dat is de reden waarom we daar 4 miljoen euro hebben bijgepompt.

Opleidingen worden ook afgewerkt. Het is niet zo dat mensen eens snuffelen in een opleiding die gratis is en ze dan afwijzen.

De laatste cijfers zijn van twee weken geleden. Ik heb ze gecommuniceerd, maar ik heb ze niet bij me. De cijfers zullen nog verder stijgen. Het is vooral van belang om die verder vast te houden en de switch die mensen nu maken naar een beetje meer leercultuur, te handhaven eenmaal zij hun voltijdse job opnieuw opnemen en de situatie van tijdelijke werkloosheid achter zich laten. Dat is de reden waarom ik sinds een aantal weken heel intensief overleg pleeg met onze sociale partners, namelijk om dat op te nemen in de aanpak van werkgevers- en werknemersorganisaties.

Collega's, er worden dus heel wat initiatieven genomen, maar ik denk dat we de juiste keuzes maken en ik hoop dat alle onderhandelingen ook zullen uitmonden in een nieuw tripartiet sociaal akkoord in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik neem u zes maanden mee terug in de tijd. We hebben toen vele debatten gevoerd, de werkloosheid was toen zeer laag en er was een krapte op de arbeidsmarkt. Het Vlaams regeerakkoord bevat tal van maatregelen om iets te doen aan die krapte, zoals werken beter belonen, een striktere activering, maar ook inzetten op opleidingen en bijscholingen.

We zijn nu een coronacrisis later en sommigen twijfelen aan die recepten en willen hun kar keren. Ik zou willen oproepen om dat zeker niet te doen en juist die coronacrisis te gebruiken om die geplande hervormingen sneller en doeltreffender door te voeren, zeker inzake opleidingen. De overheid heeft zeer veel

taken, maar een belangrijke taak is mensen perspectief geven. Er zijn ongetwijfeld heel veel mensen die vandaag tijdelijk werkloos zijn en hun job ook effectief kwijt zullen geraken. We moeten die mensen perspectief geven en helpen, zodat ze sneller opnieuw een volwaardige job kunnen hebben. Daarvoor reken ik op u, minister, dat u in de volgende weken met duidelijke maatregelen komt om opleidingen meer centraal te stellen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben heel blij met opnieuw een kamerbrede bezorgdheid over de tewerkstellingskansen van mensen, maar ik wil toch graag een oproep doen aan de socialisten en de communisten.

Kijk alstublieft op een andere manier naar de werkgevers. Kijk anders naar ondernemers. Want zoals u nu bezig bent, met wetsvoorstellen waarin u hen wilt verbieden om tot en met eind oktober mensen te ontslaan, bent u jobkansen van mensen aan het vernietigen. De ondernemers en de werkgevers hebben het de laatste maanden zeer moeilijk, maar weet u waar ze het meest wakker van liggen? Van het aan boord kunnen houden van hun personeel. Het laatste wat een werkgever wil doen, is zijn werknemers ontslaan. Ik krijg berichten van mensen die ondernemer zijn, die zeggen dat ze nachten wakker hebben gelegen, dat ze echt hopen dat ze het niet zullen moeten doen. Waar ze het meest wakker van liggen, is hun personeel. Laat ons dus alstublieft allemaal op een positieve manier naar ondernemers kijken. Dat zal de mensen hun jobkansen het best vooruit helpen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het solvabiliteitsplan om de Vlaamse economie te ondersteunen

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het Vlaams herstelplan voor de economische relance na de coronacrisis

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het solvabiliteits- en herstelplan

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We hadden het daarnet over de horeca, die hopelijk binnenkort weer open mag gaan. Je zou er in deze weersomstandigheden warempel dorst van krijgen. Maar ik wil het hebben over een ander soort dorst, een dorst naar kapitaal en werkingsmiddelen voor onze Vlaamse kmo's en bedrijven, die middelen nodig hebben om de lonen van hun mensen uit te keren, om de facturen van hun leveranciers te kunnen uitbetalen, om investeringen te kunnen financieren, of eventueel zelfs nieuwe investeringen te kunnen doen in de komende maanden. Dat is niet evident in deze economisch bijzonder zware en moeilijke tijden. Een beetje hulp vanuit de Vlaamse overheid kan daarbij zeker helpen.

Minister Crevits heeft maandag samen met de collega's uit de Vlaamse Regering een viergangenmenu aangekondigd, een vierluik: een herstelplan met een welvaartsfonds, dat middelen uit de privésector wil combineren met overheidsgeld,

om te investeren in onze Vlaamse bedrijven, een 'vriendenaandeel', een beetje naar analogie van de Winwinlening, het optrekken van de waarborgcapaciteit, en ook nog eens de capaciteit optrekken voor achtergestelde leningen voor onze Vlaamse kmo's. Dat zijn vier bijzonder belangrijke maatregelen, die niet alleen overheidssteun in het vooruitzicht stellen, maar die ook het activeren van het spaargeld in Vlaanderen als instrument gaan hanteren. Dat zijn aanbevelingen die we ook in de hoorzittingen vaak gehoord hebben van de experts die langskwamen in de commissie Economie en Werk van dit parlement.

Het komt er nu op aan om die maatregelen versneld en zo snel mogelijk uit te rollen, het vertrouwen te winnen van de Vlaamse spaarders om mee te gaan investeren en het vertrouwen te winnen van de Vlaamse kmo's om gebruik te maken van die instrumenten. Minister, op welke manier en op welk moment zult u die instrumenten operationeel kunnen maken, promoten en tegelijk ook afstemmen met de collega's van de federale overheid, die ook een aantal steuninstrumenten in het vooruitzicht stellen?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega's, we hebben op het federale niveau inderdaad een bazooka 1 gehad, die vooral ging over uitstel van betalingen, overbruggingskredieten, met de waarborgen tot een jaar. Wij hebben ook een bazooka 2 gezien, met vooral fiscale maatregelen, zoals de 'carry-back'. Laten we dat allemaal stoppen onder de noemer: korte termijn en goed voor de cashpositie en liquiditeit. Dat was ook het eerste dringende probleem dat er was.

Op Vlaams niveau hebben we inderdaad ook van in het begin heel snel ingezet op de korte termijn en op de liquiditeit en de cashpositie, met de hinderpremie, de compensatiepremie, de handelshuurlening. Er werd ook uitstel verleend, bijvoorbeeld voor onroerende voorheffing. Maar tegelijkertijd zijn we ook zaken beginnen te creëren om de solvabiliteit van onze bedrijven, de kapitalisatie van onze bedrijven, te versterken en te verbeteren, zodat we de fundamenteën voor onze bedrijven ook op lange termijn kunnen uitbouwen, met de achtergestelde lening op drie jaar, die is uitgebreid, met de waarborgcapaciteiten van 3 miljard euro voor PMV/z en Gigarant, met de Winwinlening enzovoort.

Er zaten echter nog een paar hiaten in, minister. En die hiaten hebt u nu, met de persconferentie van maandag, voor een goed stuk opgevuld. PMV zal kijken voor een welvaartsfonds, een solvabiliteitsfonds van 500 miljoen euro, waarin zowel particulieren als institutionelen kunnen beleggen. Maar dat is niet enkel voor start-ups en scale-ups. Ik vind dat zeer belangrijk. Ik heb daar al verschillende malen op aangedrongen: niet enkel voor de kroonjuwelen en de parels, maar ook voor de innovatieve bedrijven.

Minister, het gaat er ook om dat u bijkomend in 250 miljoen euro voorziet voor de achtergestelde leningen. Dat is ook belangrijk. Er is een uitbreiding van de Winwinleningen, maar vooral ook van wat u het 'vriendenaandeel' noemt. U weet dat ik daar al verschillende keren op heb aangedrongen. Mensen kunnen hierdoor participeren in het kapitaal van een kmo. Het is duidelijk dat we zo gezinnen de kans geven, zonder ze te verplichten, om fiscaal vriendelijk in kmo's te investeren.

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, hoe luidt uw vraag?

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag is eigenlijk relatief eenvoudig. Dit is aangekondigd. Wanneer zal het operationeel worden?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, zoals al is gezegd, kreunen de ondernemingen onder de coronacrisis. Ze zitten krap bij kas en we hebben nood aan een diepgaande economische relance. Die zal er echter pas komen als we investeren, want dat is sparen voor morgen. Het gaat dan zowel over publiek investeren, met publieke middelen, als over privaat kapitaal mobiliseren aan gunstige voorwaarden.

Minister, daarvoor hebt u vanuit sp.a alle steun, maar we denken dat het welvaartsfonds, dat het privaat kapitaal voor ondernemers moet mobiliseren en dat de spaarders-investeerders een fiscaal voordeel geeft, pas echt tot een economische relance kan bijdragen indien ook voorwaarden worden gekoppeld aan de sectoren en aan de activiteiten die de ondernemingen zullen ontplooiën. We hebben natuurlijk nood aan een Vlaamse verankering, maar vooral ook aan een 'new social deal', aan een economische relance die ook klimaatdoelstellingen nastreeft, en aan grote publieke investeringen die de Vlaamse samenleving opnieuw vooruithelpen. Wat ons betreft, knelt daar het schoentje.

Minister, overtuig ons van het tegendeel.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik ben bijzonder blij dat de Vlaamse Regering een groot herstelplan heeft voorgesteld. Dit herstelplan situeert zich tussen twee fases. De eerste fase is de fase waarin we acute maatregelen moesten nemen. De compensatiepremie en de hinderpremie bevinden zich in die fase. De vraag was toen hoe we de directe noden van de bedrijven konden lenigen. De derde fase is de relancefase. Er zijn twee comités die nu een aantal relancemaatregelen opstellen. De maatregelen die we nu nemen, passen in dat herstel en in het financieel slagkrachtig houden van onze bedrijven.

Zoals al is gezegd, zijn vier elementen van belang. Er zijn de waarborgen via PMV/z en via Gigarant, waarover we het al uitgebreid hebben gehad. Er zijn de achtergestelde leningen via PMV met een looptijd van drie jaar. Die leningen sluiten zeer mooi aan bij wat de federale overheid nu doet, en ik hoop dat dit in de toekomst zo zal blijven. Er is de Winwinlening, waarvoor we de plafonds optrekken. Tot slot is er iets nieuws: hetriendenaandeel. We hebben dit niet het win-winaandeel genoemd, want het gaat natuurlijk om een participatie in een bedrijf en dat leidt niet noodzakelijk tot een win-winsituatie. Daar zitten altijd risico's aan vast en dus hebben we dit hetriendenaandeel genoemd. We geven een fiscaal voordeel aan mensen die bereid zijn om een kapitaalparticipatie te nemen in een bedrijf dat ze kennen. Die mogelijkheid wordt nu geopend, maar dat is langs parlementaire weg al herhaaldelijk gevraagd en de Vlaamse Regering is hierop ingegaan. Verder is er nog het welvaartsfonds, dat volledig in de steigers moet worden gezet. Daar is een fiscaal voordeel aan verbonden, maar ook een voordeel door middel van de erfenisrechten.

Mevrouw Gennez, het klopt dat we een doelgroep hebben afgebakend. Daar is daarnet al naar verwezen. Die doelgroep is vrij ruim, maar er komt zeker een ethisch kader. De vraag is dan hoe welke bedrijven kunnen worden gesteund. Dit was een van de amendementen van sp.a vorige week. Het is de bedoeling naar een aantal zaken te kijken, bijvoorbeeld de tewerkstelling in Vlaanderen. Het is uiteraard niet de bedoeling vanuit dat fonds zwaar in buitenlandse bedrijven te participeren. PMV moet dat kader en de daaraan gekoppelde voorwaarden de komende weken uitwerken.

Wat de timing betreft, is voor het welvaartsfonds en hetriendenaandeel een decreetswijziging nodig. Dit is ook nodig voor de aanpassing van de plafonds voor de Winwinlening. Dit wordt nu voorbereid en ik hoop hiermee heel spoedig naar het Vlaams Parlement te kunnen komen.

Een aantal zaken worden decretaal verankerd. Ik wil iedereen herinneren aan de discussie over de waarborg van Gigarant die we een aantal weken geleden hebben gevoerd. Bepaalde zaken maken deel uit van een akkoord. Tijdens de dossierbehandeling moet worden gekeken naar de voorwaarden die moeten worden vervuld.

Als je natuurlijk een fiscaal voordeel geeft, dan moet je dat decretaal verankeren. Ik hoop dat ik de volgende weken met het ontwerp van het decreet naar de Vlaamse Regering kan gaan. Ik hoop ook op u aller steun voor deze twee kapitaalversterkende maatregelen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u, minister. We zijn bijzonder blij met de instrumenten die u in stelling brengt en we zullen er, denk ik, vanuit het parlement eensgezind aan werken om die hier zo snel mogelijk goedgekeurd te krijgen.

U verwijst er al naar dat er ook op het federale niveau het een en ander in beweging is. Uw collega, minister De Croo, had met veel tromgeroffel een bazooka aangekondigd, maar blijkbaar hapert dat instrument links of rechts nog een beetje. Ik ben blij dat de Federale Regering aan dat bazooka-instrument de nodige herstelwerkzaamheden zal doen. Ik hoop tegelijkertijd dat de federale collega's niet op het terrein van de Vlaamse instrumenten komen, die hier in stelling worden gebracht. Het is noodzakelijk om in deze crisistijd onze overheden parallel en complementair te laten werken en niet in elkaars vaarwater te laten terecht komen.

Hebt u hierover overleg gepleegd met uw federale collega en ook met de banken, want die zijn cruciaal voor de financiering van onze bedrijven en kmo's?

De voorzitter: De heer Gryffroy heet het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dank u, minister, voor het uitgebreide antwoord. Ik wil wat verder ingaan op de bezorgdheid van mijn collega, de heer Bothuyne. Ik denk dat het logisch is dat het federale niveau, met de instrumenten dat het heeft of nog heeft, zich vooral inzet voor de liquiditeit en korte termijn. Als we het over solvabiliteit hebben, gaat het over kapitalisatie en dan komen we op het regionale – lees: het Vlaamse – niveau. Ik denk inderdaad dat we dit heel duidelijk moeten maken, ook aan de ondernemers. Straks zullen zij zeggen dat ze door de bommen het bos niet meer zien. Moeten ze op het federale of Vlaamse niveau zijn? Die vraag is ook heel cruciaal als het over de solvabiliteit en de lange termijn gaat. Dat kun je niet oplossen door in de belastingaangifte een fiscaal voordeel te geven via een 'carry back'-maatregel, maar wel door win-winleningen, waarborgen, vriendenaandelen en het welvaartsfonds.

Mijn vraag sluit dus wat aan bij die van de heer Bothuyne. Wordt er duidelijk overleg gepleegd met het federale niveau, zodat die scheidingslijn heel transparant en heel zuiver gemaakt kan worden?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): We zijn ervan overtuigd, minister, dat onze welvaart versterkt zal worden door een combinatie van twee dingen. Eerst en vooral stropen duizenden kleintjes de mouwen op om effectief te investeren, te innoveren en voor die new social deal te zorgen. Anderzijds moet er natuurlijk een bazooka aan publieke investeringen komen. Op dat vlak valt het op dit moment toch wat tegen. Als je kijkt naar wat de Vlaamse Regering voorziet, namelijk 1,65 miljard euro tot 2024, dan is dat een peulschil van wat we nodig hebben om

Vlaamse bedrijven, bijvoorbeeld in de bouwsector, zuurstof te geven. Trek die investering naar voren en zorg dat u meer investeert om de toekomst in Vlaanderen vorm te geven. Zo kunnen we meer jobs creëren en de economische groei herstellen. Op dit moment is dit geen herstelplan, laat staan een relanceplan, dat echt voor de uitweg uit de crisis kan zorgen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik denk dat de relance enorm belangrijk is. Over de geluiden die ik bij de collega's van de linkerzijde hoor, maak ik me toch wel wat zorgen. Ik hoor daar vooral de oplossingen van het verleden, in plaats van die voor de toekomst. Wat is er door de federale collega's de voorbije weken niet allemaal gezegd: er moeten voor 192 miljard euro extra overheidsschulden gemaakt worden, ontslagen moeten onmogelijk gemaakt worden, het brugpensioen moet opnieuw bespreekbaar worden, volgens de PVDA moeten sectoren opnieuw genationaliseerd worden... We moeten daar eerlijk in zijn: dat zijn geen oplossingen voor de toekomst. Het geld van de overheid is niet oneindig. We moeten daarin onze verantwoordelijkheid nemen, want we zitten nu al met een gigantische put. Volgens de laatste voorspellingen gaat het op het federale niveau over een put van 46 miljard euro, met bovendien een overheidsbeslag dat tot een van de grootste ter wereld hoort. Dat zijn samen de twee slechtste dingen die je kunt hebben. We moeten daar heel eerlijk in zijn: de oplossingen kunnen niet allemaal van de overheid komen. Gerichtte investeringen zijn goed, maar we moeten vooral het private initiatief stimuleren en ervoor zorgen dat mensen opnieuw de vrijheid krijgen om te gaan werken, zonder dat ze dood belast worden; dat ze kunnen ondernemen, zonder administratieve rompslomp.

De voorzitter: Uw vraag luidt?

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ben er zeker van dat de economische experts die mening delen in het relanceplan. Laten we hen als Vlaamse Regering volop volgen. Laten we niet terugkeren naar de oplossingen van het verleden. Daarvoor hebben we de volgende jaren ook simpelweg geen geld voor.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, het is ongelooflijk goed dat er zal worden geïnvesteerd, het is nog belangrijker waarin men gaat investeren. U hebt zelf enkele criteria aangegeven: Vlaamse verankering, ethisch. Het moet de komende weken nog verder worden uitgewerkt door PMV. Ik heb in de commissie al een paar keer gezegd dat er voor mij geen onderscheid is tussen het economische, het ecologische en het sociale. Ze kunnen elkaar versterken en het is 'the way out' naar de toekomst wanneer het gaat over relance.

Ik zou u dan ook met aandrang willen vragen dat, als het over criteria gaat, het duurzame en het sociale expliciet worden opgenomen, zodat de dingen die we willen doen groeien en de piste die we willen bewandelen, ervoor zorgen dat de maatschappij en de economie die we vormgeven, passen in een samenleving die socialer en duurzamer zal zijn, zoals ook veel experts vragen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, de maatregelen die zijn genomen in het kader van de relancestrategie van de Vlaamse Regering, dienen de bedrijven van zuurstof te voorzien door de injectie van privékapitaal. Onze partij heeft in het verleden reeds gepleit voor een corona Equity Fund, een kapitaalfonds waarin de gewone spaarder kan participeren en dit onder toezicht van de Nationale Bank. Het is voor ons echter cruciaal dat hardwerkende Vlamingen die hun spaargeld in de economie pompen, de zekerheid krijgen dat hun geïnvesteerde geld

aan het einde van de rit terug op hun rekening staat. Het fiscale voordeel, verbonden aan de maatregelen van de regering, zijn positief, maar de garantie dat de kleine spaarder zijn geïnvesteerde kapitaal integraal zal terugkrijgen, wordt niet gegarandeerd.

We vinden het als fractie geen goed idee om kapitaal met een groot risico op te halen bij de mensen die het risico niet goed kunnen inschatten. Om financiële katers te vermijden, zijn duidelijke voorwaarden en een toezichtmechanisme nodig. Zo moet worden uitgesloten dat ondernemingen met een zeer hoog faillissementsrisico het geld gebruiken om uitstaande schulden terug te betalen en hierdoor de burger vervolgens laten opdraaien voor het verlies.

Minister, hoe gaat de Vlaamse Regering de burger garanderen dat hij of zij zijn of haar zuurverdiende geïnvesteerde centen aan het einde van de rit terugziet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de grote interesse voor deze vraag.

Collega Bothuyne en collega Gryffroy, artikel 39 van de grondwet heeft heel duidelijk bepaald waarvoor de regio's bevoegd zijn en daar hoort de kredietverschaffing en de hinderpremie bij. Ik kan me niet inbeelden dat men nu plots concurrentiële maatregelen zou gaan nemen. We hebben er trouwens heel goed voor gezorgd – en ik heb er persoonlijk over gewaakt – dat het Bankenplan eerst federaal tot stand is gekomen en dat wij er vervolgens de blokken naast hebben gebouwd om net de complementariteit te garanderen. Ik hoop dat die ook de komende periode kan worden gevrijwaard.

Er is vorige week een interministerieel overleg geweest waar de federale ministers van Economie en Financiën aan deelgenomen hebben en ook de ministers van Economie en Financiën van alle regio's. We hebben daar informatie uitgewisseld. Natuurlijk zijn de vragen van Brussel, Wallonië en Vlaanderen een beetje anders. Wij hebben een sterk uitgebouwd kredietverleningssysteem en heel sterke participatiemaatschappijen. Vandaar dat er mogelijk wel andere vragen komen vanuit de diverse regio's en dat we samen een compromis zullen moeten zoeken. In elk geval is de bevoegdheidsverdeling duidelijk.

Er is deze ochtend ook een bankenoverleg geweest. Er is afgesproken – en dat is wel positief – dat de banken, maar ook de werkgeversorganisaties, de nieuwe instrumenten actief mee zullen promoten. Je kunt wel zeggen dat we een vrienden-aandeel hebben of een fonds waarin we samen kunnen participeren, maar als niemand er iets over zegt, zal het natuurlijk ook niet worden gebruikt en net die twee instrumenten kunnen van belang zijn om het kapitaal bij ondernemingen te versterken. (*Lawaai van vallende vuilbak*)

Ik hoop dat dit niet betekent dat u het niet met mij eens bent, collega Vande Reyde. (*Gelach. Opmerkingen*)

U hebt dringend een terrasje nodig, want er is enige agressie in uw gedrag merkbaar. Het is een publieke vuilnisbak, maar hij is nog heel.

Collega Vande Reyde deed daarnet een poging om de publieke investeringen op te trekken, maar het is hem niet gelukt, want er is geen krasje te bemerken.

Collega's, ik denk dat dit debat – en ook de opmerking van collega Annouri past hierin – zal worden gevoerd in de beide relancecomités. Want nu stellen we natuurlijk twee financiële maatregelen voor, maar er zal meer nodig zijn om onze economie in gang te trekken. Ik ben het eens met de manier waarop collega

Annouri het formuleert. Je moet de economische groei en de maatschappelijke transitie met elkaar verweven. De breuklijnen die er waren voor de crisis, zijn niet weg. Als we nu dus een relance nemen, moeten we ervoor zorgen dat het duurzame en het ecologische meegenomen wordt. Maar we mogen de sociale aspecten zeker niet uit het oog verliezen.

Collega Sterkx, wat dat equity fund betreft – het kind moet een naam hebben, bij ons is dat het welvaartsfonds – ben ik het niet eens met uw stelling. U zegt dat wie investeert in een kapitaalparticipatie, altijd de garantie moet hebben dat hij zijn inleg volledig terugkrijgt. Dat is natuurlijk een verschil. Je kunt ook een winnening toestaan die moet worden terugbetaald. Daar zit dan een waarborg op. Maar als het gaat over een participatie in het kapitaal van het bedrijf, dan stimuleren we dat door een belastingvoordeel te geven. Maar het is dan de bedrijfsactiviteit die zal bepalen of er al of niet iets wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Het ene luikje is de vriendenparticipatie, omdat het om een bedrijf gaat dat je kent. Dat vraagt dus wel enige kennis. Het tweede luik gaat samen met PMV. We hebben daar een professioneel fonds mee, net om de betrouwbaarheid voor een stuk te verhogen. Iedereen die kijkt naar de manier waarop PMV de voorbije jaren werkte of heeft gewerkt, weet dat dat goed loopt. Zij zullen dus ook hun expertise inzetten. Maar we hebben ervoor gekozen om geen waarborg te geven als overheid, wat dat betreft.

Collega's, ik besef dat er nog veel stappen nodig zullen zijn. Ik ben mijn uiteenzetting gestart met de melding dat dit financiële maatregelen zijn, een financieel herstel. De relance waar ook een aantal van jullie aanzetten toe hebben gegeven, komt eraan. Dat zal debat nummer 3 worden, na de directe maatregelen en de maatregelen voor het financieel herstel. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega's, ik denk dat we werk moeten maken van een slimme relance, een slimme relance waarbij we een beroep doen op de 283 miljard euro op de Vlaamse spaarboekjes. We moeten het Vlaamse spaargeld maximaal inzetten, in combinatie met intelligente overheidsmaatregelen. Het Vlaamse welvaartsfonds, die regeling rond het vriendenaandeel, is een goede hefboom. Het zijn Vlaamse hefbomen om kapitaal in te zetten voor onze Vlaamse kmo's, om op die manier zoveel mogelijk jobs te gaan redden.

Daarnaast is er inderdaad ook nood aan gerichte publieke investeringen die de economie herlanceren en tegelijk het klimaat vooruithelpen. Ik denk aan investeringen in de energietransitie, in emissievrije mobiliteit, in de renovatie van onze woningen en dergelijke meer. Maar bovenal is er nood aan samenwerking: samenwerking op de vloer, tussen werkgevers en werknemers, tussen overheid en privé, en uiteraard tussen de Europese, federale, Vlaamse en lokale overheden. Alleen samen kunnen we deze crisis aan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zou willen eindigen met drie puntjes. Ten eerste: u hebt terecht gezegd dat we complementair moeten zijn en dus niet concurrentieel. Ik denk dat dat inhoudelijk ook heel duidelijk is. Waar het federale niveau het vooral heeft over liquiditeit en de korte termijn moeten wij het hebben over solvabiliteit en de lange termijn en moeten we de fundamenten van de bedrijven uitbouwen.

Ten tweede is het vriendenaandeel en het welvaartsfonds volgens mij een zeer goed initiatief, zeker als je kijkt vanuit het perspectief van de Vlaamse Regering,

die op deze manier probeert om zoveel mogelijk bedrijven te redden die ook voor corona gezond waren. Bovendien geven we de consumenten, de burgers, de kans om ook iets te doen. Het moet of zal dus niet enkel van de overheid komen.

Ten derde wil ik toch even waarschuwen. De sp.a-fractie wil meer geld voor het noodfonds, meer geld voor dit en dat en voor allerlei zaken rond economie. Ik heb daar allemaal geen probleem mee, maar je kunt ook pas meer geld uitgeven aan al die zaken – welzijn, onderwijs, het noodfonds – als je een gezond economisch beleid hebt en gezonde economische bedrijven die zorgen voor toegevoegde waarde. Wat wij moeten doen in ons relancebeleid is een goed kader creëren waardoor die bedrijven inderdaad gezond worden. Dan kunnen ze de overheid helpen om bepaalde zaken te doen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Ik hoor dat de N-VA sp.a gelijk geeft door te zeggen dat de overheid moet zorgen voor een katalysator op die economische relance. En ik denk dat dat kan, minister, door heel concreet bindende voorwaarden decretaal te verankeren die garanties bieden op dat vliegwiel: investeer in innovatie, zorg dat de relance duurzaam is, werk een grootscheeps renovatieprogramma uit en zorg ervoor dat de bedrijven die gebruik maken van de garanties, ook effectief een engagement nemen inzake tewerkstelling en productie in Vlaanderen.

Dan kunnen overheid en bedrijven samen zorgen voor die economische relance.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sihame El Kaouakibi aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanpak van structureel racisme en discriminatie in Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Somers.

Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Voorzitter, minister, ik ben enorm geprivilegieerd. Ik ben uiteraard niet zo geboren. Ik ben een vrouw, met een migratieachtergrond, opgegroeid in een kansarme omgeving. Maar vandaag ben ik geprivilegieerd. En dat zijn wij hier allemaal: iedereen die hier in deze zalen mag vergaderen, die beslissingen mag maken over hoe we kansen kunnen geven aan de mensen hierbuiten.

En daarin falen wij. Wij, met onze privileges, wij falen. Als uw achternaam uw kans bepaalt om te mogen solliciteren voor een job, als uw huidskleur uw kans bepaalt om een appartement te mogen huren, als uw wijkcode uw kans bepaalt om verder te mogen studeren, dan falen wij. Dan slagen wij er niet in om elke burger te beloven: jij, jij hebt dezelfde rechten als een ander. En dan houden wij, geprivilegieerden, de privileges in stand. Dan houden wij ongelijkheid in stand.

En waartoe structureel en institutioneel racisme en uitsluiting leiden, heeft in de Verenigde Staten – weer maar eens – een gezicht gekregen: George Floyd. Hij smeekte meer dan acht minuten lang: "I can't breathe."

En geen enkele context is natuurlijk exact dezelfde. Maar ook in ons land, in ons Vlaanderen, zijn er veel mensen die niet kunnen ademen. De lucht die wij, Vlamingen, inademen, die is niet hetzelfde, die maakt niet gelijk en die maakt vandaag niet vrij.

En eigenlijk is mijn vraag heel eenvoudig. Een jaar na de verkiezingen, met propaganda op en over de rand van het fatsoen, die mensen ontmenselijkt, ónze mensen ontmenselijkt, met de riool van seksisme en racisme die sociale media zijn: wat zal deze Vlaamse Regering doen, concreet doen om structureel racisme en discriminatie aan te pakken? (*Applaus bij Open Vld, CD&V, Groen en sp.a*)

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw, laat me beginnen met te zeggen dat de beelden van een man die niet kan ademen, meer dan acht minuten lang, en dan sterft, schokkende beelden zijn. De manier waarop George Floyd omkomt, is afschuwelijk en onmenselijk. Het maakt velen angstig, verdrietig, woedend, ook mij en heel velen hier in de zaal. Will Smith, de acteur, tweette: "Racism isn't getting worse, it's getting filmed." Wegkijken kan niet meer. We worden er met de neus op gedrukt.

En het is niet de eerste keer. Te vaak haalt racisme, halen vooroordelen het slechtste in de mens naar boven. En dat maakt veel kapot. De pijn die het veroorzaakt bij de slachtoffers, het afnemen van hun menselijke waardigheid, de vernedering, de ondraaglijke confrontatie met haat, de muur van vooroordelen, generatie op generatie, van jongs af aan, een leven lang.

Wij zijn niet de Verenigde Staten, wij zijn een andere samenleving. En elke vergelijking loopt mank. Maar ook hier bij ons – dat moeten we duidelijk en onomwonden zeggen –, ook in ons land, worden te veel mensen slachtoffer van racisme, van vooroordelen, van discriminatie vanwege hun afkomst, hun huidskleur. Mensen die geen huis kunnen huren, alleen maar vanwege hun naam. Die geen job vinden, alleen maar vanwege hun huidskleur. Die anders bekeken, anders beoordeeld en anders behandeld worden, alleen maar vanwege hun afkomst. We moeten dat onder ogen zien en erkennen, want alleen dan kunnen we het kwaad bij de wortel aanpakken.

De vraagsteller zegt terecht dat we geen woorden nodig hebben, maar daden. Maar woorden zijn ook van tel. Niemand wordt racistisch geboren; het wordt ingelepeld, stap per stap, met angst, frustratie, cynisme en haat. Wanneer we iemand anders aanspreken vanwege zijn huidskleur, dan heeft dat impact. Wanneer mensen systematisch in hokjes worden geduwd, steeds verantwoordelijk worden gesteld voor het gedrag van anderen, steeds opnieuw worden gestigmatiseerd en als probleem, als ongewenst, als gevaarlijk worden weggezet, dan heeft dat een impact, op het slachtoffer en ook op onze samenleving. Woorden maken een verschil.

Maar naast woorden is er nood aan actie. En ook al bestaat er geen wondermiddel, geen 'silver bullet', voor het eerst wordt er gewerkt aan een interfederaal actieplan voor racismebestrijding. Ons land had dit van Europa en op basis van zijn eigen engagementen, al heel lang, al vele jaren moeten hebben.

Collega's Demir, Beke, Dalle en ikzelf maken deel uit van de interministeriële conferentie die daar nu eindelijk werk van maakt en dat opvolgt. Op Vlaams niveau werken we samen aan een horizontaal gelijkheidsplan. Dat is mijn verantwoordelijkheid.

De Vlaamse Regering heeft de doelstellingen ervan al goedgekeurd. Elke minister is op zijn terrein concrete acties aan het opstellen. Ik hoop dat we dit voor het zomerreces op de ministerraad kunnen goedkeuren.

Zoals u weet, komt er een nieuw gelijkheidscentrum. Maar laat daar geen misverstand over bestaan: ook dit nieuwe centrum zal de aanpak van racisme en discriminatie als een prioriteit behandelen. Want racisme is een misdrijf tegen de

menselijke integriteit, tegen de menselijke waardigheid, is onverzoenbaar met de grondwaarden van onze samenleving en onverenigbaar met ons Vlaams regeerakkoord.

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Siham El Kaouakibi (Open Vld): Minister, dank u wel. Ik ben heel blij te horen dat er een interfederaal racismeplan komt. Ik wist het niet, dat is nieuws. Ik ben blij met dit nieuws.

Ik was ook blij op het ogenblik van de Septemberverklaring, toen de minister-president zei dat hij van de strijd tegen racisme en discriminatie een erezaak zou maken. Het is nu echt het moment om daar een prioriteit van te maken. Voor mij betekent dat heel concreet ook praktijktesten op de arbeidsmarkt en de huurmarkt, de nadruk bij de inspectie om discriminatie op te sporen en bij het parket om discriminatie te vervolgen. Ook andere overheden zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen en komaf maken met etnische profiling, met institutionele uitsluiting. Instituten horen ons te beschermen.

We zullen ook kritisch moeten omgaan met de symbolen uit ons koloniale verleden. Ik ben heel trots op collega's in dit halfroond, zoals collega Ronse, die dat lokaal al hebben gedaan: het standbeeld van Leopold II verwijderen. Dat zet de dingen niet recht, maar het is wel een begin in de erkenning van de pijn die een groot deel van onze mensen voelt. Woorden zijn belangrijk, daden zijn in dezen nog belangrijker. We hebben genoeg gesproken. Vanaf nu moeten we hier echt een prioriteit van maken, en roep ik heel de regering en iedereen in het halfroond op om hier mee aan te werken.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): 'Black Lives Matter.' De dood van George Floyd stelt de discussie over racisme op scherp, wereldwijd. Racisme is niet alleen iets uit de VS, racisme en discriminatie zijn ook hier bij ons een enorm probleem. Racisme bestaat niet in een vacuüm. Mensen worden niet als racist geboren. Racisme wordt actief verspreid, ook door een partij in dit parlement, het Vlaams Belang. De heer D'haese leerde die het grappig vindt om zwarte mensen te vergelijken met chocomousse: wansmakelijk volgens zijn eigen voorzitter, maar volgens de persoon voor hem, Filip Dewinter, de gelegenheid om hem in de bloemetjes te zetten. De heer Dewinter, die zelf zegt dat hij er trots op is dat hij een racist is. De heer Dewinter die het heeft over schurft-, malaria- en tbc-migranten. Als we het hebben over racisme, dan moeten we een heel duidelijke oproep kunnen doen: beste mensen van het Vlaams Belang, stop met die haatzaaijerij, stop met onze samenleving uit elkaar te scheuren en stop met racisme te blijven verspreiden overal waar jullie dat kunnen.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Iedereen die gisteren op de sociale media zat, zag daar die grote solidariteit tegen racisme. De foto's kleurden allemaal zwart, op enkele leden van extreemrechts, ook uit dit halfroond, na, die het nodig vonden om witte foto's te posten. Wat de bedoeling daarvan was, weet ik niet, en eerlijk gezegd interesseert die 'white supremacy bullshit' van jullie mij niet.

Maar voor mij is wel heel duidelijk dat elk weldenkend mens onomwonden achter de realisatie van een inclusieve samenleving moet staan. Om een echte inclusieve samenleving te krijgen, moeten wij elke vorm van racisme en discriminatie met alle mogelijke middelen bestrijden, want racisme en discriminatie leiden ertoe dat sommige groepen geen gelijke kansen krijgen en het gevoel krijgen dat ze er daardoor niet echt bij horen. Die mensen uitsluiten, brengt niet alleen

schade toe aan hen maar aan onze hele samenleving. We zullen hier iedereen nodig hebben, ongeacht hoe je heet, waar je vandaan komt, van wie je houdt of waarin je gelooft.

Om hierin te slagen, heb ik een vraag aan de minister. Alle overheden moeten inderdaad samenwerken, het is heel goed dat dat gebeurt in een interministeriële conferentie. Maar naast samenwerking tussen alle overheden, ook de lokale, is het belangrijk dat ook het brede middenveld en het bedrijfsleven betrokken worden. Minister, welk overleg of welke acties plant u om samen met het brede middenveld, het bedrijfsleven en alle overheden het probleem van racisme en discriminatie aan te pakken?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): De beelden van George Floyd uit de VS zijn keihard binnengekomen, en ik hoop bij iedereen hier. Het is voor mij opnieuw een bikkeldharde reminder dat we echt veel werk hebben, heel veel werk om racisme en discriminatie te stoppen, ook in Vlaanderen. Want ook in Vlaanderen bepaalt je familienaam en je huidskleur nog veel te vaak wat je kunt maken van je leven. Dat is echt verschrikkelijk.

Ik heb ook goed nieuws. We kunnen daar meer aan doen dan alleen maar het scherm van onze telefoon op zwart zetten, ten eerste door het probleem echt te erkennen. Ik heb het dan over iedereen in dit halfrond. We moeten onder ogen durven te zien dat racisme en discriminatie vandaag anno 2020 in Vlaanderen nog altijd een realiteit zijn. We kunnen dat ten tweede ook doen door stemmen en partijen, collega's van het Vlaams Belang, die op sociale media voortdurend gif en haat spuien, aan te pakken en door daar duidelijke regels over af te spreken. We kunnen dat ten derde ook doen door effectieve maatregelen te nemen die helpen in de strijd tegen discriminatie. Dan heb ik het uiteraard over de praktijktesten, die werken, want dat is al gebeleden in Gent. Rol die dus uit in de rest van Vlaanderen. Dat is de actie die we nodig hebben.

Erop vooruitgaan in je leven mag niet afhangen van je huidskleur of van je afkomst. Vechten tegen discriminatie is meer dan alleen maar je scherm op zwart zetten, dat is het probleem erkennen, dat is actie ondernemen en dat is als overheid ook concrete maatregelen durven nemen die werken, zodat iedereen in Vlaanderen die vandaag zijn best doet, er eindelijk op vooruit kan gaan.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben zelf de trotse papa van een 5-jarig meisje met een prachtige bruine huid. Ik had stiekem gehoopt dat ik haar nooit het concept racisme zou moeten uitleggen. Ik begrijp dat die dag spijtig genoeg ooit komt. Het is om die reden, en vele andere redenen, dat ik heel blij ben met het Vlaams regeerakkoord, dat kristalhelder is, en met de Septemberverklaring van de minister-president, die zegt dat er voor racisme in Vlaanderen geen plek is.

Ik maak wel drie kanttekeningen bij dingen die hier zijn gezegd. Racisme moeten we ook in Vlaanderen aanpakken. Maar we zijn de Verenigde Staten niet, we hebben niet dezelfde geschiedenis, we hebben niet dezelfde justitie, we hebben niet hetzelfde politieke systeem. Laat ons dus ook aandacht hebben voor nuance.

Ik pas ook voor een aantal opiniemakers die menen dat racisme ingebakken zit in het DNA van de Vlamingen. Dat is het soort genetika waarvoor ik bedank.

Ik denk ook dat het verkeerd is om ons een collectief schuldgevoel aan te praten op basis van huidskleur. Ik denk wel dat het juist is om verder te bouwen aan

een Vlaamse identiteit die open is, die op gedeelde waarden en normen is gestoeld, en die vanzelfsprekend racisme heel sterk veroordeelt.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik ben dit soort debatten eigenlijk grondig beu. We hebben ze keer op keer opnieuw. Iedereen weet dat structureel racisme in onze samenleving bestaat. Dan komt er een straf onderzoek of gebeurt er iets enorm aangrijpends, moet iedereen zijn mening daarover geven en gaan we daarna terug naar af, al jaren aan een stuk.

Minister, het goede nieuws is dat dat niet zo hoeft te zijn. Dit Vlaamse niveau heeft alles in handen om daadwerkelijk een beleid te voeren in acties. Praktijktesten op de arbeidsmarkt, praktijktesten op de woningmarkt, diversifiëren van het lerarenkorps om ervoor te zorgen dat het onderwijs geen ongelijkheid in stand houdt maar net tegengaat, werken met lokale besturen om etnisch profiling tegen te gaan, als overheidsapparaat zelf werk maken van diversiteitsbeleid: dat zijn de dingen die moeten gebeuren. Niet het zoveelste rondje mooie woorden, ongetwijfeld goed gemeend, en daarna geen daden. Dan gaan we als Vlaanderen geen enkele stap vooruitzetten.

Minister, ik wil een oproep doen aan u als minister van Samenleven. U hebt de verantwoordelijkheid dat wij, of de toekomstige generatie politici die na ons komt, niet meer dezelfde debatten moeten herhalen, maar dat we zien dat er effectief acties zijn opgenomen. Dat is wat ik van u verwacht: resultaten, niet enkel woorden. Ga aan de slag.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Het Vlaams Belang is uiteraard niet van plan om mee te huilen met de wolven in het bos. Wij nemen het op voor de Vlamingen en de Europeanen. Vlamingen en Europeanen zijn geen racisten. Het is te gemakkelijk om het eigen falende beleid weg te steken achter racisme en nu te zeggen: armoede, werkloosheid, leerachterstand, het is allemaal de schuld van racisme. We weten dat dat niet waar is. Het probleem is niet racisme of discriminatie, het probleem is de massa-immigratie in de falende, failliete, multiculturele samenleving.

Racisme is inderdaad een fake probleem dat er vooral voor moet zorgen dat de Vlamingen een schuldprobleem, een schuldcomplex wordt aangepraat om hen ervan te overtuigen te stoppen met kritiek te geven op de massa-immigratie, kritiek te geven op de zogenaamd superdiverse samenleving en kritiek te geven op de diversiteit tout court. Op dit moment is het zo dat iedereen die zich verzet tegen die massa-immigratie, met de vinger wordt gewezen en gemakshalve wordt weggezet als racist, terwijl die mensen uiteindelijk alleen maar opkomen voor hun eigen welvaart, voor hun eigen identiteit en voor hun eigen veiligheid.

Daarom geloof ik niet in het hele verhaal van dat zogenaamde structurele, onzichtbare racisme. Dat structurele racisme moet vooral het ultieme argument zijn om een beleid te voeren van positieve discriminatie, 'eigen volk laatst' en 'vreemd volk eerst', door een overheid en om alle bezwaren daartegen op moreel, principieel, ideologisch en politiek vlak weg te nemen. Met het Vlaams Belang hebt u echter een partij die eindelijk durft te zeggen waar het echt op staat en die misschien niet de politiek-correcte mening van dit parlement vertegenwoordigt, maar wel de mening van de man in de straat en van steeds meer Vlamingen en Europeanen, en die opkomt voor onze eigen mensen eerst. Mag het?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank al diegenen die positief zijn tussengekomen en de anderen omdat ze opnieuw hun maskers lieten vallen. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

Door het aandragen van excuses, het minimaliseren en het vergoelijken van het misdrijf dat racisme heet.

Racisme, collega's, is een gezamenlijke strijd, voor de hele samenleving maar ook voor elk van ons. Trouwens, naast het interfederaal actieplan en het gelijke actieplan van de Vlaamse Regering, wil ik ook werk maken van nieuwe actiepunten. Werken op de 'unconscious biases', meer samenwerken met de privé-sector en het middenveld. De privésector is daar ook vragende partij voor. We gaan ook jeugdwerkers, leerkrachten en andere gezagsfiguren empoweren om om te gaan met de confrontatie met racistische uitspraken.

Maar ook de lokale overheden maken hier het verschil. In negen, meestal grote, steden en gemeenten met de meest uiteenlopende meerderheden werden praktijktesten ingevoerd of staan ze op de politieke agenda. In die negen steden en gemeenten samen wonen 43 procent van de Vlamingen met migratierechts. Ik ga dat opvolgen. Ik ga dat monitoren. Voor mij zijn zij wegbereiders.

Deze strijd gaat over iets fundamenteels. De ultieme vraag is immers: wat voor mensen willen we zijn? In wat voor een Vlaanderen willen we wonen? Zijn we mensen die geleid worden door angst, gevangen zitten in vooroordelen, die hun frustraties – hoe terecht ze soms ook kunnen zijn – afreageren op anderen, die eigenwaarde zoeken door andere mensen te vernederen, te beschimpen? Willen we een samenleving zijn die gebouwd is op achterdocht, onverschilligheid, en die daardoor kansen ontnemt en zo ook zelf verliest? Een Vlaanderen dat zijn eigen waarden met de voeten treedt? Waarden die het koestert en waar het terecht trots op is? Die zijn geschiedenis verkwaamt en verloochent, een geschiedenis van emancipatie? Zijn traditie van verlichting? Of willen we de betere versie zijn van onszelf, een beter Vlaanderen?

Meer dan vijftig jaar al, zo lang en nog veel langer, zit dat verderfelijke virus in onze maatschappij. Martin Luther King zei: 'We moeten voortdurend dijken van moed opwerpen tegen de stormen van angst.' Dat is ook vandaag zo, ook hier bij ons.

Als ik de reacties zie die bijvoorbeeld onze nieuwe partijwoordvoerder krijgt bij haar aanstelling in 2020 hier bij ons in Vlaanderen, gewoon omdat haar naam anders is: 'een bruine', 'landverraders', 'dat soort moet buiten', 'nog ne clochard', 'wat een strontwif'... We kunnen beter, veel beter. We kunnen mensen zijn met mededogen, met empathie, die altijd op de eerste plaats hun medemens zien. Die begrijpen dat we allemaal mislukken als iemand geen huis of geen job vindt omwille van zijn of haar naam. Dat we dan allemaal vernederd worden, dat we allemaal verliezen.

Ik wil besluiten met nog een citaat van Martin Luther King: 'Uiteindelijk zullen we ons de woorden van onze vijanden niet herinneren, maar het zwijgen van onze vrienden.' Alleen al daarom, collega's, zal ik niet zwijgen en altijd aan de kant staan van de slachtoffers, als mens, toen ik burgemeester was, en vandaag als minister. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Collega's, racisme, seksisme, discriminatie, haat tegen moslims, moslims, holebi's, dat is structureel. Inderdaad: 'zandbakvlo', 'moslimhoer', 'strontwif', 'dat soort moet buiten', 'de dag dat ze voor mijn voeten lopen, schop ik ze in elkaar'. Na mij heeft ook Zelfa de afgelopen week

niets anders over zich heen gekregen. Dat moeten we nooit normaal vinden. Dat wordt gevoed, dat zit diep geworteld, ook in onze samenleving, omdat het er al zo lang zit. Al eeuwen leven we met racisme. En het enige vaccin tegen dat virus, dat zijn wij.

Ook wij hebben mensen als George Floyd gekend, ook hier: Semira Adamu, Mawda Shawri, Mehdi Bouda en Adil. Tenzij wij geprivilegieerde acties ondernemen, is dat niet het einde van deze lijst, en daar voel ik me heel ongemakkelijk bij. Gelukkig maar.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de heropening van het buitengewoon onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, gisteren was het op 2 juni voor heel wat kinderen een soort 1 september. Ze waren uitgelaten omdat ze terug naar school mochten: heel wat kleuters, heel wat kinderen uit het lager onderwijs, ook een deel van de leerlingen in het secundair onderwijs. Maar één groep lijkt daarbij vergeten, en dat zijn de kinderen uit het buitengewoon onderwijs.

Uit een bevraging door de vzw Onafhankelijk Leven blijkt dat 80 procent van de kinderen die naar het buitengewoon onderwijs gaan, nog thuis zitten. Uit een onderzoek en bevraging van uw eigen inspectie blijkt dat in het buitengewoon secundair onderwijs slechts 1 van de 63 OV1- en OV2-scholen die werden bevraagd, geopend zijn. Uit dezelfde bevraging van de vzw Onafhankelijk Leven blijkt dat slechts 10 procent van die leerlingen met een beperking die thuis zaten, enige vorm van therapie of afstandsonderwijs heeft genoten. De kranten noemen hen 'de vergeten kinderen'. Er zijn verschillende stukken over geschreven en een opiniestuk van een prof van de KU Leuven die ook een kind met een beperking heeft. In Franstalig België is er zelfs een actie- en belangengroep voor kinderen en hun ouders: 'Je craque'. 'Je craque' als ouder, ik ga eronderdoor omdat ik thuis zit met een kind met autisme, soms met meerdere kinderen met een beperking, en er is voor mij geen oplossing. Of 'je craque' als kind dat thuis zit, dat geen therapie krijgt, dat geen onderwijs kan genieten.

Voor deze groep, minister, was er de vraag om aandacht. Ik hoop dat dat is gebeurd op deze Veiligheidsraad. De vraag van de ouders is: denk aan ons, geef ons alstublieft ook wat ademruimte en zorg dat de scholen buitengewoon onderwijs nog kunnen openen in juni, zodat zij nog enkele weken onderwijs kunnen genieten en dat de ouders kunnen ademen.

Daar zijn een paar dingen voor nodig: busvervoer, en dat is nog steeds niet geregeld, minister, een haalbaar draaiboek, extra ondersteuning en een uniforme regeling. Zult u ervoor zorgen dat het buitengewoon onderwijs in alle veiligheid maar met de nodige ondersteuning kan openen? Zo niet, zult u ondersteuning aan huis voorzien?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U zegt het. Het is ergens wel gemakkelijk om te zeggen: regel het maar, maar het moet veilig zijn. Dat is net altijd de afweging die wij moeten maken in het onderwijs. De combinatie en het optimum tussen: het moet veilig zijn voor leerkrachten, en daar zit in dit specifieke geval vooral het probleem, en het moet doenbaar zijn. Daarom ook onze specifieke aandacht voor

het bijzonder onderwijs. We hebben van bij het begin bijzondere aandacht gehad voor het bijzonder onderwijs en voor de bijzondere noden. Daarbij hebben we maximaal getracht de vinger aan de pols te houden. We zorgen ervoor dat we – en dat is de enige categorie – in het buitengewoon onderwijs via onze onderwijsinspectie niet alleen een steekproef nemen maar alle scholen proberen te bellen, allemaal.

Die cijfers verschillen een beetje van deze die u hier presenteert. Ik geef u de resultaten van 20 mei. Voor het buitengewoon basisonderwijs is 84 procent van de scholen opgestart op 15 of 18 mei. Scholen die niet zijn opgestart, zetten in op opvang en bereikten daarmee hun maximumcapaciteit. Zo goed als alle scholen gaven aan dat de start vrij vlot verliep. Het grote probleem is steeds het leerlingenvervoer, maar daar kom ik zo dadelijk op terug. Daar is opnieuw een probleem van veiligheid en haalbaarheid.

Voor het buitengewoon secundair onderwijs zijn op 20 mei zestig scholen gecontacteerd. Alle scholen die OV3 aanbieden, zijn opgestart. Van de scholen die OV4 aanbieden, is 68 procent opgestart. In OV1 en OV2 met leerlingen die constant ondersteuning nodig hebben, ook fysiek, zit er een probleem op het vlak van veiligheid voor de leerkrachten. Daar moeten we ook oog voor hebben; dat mag geen 'blind spot' zijn. Dat is een grote moeilijkheid. Daarvan zijn er nog maar weinig open, net als gevolg van de bezorgdheid omtrent veiligheid voor leerkrachten.

De meeste scholen zijn opgestart met twee volle dagen. De maximale mogelijkheid die we boden, hebben ze dus opgenomen.

In het draaiboek voor een veilige heropstart is een hele passage gewijd aan het buitengewoon onderwijs. Waarom? Als gevolg van de specifieke veiligheidsrisico's. Aanvankelijk hadden we voor het basis- en secundair onderwijs gezegd dat er maximaal drie leerjaren open mochten. We hebben daarbij aangeduid welke leerjaren dit moesten zijn. Voor het buitengewoon onderwijs echter verlaten we die ratio en hebben we de scholen de autonomie gegeven om zelf te bepalen welke leerlingen met specifieke leernoden er konden komen. Ze mochten dus zelf de keuze maken, los van de leerjaren. Bij uitstek in het buitengewoon onderwijs kan je niet zomaar te werk gaan met de ratio van leerjaren. Het is afhankelijk van de typologie, van de beperking waarmee men geconfronteerd wordt. De scholen mochten dus zelf een selectie maken op basis van de capaciteit om het veilig en doenbaar te houden. Volledige autonomie dus, wat anders is in het gewoon basis- en secundair onderwijs.

De voorzitter: Kunt u afronden alstublieft? U bent al twee minuten te lang bezig.

Minister Ben Weyts: Dat is zeer problematisch.

De voorzitter: Dat is inderdaad zeer problematisch.

Minister Ben Weyts: Het probleem ligt bij het busvervoer. Om het veilig te kunnen houden voor de buschauffeurs en het begeleidend personeel leiden de regels er in de praktijk toe dat er maar 25 procent capaciteit is op de bussen. Gisterenavond hebben we nog samengezeten met het onderwijsveld, waarbij we de mogelijkheid bieden om de capaciteit op te trekken tot 50 procent. Wanneer een school en de vervoersmaatschappij op grond van een risicoanalyse kunnen zeggen dat het doelpubliek dat vervoerd wordt een mondk masker kan ophouden, dan kan de capaciteit opgetrokken worden tot 50 procent.

We zijn er echt waar dagelijks mee bezig om ervoor te zorgen dat het buitengewoon onderwijs buitengewone aandacht krijgt om ook daar de doelstelling na te streven om zoveel mogelijk leerlingen naar de klas te krijgen.

De voorzitter: Minister Weyts, ik vind dit voor alle duidelijkheid ook een zeer belangrijk onderwerp, maar als ik van mijn parlementsleden verwacht dat ze zich houden aan de tijdslimiet, dan mag ik dat ook van de minister vragen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er schijnt toch een verschil te zijn tussen wat u zegt, de perceptie en de resultaten van de bevraging van de oudergroepen, waaruit blijkt dat dit toch niet het geval is en dat heel wat kinderen nog thuis zitten. Dat zijn inderdaad kinderen van wie het voor de ouders het aller-moeilijkste is. Het zijn kinderen met meervoudige problematieken, waardoor het echt niet simpel is om ze altijd thuis te houden. Ouders kunnen ook niet de ondersteuning, verzorging en therapie bieden die nodig is. Net zij hebben er nood aan om naar school te kunnen gaan en om ademruimte te hebben. Dat vraagt nog extra aandacht.

U zegt zelf dat het busvervoer een capaciteit heeft van slechts 25 procent. Dat betekent dat heel wat kinderen er inderdaad niet kunnen raken en geen toegang hebben tot de school of tot het dagcentrum waar zij verblijven. We zitten hier dus met een probleem, minister, dat zal blijven duren in de zomervakantie. Deze kinderen zitten weken thuis. Het perspectief is dat dit ook in de zomervakantie het geval zal zijn. Ook voor die kinderen vallen vaak de vakantiecampen weg, om dezelfde reden: omdat ze moeilijk te organiseren zijn in veilige omstandigheden. De vraag van heel wat ouders is dan ook of u er, in samenspraak met minister Dalle en minister Beke, voor kunt zorgen dat er ook in de vakantie voldoende ondersteuning zal zijn, dat er kampen zijn, dat er ondersteuning en therapie aan huis is, om die gezinnen te ontlasten?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ontegensprekelijk was de impact van de coronacrisis voor onze scholen in het buitengewoon onderwijs, de leerlingen, de leerkrachten en de ouders, enorm. Collega Meuleman, ook wij hebben schrijnende verhalen gehoord van ouders die met de handen in het haar zaten en nog steeds zitten wat betreft de opvang van hun kinderen. Er was geen school of opvang, en als er opvang was, bereiken ze die heel vaak niet.

Minister, wij moeten licht bieden aan het eind van de tunnel. Onze scholen zitten vandaag in een heropstartfase. Ook voor de scholen van het buitengewoon onderwijs moeten wij ervoor zorgen dat zij op een veilige en haalbare wijze kunnen heropstarten. Al die opgelegde voorzorgsmaatregelen, met mondkmaskers en social distancing, zijn absoluut geen evidentie in het buitengewoon onderwijs. Meer fundamenteel gaat het over het leerrecht van die kinderen. Om dat te kunnen garanderen, moeten ze überhaupt op school geraken. U hebt verwezen naar het proefproject dat u zult opstarten. Het is belangrijk dat dit zeer goed wordt geduid, dat er voor ouders geen verwachtingen worden gecreëerd die we dan niet kunnen inlossen. Maar het is een stap in de juiste richting: meer kinderen op de bus, zodat ze op school geraken.

Laten we lessen trekken uit de voorbije weken en blijven luisteren naar de noden uit het veld. Laat ons ook de komende weken maximaal benutten om tot een heropening te komen van het buitengewoon onderwijs, zodat het leerrecht maximaal kan worden gegarandeerd, met de focus op 1 september, zodat ze vol goede moed kunnen starten.

Minister, plant u nog bijkomende maatregelen voor het buitengewoon onderwijs, zodat het leerrecht van al deze jongeren op 1 september maximaal verzekerd kan worden?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, ik sluit mij volmondig aan bij de twee vorige sprekers. Het is inderdaad problematisch aan het worden voor een aantal ouders, die nu al zolang met die kinderen thuis moeten zitten, vooral dan de kinderen uit de opleidingsvormen 1 en 2. Het is inderdaad een kwestie van veiligheid. Maar als je in de woonzorgcentra kon verder doen toen er nog amper mondkmaskers en testen waren, vraag ik mij of het niet mogelijk is om die leerlingen van opleidingsvormen 1 en 2 regelmatig te testen. Dat zijn meestal de zwaardere gehandicapten, de mentaal gehandicapten en zo, die de afstandsregel moeilijk kunnen respecteren, evenals hun leerkrachten. Er is genoeg testcapaciteit. Men zou dat toch kunnen overwegen, om die kinderen tenminste nog een week of twee of langer naar school te laten gaan, al was het maar om hun ouders te ontlasten, maar zeker ook om die kinderen toch een beetje perspectief te geven. U hebt goed aangegeven dat vooral daar het schoentje knelt.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): We hebben over de partijgrenzen heen allemaal veel begrip voor de moeilijke situatie waarin de leerlingen van het buitengewoon onderwijs en hun ouders zich bevonden de afgelopen maanden. Een aantal onder hen bevinden zich daar nog altijd in. Natuurlijk is het ook daarom zo belangrijk, minister, dat u van in het begin van de crisis specifiek aandacht hebt gehad voor het buitengewoon onderwijs. De hier zojuist voorgestelde cijfers bewijzen dat heel wat scholen met die maatregelen aan de slag zijn gegaan en hun uiterste best hebben gedaan om zoveel mogelijk leerlingen te begeleiden en op te vangen op school en les te geven. Met dat versoepelde busvervoer kunnen we een belangrijke stap nemen om in de laatste weken van het schooljaar nog extra kinderen op school te kunnen opvangen.

Daar moet dan natuurlijk op korte termijn een richtlijn over rondgestuurd worden zodat de impact op dit schooljaar nog zo groot mogelijk is.

Tot slot wil ik de heer Brouns bijtreden als hij zegt dat we van de resterende periode gebruik moeten maken om een heropstart voor alle kinderen in het buitengewoon onderwijs op 1 september in veilige omstandigheden te laten plaatsvinden. Daarom mijn concrete vraag: welke initiatieven plant u daartoe en zult u ook in overleg treden met de minister van Welzijn om het overzomereren mogelijk te maken?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, de noodkreet van het Vlaams Netwerk Kritische Ouders (VNKO) in de kranten gisteren loog er niet om: "Er dreigen drama's."

Het is hier al gezegd, ik denk dat veel ouders ten einde raad zijn, omdat zij al wekenlang zorgen voor hun kinderen met een handicap. Ze doen dat met veel liefde, maar het is ongelooflijk zwaar. Het is natuurlijk ook zwaar voor de kinderen zelf: zij krijgen geen therapie, de structuur valt weg, zij moeten hun vriendjes missen.

Ik krijg dezelfde signalen als mevrouw Meuleman dat er toch heel veel ouders zijn die hun kinderen niet naar school mogen sturen, die ook geen perspectief krijgen en die het gewoon ook niet meer begrijpen. Kinderen in het gewoon onderwijs mogen gewoon in de klas zitten en mogen deze zomer met vijftig op kamp, maar voor het buitengewoon onderwijs beweegt er weinig en moeten scholen zelf de inschatting maken. En die voelen zich dus een beetje aan hun lot overgelaten.

Mijn bijkomende vraag, los van wat u op korte termijn zult doen om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen in het buitengewoon onderwijs ook nu nog naar school kunnen gaan, is of u ervoor kunt zorgen dat er voor 1 september een

plan klaarligt met duidelijke richtlijnen, zodat alle scholen van het buitengewoon onderwijs veilig kunnen opengaan.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik zal er geen doekjes om winden: de situatie voor kinderen met een beperking en hun ouders is absoluut onaanvaardbaar. De getuigenissen die ook ons bereiken, zijn echt schrijnend. Ouders zijn ten einde raad, zij zorgen al sinds begin maart voor hun kinderen en ze zijn op, ze kunnen het niet meer aan nu alle vast zorg is weggevallen. De kinderen zijn hun vertrouwde omgeving kwijt en hun progressie stopt helemaal. We kunnen dat zo niet langer laten duren.

Ook uit uw eigen cijfers, vooral over de groepen met de zwaarste zorgnood, OV1 en OV2, blijkt dat maar 1 op de 63 scholen normaal functioneert. Dat is niet langer houdbaar. En zoals mijn collega terecht opmerkt, kan dat tot september duren, maar eventueel zelfs nog langer. We moeten daar echt iets aan doen. Er is een plan van aanpak nodig; ik heb dat ook in de commissie Onderwijs al een aantal keren gezegd. We moeten daar echt werk van maken, want we kunnen die mensen, die het trouwens in niet-coronatijden al heel zwaar hebben, niet langer in de miserie laten zitten. We moeten ervoor zorgen, met alle respect voor de veiligheidsmaatregelen, dat het buitengewoon onderwijs en trouwens ook de internaten, waar er ook een grote problematiek is, opnieuw normaal kunnen functioneren.

De voorzitter: Goed.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik rond af, voorzitter.

We moeten ervoor zorgen dat die ouders hun kinderen kunnen terugsturen, want dit is niet langer houdbaar.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, als u zegt dat u bijzondere aandacht hebt voor het bijzonder onderwijs, dan kan ik me niet van de indruk ontdoen dat ik een totaal ander signaal krijg van de mensen uit dat bijzonder onderwijs. Ik heb twee getuigenissen, een van een ouder en een van een leerkracht.

Volgens de ouder van een meisje van zeven jaar dat al twee maanden thuis zit, lijkt het alsof hun kindjes niet bestaan. Het meisje krijgt normaal logopedie en kinesithérapie, maar in plaats van vooruit te gaan gaat ze achteruit. Het enige perspectief dat haar wordt geboden is één dag terug naar school om afscheid te nemen. Dat kunnen we toch niet menen.

Uit de getuigenis van de leerkracht blijkt dat er 120 leerlingen zijn en dat zij één laptop hebben gezien voor afstandsonderwijs. Het lijkt wel alsof die laptops daar terechtkomen waar geëxcelleerd moet worden, maar niet om kinderen met een beperking de nodige ondersteuning te geven, zoals kinesithérapie en logopedie, die perfect via videoconference kunnen gebeuren. En dus is mijn vraag, naast alle vragen die hier vandaag al zijn gesteld over de heropstart van het onderwijs in september en over het zoveel mogelijk kinderen naar school te kunnen sturen, of u nog extra initiatieven zult nemen om ervoor te zorgen dat zij die niet naar school kunnen gaan, op afstand kunnen worden ondersteund door de mensen die hen doorheen het jaar normaal gezien helpen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In enkele tussenkomsten wordt alles op een hoopje gooid en wordt het buitengewoon onderwijs als één categorie beschouwd. Niets is

minder waar, er is een ongelofelijke verscheidenheid binnen dat buitengewoon onderwijs. Ik geef de cijfers nog eens mee: in het buitengewoon basisonderwijs is 84 procent van de scholen opgestart.

Als het gaat over buitengewoon secundair onderwijs: alle scholen die OV3 aanbieden, zijn geopend, en 70 procent van de scholen die OV4 aanbieden, zijn geopend. Het grootste probleem zit hem net bij die jongeren in OV1 en OV2, heel specifieke doelgroepen. Dat moeten we ook in alle openheid durven te bediscussiëren. Dit gaat over een groep die in de praktijk zeer moeilijk handelbaar is zonder fysieke ingrepen. Ik ben de eerste die er in dit parlement en daarbuiten altijd voor heeft gepleit om zoveel mogelijk leerjaren te openen. Men heeft mij voluntaristisch genoemd, onveilig, onverantwoord. Maar uiteindelijk zijn nu de scholen in het basisonderwijs open. Ik heb er tonnen kritiek voor gekregen, ook hier in het parlement.

Daar staat tegenover dat je altijd de overweging moet maken met betrekking tot de veiligheid. En dat speelt hier zeker en vast. Hier gaat het in eerste instantie, als het bijvoorbeeld gaat over OV1 en OV2, over de veiligheid van het personeel en de bezorgdheden daaromtrent. Dat moeten we ook open durven te zeggen. Je moet de twee kanten van de medaille bekijken. En daar zit hem het probleem, ook heel specifiek met betrekking tot de organisatie van het vervoer naar de school. En er wij ere toekomt: De Lijn heeft een zeer grote openheid. Ik heb nu een bijkomende vraag gesteld aan De Lijn voor extra capaciteit. Dat wil gewoon zeggen: grotere bussen, zodat de afstandsmaatregelen maximaal kunnen worden gerespecteerd. Want, gelet op de moeilijke handelbaarheid van de kinderen, zitten we daar nu met een regel waarbij je geschrinkt maar één persoon op één rij kunt zetten, en daar dan nog een rij tussen. Dat leidt uiteindelijk tot een capaciteitsdaling tot 25 procent van het oorspronkelijke. En dus vragen we ruimere bussen. En De Lijn is daar ook toe bereid. Dat is een vooruitgang.

Gisteren, in het overleg met het bedede onderwijsveld, hebben we nog gezegd dat als men op grond van een risicoanalyse kan vaststellen dat de doelgroep van degenen die je moet vervoeren, wel degelijk een mondk masker kan ophouden, men mag optrekken naar 50 procent van de capaciteit. Dat zijn heel concrete maatregelen, waarbij we heel voorzichtig, samen met de vakbonden, die in dezen ook het belang van het onderwijspersoneel vertegenwoordigen, altijd stap voor stap vooruit raken. En dat lijkt mij een betere aanpak, om er gradueel te proberen voor te zorgen dat we finaal die doelstelling realiseren: zoveel mogelijk leerlingen naar de school en naar de klas halen, zeker en vast ook de leerlingen in het bijzonder onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het zijn natuurlijk die kinderen met die zwaardere problematieken die nood hebben aan extra ondersteuning, en ook de ouders. Van opleidingsvorm 1 is 0 procent van de scholen open, van opleidingsvorm 2 is 4 procent open. Er is geen oplossing voor die kinderen. Het busvervoer kaarten we al heel lang aan. Ik ben blij dat er eindelijk wat perspectief is, maar we zijn het als maatschappij verschuldigd om ervoor te zorgen dat er extra ondersteuning komt, zodat die kinderen toch in alle veiligheid opgevangen kunnen worden en naar school kunnen gaan, en dat we die ondersteuning bieden. Dat is nu nodig, minister, omdat die ouders eronderdoor gaan. Er zijn ook oplossingen nodig voor de zomer. We hebben zomerscholen allerhande voor kinderen zonder beperking. Voor kinderen met een beperking is er op dit moment bijzonder weinig. Dus ook voor de zomervakantie vraag ik u met aandrang om dat te bekijken, en voor september. Ik vraag u echt een plan voor die kinderen met een beperking, om daar ook oplossingen voor te voorzien.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Carina Van Cauter aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de opvolging van personen met voorwaardelijke invrijheidstelling

De voorzitter: Mevrouw Van Cauter heeft het woord.

Carina Van Cauter (Open Vld): Minister, tientallen keren ben ikzelf verontwaardigd en boos geweest om het feit dat burgers niet alleen slachtoffer werden van misdrijven, maar ook omdat dan al te vaak bleek dat de daders van die misdrijven ofwel bekend waren bij Justitie, ofwel zelfs nog in uitvoering waren van een eerdere straf die zij ingevolge eerdere feiten hadden opgelopen, en toch opnieuw misdrijven hebben gepleegd. Het spreekt voor zich, minister, dat Justitie alleen maar kan werken als de hele keten op een efficiënte manier wordt aangepakt.

Minister, een van de schakels is uiteraard het strafuitvoeringsbeleid, en daarmee komen we bij uw bevoegdheden op het niveau van de Vlaamse overheid terecht. De reden waarom wij er bij het sluiten van het Vlaams regeerakkoord op hebben aangedrongen dat aandacht aan die Vlaamse bevoegdheden zou worden besteed, was voor ons een prioriteit. Er moet een efficiënte en effectieve strafuitvoering zijn. Gevonniste personen moeten worden opgevolgd en straffen moeten ook effectief en nuttig zijn. We moeten ervoor zorgen dat de informatiedoorstroming tussen de politie, het openbaar ministerie en alle actoren in justitie in de praktijk werkt.

Jammer genoeg moeten we echter met zijn allen en vele burgers met ons vaststellen dat de ketenaanpak ons zorgen baart. Andermaal blijken zware criminelen zich in strafuitvoering te bevinden op het ogenblik dat ze zeer ernstige feiten plegen. De ontvoering van een jongen van 13 jaar laat niemand onberoerd. Het is niemand ontgaan dat deze criminelen eerdere feiten hebben gepleegd. Zij waren in strafuitvoering en moesten door de FOD Justitie worden opgevolgd.

De voorzitter: Mevrouw Van Cauter, wat is uw vraag?

Carina Van Cauter (Open Vld): De reactie van de politiek baart me zorgen. De verantwoordelijkheden worden naar elkaar geschoven en er is kritiek op de magistratuur. Daarmee zullen we de problemen niet oplossen.

Minister, hoe zullen we dit wel oplossen? Wat kunnen wij doen om de Vlaamse ketenaanpak te versterken? Moet er overleg zijn? Hoe doen we dit?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Van Cauter, ik dank u voor het stellen van deze actuele vraag. Ik heb gezien dat in de media heel wat misverstanden zijn verschenen. De man in kwestie was, voor de duidelijkheid, niet voorwaardelijk in vrijheid. Dit is een heel belangrijk gegeven. De man was tot tien jaar cel veroordeeld, maar heeft in hoger beroep drie jaar met uitstel gekregen. Dit betekent dat hij geen dag naar de cel moest.

U hebt over de ketenaanpak gesproken. Ik ga volledig akkoord: iedereen in die ketenaanpak moet zijn verantwoordelijkheid nemen. De probatiecommissie, die onder de auspiciën van de federale autoriteiten valt, komt dan in gang. In dit geval zijn twee voorwaarden opgelegd. Het gaat om de twee lichtste voorwaarden, namelijk een vaste domicilieplaats zoeken en werk zoeken. Dat zijn twee voorwaarden waaraan elke burger volgens mij moet voldoen. Het verschil is dat we te maken hebben met een man die aan de aanslagen in Madrid en Casablanca was gelinkt en die jongeren heeft geronseld om naar Syrië te trekken.

De volgende vraag is wat Vlaanderen moet doen. Helaas zou ik willen dat meer voorwaarden worden opgelegd, bijvoorbeeld de voorwaarde geen contact met

Syriëstrijders meer te hebben of de voorwaarde van deradicalisering. Die voorwaarden zijn niet opgelegd. Er waren maar twee voorwaarden: een vast domicilieadres en het zoeken van werk. Dat is onbegrijpelijk.

De Vlaamse overheid heeft die twee voorwaarden opgevolgd. Ik ben dat nagegaan. De justitieassistent heeft dit gedaan. Indien de probatiecommissie meer voorwaarden zou hebben opgelegd, zouden we die voorwaarden hebben opgevolgd. Ik ben daar vragende partij voor, maar ik kan niet buiten mijn Vlaamse bevoegdheden treden.

Er is nog een tweede geval. In december pleegt de man in kwestie opnieuw een feit. De politie reageert zeer adequaat en informeert onmiddellijk de probatiecommissie. In elk normaal land zou de man in de gevangenis belanden, maar dat is niet gebeurd. Ik ben het er volledig mee eens dat iedereen in de keten zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Wij hebben dat gedaan en ik ben vragende partij voor meer voorwaarden. In dit geval is dat helaas niet gebeurd.

Ik kan niet in de plaats treden van de probatiecommissie, die onder de federale autoriteiten valt. Ik hoop alleen dat ze in de toekomst zal bekijken om welke dader het gaat en welke voorwaarden moeten worden opgelegd. In dit geval gaat het om een zeer zware crimineel en terrorist.

Laten we eerlijk zijn: terroristen opvolgen is de taak van de Staatsveiligheid, de lokale integrale veiligheidszellen (LIVC's) en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD), niet van de justitieassistenten, tenzij we die voorwaarden zouden hebben, maar in dezen hebben we die niet gehad.

De voorzitter: Mevrouw Van Cauter heeft het woord.

Carina Van Cauter (Open Vld): Dank u wel, minister. Het is natuurlijk moeilijk spreken over een individueel dossier en dit individueel dossier was de aanleiding van mijn vraagstelling. Wat ik uit de media wel verneem, is dat de betrokkene onder de algemene probatievoorwaarden viel. Dat betekent dat hij geen misdrijven mag plegen en daarenboven een werkverplichting krijgt opgelegd. Ook volgens de media, en dat werd door u bevestigd, blijkt de man opnieuw terroristische misdrijven te hebben gepleegd, namelijk het ronselen van Syriëstrijders. Bovendien gaf hij zich ook uit voor een zelfverklaarde alternatieve geneesheer. Dat betekent ook nog eens een onwettige uitoefening van de geneeskunde. Samen met u stel ik vast dat hier al een aantal bijkomende misdrijven werden gepleegd, zonder dat er blijkbaar efficiënt en effectief in de strafuitvoering is opgetreden.

Minister, ik wil u wel geloven dat er mogelijkwijze is gemeld dat justitieassistenten pertinent zijn opgetreden in dat dossier. Laat ons hopen dat dat zo is – wij verwachten ook dat dit gebeurt –, maar per slot van rekening stellen we vast dat er opnieuw misdrijven zijn gepleegd en dat een jongen van dertien in gevaar is gebracht. We moeten ons de vraag stellen hoe het beter kan. We zitten met een gesplitste bevoegdheid. Dat is een feit, dat is een zekerheid vandaag.

Dus, minister, daarom mijn bijkomende vraag: treedt u in overleg met uw federale collega om te kijken waar het structureel is fout gelopen en hoe we dit in de toekomst kunnen verhinderen en ervoor zorgen dat die ketenaanpak werkt? Elkaar de zwartepiet toespelen, zal de zaak niet oplossen. Burgers verwachten van ons dat we voor een veilige samenleving zorgen, dat iedereen zijn rol op zich neemt en ervoor zorgt dat het systeem werkt.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

Filip Dewinter (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter. Ik ben blij dat mevrouw Van Cauter het aandurft om kritiek te geven op het beleid van de Federale

Regering, waar haar partij deel van uitmaakt. Die regering is inderdaad veel te laks en te soepel wat de terugkerende Syriëstrijders betreft. Die strijders zouden overigens niet hier, maar beter in de landen waar ze gevochten hebben en hun misdrijven hebben gepleegd, worden berecht, maar dat geheel terzijde.

Minister, er is een Vlaams actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering. U hebt naar aanleiding van dat plan een aantal experts in radicalisering aangeduid. Dat zijn experts van wie ik toch mag aannemen dat zij ook in dit dossier van een notoire Syriëstrijder een aantal initiatieven hebben genomen. Wat hebben uw experts in radicalisering en uw justitieassistenten ter zake gedaan? Dat dossier zou ik wel eens graag zien. U wijst nu naar het federale niveau, terecht wat de strafuitvoering en probatiecommissie betreft, maar u hebt daarin ook een verantwoordelijkheid, niet alleen voor de opvolging van de radicalisering, maar ook wat de justitieassistenten betreft én voor de opvolging van de voorwaarden die door de strafrechter werden opgelegd. U hebt als Vlaams minister al sinds een aantal jaren een injunctierecht. Ik weet wel dat dat alleen voor Vlaamse materies en dergelijke meer geldt, maar met enige juridische creativiteit zou u van uw injunctierecht als Vlaams minister van Justitie ook gebruik kunnen maken, wanneer de voorwaarden opgelegd door de strafrechter niet worden opgevolgd door de probatiecommissie en de justitieassistenten ter zake aan de alarmbel luiden. Misschien kunt u dat gebruiken om uw federale collega, de minister van Justitie, te bevragen. Het is maar een tip.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Als ik de situatie goed samenvat, heeft Vlaanderen eigenlijk gedaan wat het in dezen moest doen. Als het federale niveau daar geen gevolg aan geeft, is er inderdaad geen hond die dat snapt. Sinds de bevoegdheid inzake het elektronisch toezicht in 2015 een Vlaamse bevoegdheid is geworden, zeg ik al dat dit een treinramp is die in de wachtkamer zit te antichambren. Wat we nu zien, is dat die ramp zich druppelsgewijs voltrekt. Wij hebben een niveau dat verantwoordelijk is voor justitie en de uitspraken, en een ander niveau, het Vlaamse, dat uitvoering moet geven aan die beslissingen, maar daarin geen enkele inspraak heeft.

En wanneer mevrouw Van Cauter dan vraagt wat de oplossing is voor dit probleem, dan bestaat die oplossing, en dat is dat Vlaanderen bevoegd zou worden voor de hele justitiële keten in plaats van het altijd als een salami op te snijden. Wij zeggen heel duidelijk dat de federale beslissingen rond het elektronisch toezicht een blok aan het Vlaams been zijn. Laat ons ervoor zorgen dat we die eerst doorknippen en vervolgens een veel strenger en een veel efficiënter justitieel beleid voeren in één hand, in een Vlaamse hand. Zo kunnen we onze burgers beter beschermen en het vertrouwen in Justitie herstellen. Dat is de oplossing.
(Applaus van Tine van der Vloet en Jan Laeremans)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Voor ons is de vraag of Vlaanderen meer had kunnen doen, moeten doen in deze zaak, maar ook in dit soort zaken. Wij denken van wel. U zegt dat verschillende gijzelnemers vrij waren onder voorwaarden, en die voorwaarden waren eigenlijk te beperkt. Dus denken wij dat er voor dit soort zaken misschien extra voorwaarden moeten zijn. Zo'n voorwaarde zou een deradicaliseringstraject kunnen zijn. Het lijkt mij in zulke zaken een zeer belangrijke voorwaarde op het moment dat iemand in voorlopige vrijheid wordt gesteld.

Minister, mijn vraag is heel simpel: hoe staat het met de Vlaamse deradicaliseringstrajecten? We kunnen natuurlijk niet van de probatiecommissie verwachten dat men dat als voorwaarde oplegt als Vlaanderen er niet in investeert en we in de feiten nergens staan.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, er is door de collega's al herhaaldelijk naar verwezen dat een efficiënte ketenaanpak absoluut noodzakelijk is. Ik denk dat we moeten focussen op de bevoegdheden waarvoor we vandaag bevoegd zijn. Wij vragen vanuit het lokale niveau al heel lang om de lokale integrale veiligheidscellen, die goed werken, te versterken. Vandaag is dat hét platform waarbij alle schakels op lokaal niveau rond de tafel kunnen komen, met kennis van zaken, rond dossiers, ook dergelijke zware dossiers.

Ik spreek helaas uit ervaring, maar we kunnen echt wel winst boeken als je de lokale integrale veiligheidscellen de handvatten en de instrumenten geeft om alle informatie uit te wisselen – we mogen CLB's, scholen, buurtwerkers uitnodigen, ook de justitie-assistenten en de CAW's. Ik heb u de vraag gesteld om vanuit Vlaanderen een decretaal kader te maken. Het zou normaal voor Pasen klaar zijn, maar het is er nog niet.

Minister, vandaar mijn concrete vraag: hoe ziet u dit het kader? Wat is de timing zodat we op het lokale niveau maximaal de instrumenten hebben om ermee aan de slag te gaan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank u voor de verschillende tussenkomsten.

Collega Van Cauter, Vlaanderen is vandaag bevoegd – en ik hoop dat iedereen dat begrijpt – voor de opvolging van de voorwaarden. Die voorwaarden leggen wij niet op. Inderdaad, we hebben te maken met een terrorist en je zou denken dat er toch wel een voorwaarde van deradicalisering is. Dat lijkt mij al het minimum minimorum, maar dat is helaas niet gebeurd. Nogmaals, ik zou dat willen, maar dat gaat niet. Wij kunnen niet buiten de probatiecommissie, die voorwaarden vooropstelt, extra voorwaarden toevoegen; dat gaat niet. Wij moeten wel de voorwaarden die worden opgelegd, opvolgen. Dat is hier gebeurd, maar het waren, helaas, zeer lichte voorwaarden: werk zoeken en een domicilie hebben. Sorry, dat is te belachelijk voor woorden. Als je weet met wat voor een geval je te maken hebt, dat begrijp ik dit gewoon niet. Ik krijg dit ook niet uitgelegd.

Er wordt gesproken over een ketenaanpak in Justitie, maar sta me toe dat ik dit geen goed idee vind. Ik denk dat Justitie veel beter in één hand zit: één bevoegdheid, één iemand die verantwoordelijk is, ook voor de uitvoering. De justitieassistenten kunnen wel zeggen dat het zus en zo moet gebeuren, maar wij beslissen dat helaas niet.

Collega Dewinter, ik ben het eens: ik zal meer dan ooit mijn injunctierecht toepassen de komende maanden en de komende jaren.

Wat deradicalisering betreft, kan ik u zeggen dat wij de afgelopen maanden het traject met heel wat experts hebben bekeken. Er komt een nieuw deradicaliseringstraject. We hebben een evaluatie gemaakt van het verleden en we gaan binnenkort, heel snel, met het nieuwe programma naar de regering.

Wat het decretaal kader betreft, heb ik inderdaad gezegd dat ik daar tegen Pasen hoopte mee rond te komen. Maar dat heeft enige vertraging. Ik hoop dat dat tegen het reces af is.

Ten slotte ben ik heel blij dat ik kan zeggen dat we rond zijn met het personeelsplan, en dat we heel snel over zullen gaan tot 130 aanwervingen binnen de Vlaamse justitiehuisen. Zo kunnen we die bevoegdheden strikter en kordater

opvolgen. Maar nogmaals, ik ben vragende partij voor strengere voorwaarden, en eigenlijk voor bestraffing in dezen.

De voorzitter: Mevrouw Van Cauter heeft het woord.

Carina Van Cauter (Open Vld): Ik dank u, minister. Met dat laatste kan ik zelfs mijn instemming betuigen. Alleen is die bevoegdheid niet aan het Vlaams Parlement maar aan het federaal parlement. En u weet net zo goed als ik dat wij in het verleden al pogingen hebben gedaan en stappen ondernomen om deze ernstige criminaliteit streng aan te pakken.

U zegt dat u het betreurt, en dat u liever zelf voorkeuren zou willen opleggen. U zegt dat wij hier lichte voorwaarden moesten controleren. Ik ben het met u eens dat het lichte voorwaarden waren. Maar ik stel alleen met u vast dat zelfs die lichte voorwaarden niet efficiënt en pertinent werden gecontroleerd. Ik kan alleen vaststellen dat de betrokkene niet aan het werk was, maar dat hij misdrijven aan het plegen was. Als u misdrijven plegen werken noemt, dan denk ik dat we een verschil in standpunt hebben, minister. De betrokkene was niet aan het werk maar was misdrijven aan het plegen.

Die lichte voorwaarden hadden op zijn minst opgevolgd mogen worden. En ik hoor u graag zeggen dat wij investeren in bijkomend personeel, zodat die voorwaarden strenger worden opgevolgd. Ik denk dat dat ook noodzakelijk is.

Wat die bevoegdheden betreft: die bevoegdheidsverdeling is vandaag wat ze is. Wij hebben een regeerakkoord, en daarin hebben we afgesproken dat we samen aan de slag gingen met de bevoegdheidsverdeling zoals ze zich vandaag situeert. Dat betekent dat er vandaag overleg noodzakelijk zal zijn tussen de federale en de Vlaamse overheid, om te zorgen dat die keten inderdaad integraal wordt aangepakt. En met een ketenaanpak wordt niet bedoeld alles in één hand; daarmee wordt bedoeld dat iedereen er binnen zijn eigen bevoegdheid voor zorgt dat wat van hen wordt verwacht, effectief wordt uitgevoerd. Ik denk dat alles in één hand – de wetgever, opspoorder en bestraffer – niet thuishoort in een democratische samenleving.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tine van der Vloet aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de werking van multifunctionele centra (MFC) in tijden van corona

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, er zijn al heel wat noodkreten geweest van mensen met een beperking in de hele coronaperiode. Maar de laatste weken kregen we enorm veel noodkreten van ouders die hun kinderen op school hebben in het buitengewoon onderwijs. Het luik Onderwijs hebben we zonet al met minister Weyts besproken, en we horen daar dat er toch al een hele grote opstart is, vooral richting de lagere school. Er gaan dus toch al heel wat kinderen naar het buitengewoon onderwijs.

Maar het is toch ook heel belangrijk om het welzijnsluik hier niet van los te koppelen. Want wat is het probleem? De multifunctionele centra (MFC's), waar de kinderen opvang krijgen, zijn nog maar mondjesmaat opnieuw opgestart. Zij hebben aan heel wat regels te voldoen, en kinderen die in het buitengewoon onderwijs zitten, hebben heel vaak nood aan die opvang. Het is dus heel belangrijk om die opvang mee op te starten. Een van de richtlijnen die er nu zijn, is dat het kind bijvoorbeeld drie weken in het MFC moet verblijven. Maar heel veel ouders en kinderen zien dat niet zitten, en haken daarom ook af bij het onderwijs.

Ik denk dus dat die opstart enorm belangrijk is. Waarom is dat belangrijk? Voor hun structuur. Heel veel kinderen met autisme hebben structuur nodig, en die structuur is al tien weken verdwenen. Die kinderen krijgen vaak problemen met bijvoorbeeld agressie, en dat wordt nu vaak opgelost met medicatie. Minister, ik denk niet dat de weg is waar wij naartoe willen. Het lijkt mij belangrijk dat die structuur er opnieuw is voor hen.

Ook de therapieën zijn weggefallen, en we zien de kinderen inderdaad achteruitgaan. Ouders doen enorm veel moeite. Het zijn echte helden, ik wil mijn grote appreciatie uitdrukken voor hen, want zij houden dat al zeker een tiental weken vol. Maar die therapieën moeten terugkomen.

Zij spelen nu de kinesist, de logopedist. Zij kunnen niet naar de privésector gaan, omdat ze dan botsen op een niet-terugbetaling door het RIZIV. Dat is een federaal probleem, minister, dat u zeker moet meenemen naar uw collega's, want die therapieën zijn van groot belang.

De ouders zitten met de handen in het haar.

De voorzitter: En uw vraag, alstublieft?

Tine van der Vloet (N-VA): Ze zijn aan het eind van hun Latijn. Daarom is het belangrijk, minister, om de MFC's in veiligheid opnieuw te laten opstarten. Minister, welke maatregelen kunt en zult u nemen zodat deze kinderen zo snel mogelijk opnieuw kunnen worden opgevangen in het MFC?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, wij delen allemaal hetzelfde bekommernis over deze jongeren. Zij hebben inderdaad een opvang, een structuur nodig. Die structuren zijn wat afgenomen op het ogenblik dat ons land – en dus ook deze jongeren – in een lockdown zijn gegaan.

De voorbije weken hebben we al verschillende stappen in de goede richting gezet, voor de samenleving in haar geheel, maar ook voor deze groep. Ik denk aan de bezoekersregeling begin mei, aan de doorstartregeling op 18 mei, die de dienstverlening en de werking opnieuw mogelijk heeft gemaakt, en aan de versoepeling op 25 mei, om de overstap te kunnen doen van de voorziening naar de thuissituatie. Dat zijn belangrijke stappen vooruit die we daarin hebben gezet.

Elke organisatie, elk MFC bekijkt wat mogelijk is in zijn concrete werking. De MFC's zijn niet allemaal over één kam te scheren. Wat de relatie met het onderwijs betreft, zijn er MFC's die een directe link hebben met onderwijs, op dezelfde plaats, dezelfde locatie, maar er zijn er ook andere. Dat maakt dat de manier waarop het wordt georganiseerd en ingekanteld, soms een ander beeld geeft. En het is die vrijheid die we aan de MFC's geven, omdat zij het op het terrein moeten kunnen waarmaken. Volgens onze inschatting is een op de twee MFC's daar intussen ook mee van start gegaan.

Veel hangt ook af van de manier waarop de scholen het organiseren. Jullie hebben daarnet het debat daarover gevoerd. Daarbij is de vraag: in welke mate is de school in staat om kinderen in het algemeen en deze groep in het bijzonder op een goede manier in te kantelen in de onderwijsinfrastructuur?

Ik heb gevraagd dat alle MFC's tegen 15 juni een rapportering zouden doen over de manier waarop die doorstart is gegeven. U hebt hier net een heel terecht punt aangehaald: de ouders die vandaag de opvang doen, zijn niet alleen ouder, maar ook mee zorgverstrekker, mee therapeut. Terwijl de therapeuten van die MFC's ook bij de ouders thuis, ambulant, in die thuissituatie mee die thuisblijvers

zouden kunnen ondersteunen. Dat gebeurt vandaag al voor een stukje, maar het zou nog meer kunnen gebeuren. Ik zou hier willen oproepen om daarvan gebruik te maken. Voor de jongeren die thuis zitten en die therapie nodig hebben, kunnen de therapeuten ook vanuit de MFC's bij de mensen thuis worden ingeschakeld.

We zijn ook in overleg met de administratie Onderwijs, om de werking af te stemmen.

Ik rond af, voorzitter.

Last but not least: intussen kunnen de MFC's jeugdkampen organiseren. Dat is toch wel belangrijk. Het draaiboek van De Ambrassade is daarvoor een goed instrument.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, ik dank u. U haalt allerlei maatregelen aan. Dat is inderdaad goed. Maar het zorgt ook voor heel wat onduidelijkheid in de sector. Het is natuurlijk belangrijk dat de voorzieningen dat autonoom kunnen beslissen. Maar net dat geeft ook wel heel wat onduidelijkheden. Want een gezin met twee kinderen in twee verschillende voorzieningen heeft twee verschillende regels. En dat is natuurlijk moeilijk uit te leggen, ook aan de kinderen. Minister, een zekere uniformiteit lijkt me dus toch wel heel belangrijk.

U haalt aan dat er een draaiboek is voor de vakantieopvang. Maar de MFC's hebben blijkbaar nog geen heel duidelijke richtlijnen gekregen over hoe zij opvang kunnen organiseren in juli en augustus. Dat is nochtans van groot belang, omdat de MFC's hun personeel moeten kunnen organiseren, en ook ouders moeten weten waar ze met hun kind naartoe kunnen. En als ze van het ene naar het andere kamp moeten hoppen, komen zij in heel veel bubbels terecht, minister. En dat lijkt me nog veel erger dan duidelijkheid te geven over hoe zij terecht kunnen in hun MFC, in hun vertrouwde omgeving.

Minister, kunt u dit onder de aandacht brengen van de taskforce? Kan er daarover snel duidelijkheid komen, zowel voor de ouders als voor de MFC's? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, deze vraag sluit inderdaad naadloos aan bij de vraag van daarnet aan minister Weyts over de heropstart van het buitengewoon onderwijs. Overleg en samenwerking zijn zeker noodzakelijk. Ik sluit me aan bij de collega. Uniformiteit is nodig. Er zijn ontzettend veel verschillen op het terrein, waardoor ouders vaak het bos door de bomen niet meer zien en een pak ouders in de kou blijven staan. Er is de heel expliciete vraag naar ondersteuning en opvang in de vakantie. We zien dat in Nederland echt wordt ingezet op die alternatieve dagbesteding, om ervoor te zorgen dat als kinderen niet terechtkunnen in die opvang, er toch voldoende ondersteuning aan huis wordt geboden. Ook dat zal tijdens de vakantie nodig zijn.

U zegt dat er draaiboeken zijn voor de kampen en dat er veel kampen zullen doorgaan, maar wij krijgen signalen dat dat voor velen kampen nog niet het geval zal zijn. Dat plaatst ouders voor een ongelooflijk probleem en de ongerustheid dat ze die vakantie moeten overbruggen na een heel moeilijke periode. Ik zou daar in samenspraak met minister Dalle en minister Weyts echt de nodige aandacht voor willen vragen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Gezinnen met kinderen met een beperking staan zeker sedert de coronacrisis heel sterk onder druk. Dat is voor de kinderen zo,

maar ook voor de hele familie. Plots voltijdse zorg en opvang van hun kind met een beperking moeten opnemen, is helemaal niet te onderschatten. Ondertussen zijn een aantal maatregelen versoepeld en zijn er meer mogelijkheden voor de gezinnen, maar die bieden nog niet voor alle ouders een oplossing. Bij hen weegt de onzekerheid heel zwaar: wanneer zal er weer een overschakeling kunnen zijn naar de normale regeling zoals zij en hun kind die kenden voor de coronacrisis?

Minister, u bent in overleg en er zijn al versoepelingen geweest, maar dat gaat natuurlijk stap voor stap. In afwachting daarvan wil ik u oproepen om te blijven zoeken naar zoveel mogelijk middelen om die gezinnen ondersteunen. Daarom wil ik vragen om ook maximaal in te zetten op zorg aan huis voor die gezinnen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Het is duidelijk dat de luide noodkreten van gezinnen met kinderen met een handicap heel hard binnengekomen zijn bij iedereen hier. Dat is ook logisch. Er worden een aantal vragen gesteld. Men zegt dat heel veel kinderen gelukkig terug naar school kunnen. Die kinderen kunnen dan ook terug naar de jeugdbeweging en kunnen deze zomer op kamp, ze kunnen terug naar de sportclub, terwijl de kinderen met een beperking niet naar hun MFC kunnen, terwijl het daar over een heel gecontroleerde bubbel gaat van vijf personen. We hebben daarstraks allemaal de noodoproep gekregen van een mama. Men stelt zich de vraag waarom dat niet kan. Waarom zouden jongeren met een handicap dat niet mogen en waarom moeten zij ook nog steeds kiezen of ze naar het MFC gaan of naar huis? Ook voor hen zou er flexibiliteit moeten zijn.

Ik ondersteun een aantal vragen voor ondersteuning van de ouders en de kinderen. Maar als er een tweede golf aankomt, of misschien zelfs een derde, moeten we goed kijken welke stappen we zetten. Het is immers duidelijk dat de last op de schouders van die ouders heel erg groot is. Laat ons vooral proberen om lessen mee te nemen naar een eventuele tweede golf, om te vermijden dat die MFC's opnieuw gesloten worden, want het is heel duidelijk dat de nood heel groot is.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ook bij ons stromen de getuigenissen binnen van ouders met kinderen in MFC's. *(Opmerkingen van Guy D'haeseleer)*

Excuseer?

Getuigenissen dus van mensen die hun kinderen al een hele tijd thuis opvangen en die zelf voor opvang moeten zorgen terwijl ze eigenlijk zouden moeten gaan werken, die geen aanspraak kunnen maken op bepaalde premies omdat ze halftijds werken, omdat de kinderen ingeschreven blijven in het MFC enzovoort. Zoals hier al door een aantal collega's is gezegd, is er in ieder MFC een andere aanpak. Dat maakt het allemaal niet doorzichtiger, zowel wat betreft herstart, werking als bezoekrecht.

Minister, begrijpt u de moeilijke situatie van die ouders? Zult u met hen in dialoog gaan? Zult u concrete ondersteuning aan hen blijven bieden en daar verder in gaan rond opvang, maar ook financieel? Er zijn heel wat ouders die instaan voor de opvang van hun kinderen en daar loonverlies door lijden. Kunnen die ook financieel worden ondersteund?

De voorzitter: De heer De Reuse ze heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, die mailboxen van ons zijn allemaal gelijk, want die stromen allemaal vol met dergelijke getuigenissen. De MFC's geven inderdaad structuur aan de kinderen, maar die geven natuurlijk ook

adem aan de betrokken families, en dat is ook heel belangrijk. Net zoals voor de heropstart van de scholen en de buso's, zijn niet alle MFC's gelijk en mogen ze elk hun eigen traject uitstippelen om die heropstart toch weer door te voeren.

Het is ook heel belangrijk om hun een extra mogelijkheid te geven om versneld volledig op te starten, om meer testen toe te laten, zodat de MFC's dankzij het testen van de kinderen en de begeleiders sneller terug open kunnen.

Minister, we kregen deze namiddag ook allemaal de noodoproep van die dame in onze mailbox. Ouders moeten soms thuisblijven, omdat er geen andere opvang voor de kinderen mogelijk is dan de ouder zelf, en ze kunnen niet altijd genieten van een plaatsvervangend inkomen. Dat leidt dan nog eens tot extra problemen in die gezinnen. Hoe wilt u deze problemen opvangen? Hoe wilt u deze gezinnen, die het al zeer moeilijk hebben, ondersteunen?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ga niet opnieuw een open deur intrappen. We weten allemaal dat die situaties schrijnend zijn, zowel voor de ouders als voor de kinderen. We hebben het er al maanden over gehad in de commissie Welzijn.

Minister, u hebt iets belangrijks gezegd. U hebt ergens perspectief geboden, u hebt verwezen naar de datum van 15 juni. Dat is heel belangrijk. Ik denk dat u die datum moet hanteren om de logica om te draaien. U moet niet enkel zeggen tegen MFC's dat ze de vrijheid hebben om zich te organiseren en toe te laten wat kan. De logica vanaf dan moet zijn dat de MFC's in de regel terug functioneren zoals voorheen – ze zijn er al die tijd ook voor gesubsidieerd gebleven –, tenzij ze een grondige reden hebben om daar voor de veiligheid enzovoort van af te wijken. Dan moeten ze dat ook kunnen aantonen. Als ze in dat geval zijn, moeten ze maximaal moeite doen om ouders thuis te ondersteunen.

Zoals u terecht aanhaalt, hebben ouders niet de knowhow voor de zorg, de kine, de therapie enzovoort; dat is echt onmogelijk. Gebruik die datum van 15 juni dus om die logica om te draaien. Vanaf dan zou alles zoals voorheen moeten functioneren, tenzij er grondige redenen zijn om het anders te doen.

Minister, u hebt gelijk, het hangt samen met onderwijs. Ik denk dat we daar een totaalpakket van moeten maken om een aanpak te hebben die voor iedereen gelijk is en om ervoor te zorgen dat de schrijnende situaties uit de wereld worden geholpen.

De voorzitter: Minister Beke, u hebt zeven minuten, als u wil.

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Dank u wel, voorzitter, u bent zeer gul vandaag.

De voorzitter: Altijd.

Minister Wouter Beke: Altijd. Streng ook, maar gul.

Ik kan het alleen maar eens zijn met veel zaken die hier zijn gezegd. De mailbox die vandaag bij jullie is volgelopen, die is van mij al van in het begin volgelopen. Daarom hebben we bij het begin gezegd dat we een taskforce gaan oprichten die gaat over alle collectiviteiten, jeugdhulpinstellingen, gehandicaptenvoorzieningen en ook woonzorgcentra.

Dat betekent natuurlijk ook dat we de logica van die taskforce moeten volgen. Als het bijvoorbeeld gaat over de jeugdkampen, betekent dat dat we hebben

gekeken naar wat er vandaag op de Veiligheidsraad zal komen. We hebben daar indicaties van, en ik denk dat verschillende mensen nu aan het kijken zijn naar wat daar is uitgekomen. Wij hebben aan de taskforce gevraagd om duidelijke richtlijnen te hebben over de jeugdkampen. Die duidelijkheid moet er komen en moet er snel komen. De taskforce heeft daar vandaag ook afspraken over gemaakt, onder voorbehoud van wat de Veiligheidsraad zou beslissen. Die duidelijkheid moet er komen, die zal er zijn en die zal er bijzonder snel zijn.

De therapie die aan de thuisblijvers kan worden gegeven, is bijzonder belangrijk. Er zijn er die dat doen, maar er kan meer gebruik van worden gemaakt. Dat is een oproep die ik hier wil doen, dat men daar ook gebruik van zou maken. Daar dienen ze voor, daar zijn de therapeuten voor. Wanneer men niet in een MFC terecht kan om de een of andere reden, dan moet dat gebeuren.

15 juni, collega, is inderdaad een belangrijk moment. Het is ook niet voor niets dat we gezegd hebben: we willen tegen 15 juni geregistreerd hebben hoe die doorstartregeling in de lokale MFC's aangepakt zal zijn, omdat we willen weten op welke manier dat gebeurd zal zijn. Inderdaad, dat zou de regel moeten zijn, maar er kunnen uitzonderingen zijn.

Testen moet gebeuren. 1 procent van de tests bij het personeel en bij de bewoners was positief. Dat is dus bijzonder laag. De mensen hebben dus de zekerheid. Die was er in het begin niet, maar vandaag is die er wel.

Er moeten regelingen getroffen worden. Niet elk MFC is over dezelfde kam te scheren. Er zijn er die aan een school verbonden zijn, er zijn er die niet aan een school verbonden zijn. Er zijn er die verbonden zijn aan een voorziening voor meerderjarigen, er zijn er die dat niet zijn. We moeten dus ook de eigenheid respecteren.

Maar ik heb ook wel een groot vertrouwen in al die mensen die werken in die MFC's, die leiding geven in die MFC's, omdat die natuurlijk volgens mij ook niet liever zouden hebben dan dat ze op een goede manier een doorstartregeling kunnen hebben. Volgens onze informatie is een op de twee MFC's na veertien dagen al opnieuw opgestart en doorgestart. Dat is goed. Dat moet beter. Tegen 15 juni gaan we het inderdaad kunnen zien en dan zullen we daar ook de nodige conclusies aan koppelen.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Dank u wel, minister. Ik ben blij te horen dat u het met heel veel zaken die hier gezegd zijn, eens bent. Ik hoor u verwijzen naar de taskforce. Toch wel een kleine kanttekening daarbij: de gebruikers zijn daar niet in vertegenwoordigd. De voorzieningen en dergelijke wel, maar de gebruikers op zich niet. Er wordt dus heel veel over hun hoofden heen beslist. Dat wil ik toch nog meegeven als werkpunt.

U zegt dat u meer werk zult maken van de therapieën thuis. Ik denk dat meerdere collega's in de commissie al gezegd hebben dat die thuisbegeleiding er moet komen, terwijl u in de commissie altijd hebt gezegd dat die er al is, omdat ze doorbetaald worden en dat dus moeten doen. Ik hoor nu dus dat u daar meer werk van zult maken. Want ik denk, minister, dat er een duidelijk perspectief nodig is. Dat moet natuurlijk vertaald worden in een heldere en duidelijke communicatie. Er zijn al heel wat noodkreten geweest van familieleden, van ouders, van de mensen zelf, van de therapeuten. Sla die woorden niet in de wind, want dat zijn geen holle woorden. Ga daar alstublieft verder mee aan de slag.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Immanuel De Reuse aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de toekenning van een 'dankpremie' voor personeel van woonzorgcentra door de Vlaamse Regering

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, collega's, twee maanden geleden werd het idee geopperd door federaal minister van Financiën Alexander De Croo van Open Vld om een dankpremie toe te kennen aan bepaalde beroepsgroepen die tijdens de coronacrisis aan de slag bleven. Na de aankondiging, die snel werd opgepikt door de bevolking, werd het wel heel stil rond dit voorstel. Het voorstel zou volgens bepaalde bronnen, die eind april in de pers werden aangehaald, spaak gelopen zijn in het overlegcomité. De deelstaten zouden immers een dergelijke premie moeten financieren voor het personeel van woonzorgcentra. Dat lag moeilijk, luidens de media. Volgens de Vlaamse Regering, die ook in het artikel wordt geciteerd, zou er echter nooit een concreet voorstel vanuit de Federale Regering zijn overgemaakt.

Nu blijkt echter dat meerdere private ouderenvoorzieningen alsnog zelf een initiatief willen nemen om deze dankpremie toe te kennen. Het gaat, geschat, om zo'n 15.000 werknemers die hiervoor in aanmerking zouden komen. Het Vlaams Onafhankelijk Zorgnetwerk (VLOZO), hun sectorfederatie, is momenteel in gesprek met de Federale Regering om die dankpremies eventueel vrij te stellen van fiscale en sociale lasten. Het zou natuurlijk niet fraai en rechtvaardig zijn dat een deel van het zorgpersoneel van woonzorgcentra, diegenen die in de privésector werken, een premie zouden krijgen en een ander deel van het zorgpersoneel, diegenen die in de non-profit- en in de publieke sector werken, die premie niet zouden krijgen. Graag had ik dan ook van u en van de Vlaamse Regering vernomen of er enig initiatief in deze zin wordt gepland.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, er is een kleine twee maanden geleden inderdaad gesproken over een idee van een federale premie, waarbij volgens mij de houding van de Vlaamse Regering en van de minister-president was dat, als de federale regering dat zou doen, wij dat dan ook zouden doen voor onze Vlaamse sectoren, maar dat we ook zouden nagaan wat er nu op het terrein het meest urgent is.

En we zijn daarover in overleg geweest met de verschillende actoren, met de werkgevers- en werknemersorganisaties. Ze hebben gevraagd om zekerheid, zekerheid op vele vlakken. Ze vroegen zekerheid over financiële compensaties. Als een woonzorgcentrum bijvoorbeeld leegstaat, dat het wordt gecompenseerd, zodat men het personeel kan handhaven. In principe betekenen minder kamers minder bedden en minder financiering. Die hebben we gecompenseerd, zodat we nu voor minder bedden meer personeel kunnen inzetten.

Ze vroegen beschermingsmateriaal. Daarmee zijn we aan de slag gegaan. Ze vroegen om crisisondersteuning als er in woonzorgcentra uitbraken zijn. Daarover rapporteer ik wekelijks in de commissie Welzijn. Ze vroegen om tijdelijk bijkomend personeel om een eventuele uitval op te vangen. We hebben daarvoor de nodige maatregelen genomen. Ze hebben aangedrongen op psychosociale ondersteuning. Daar hebben we aan gewerkt. Dat is een van de tien punten in ons programma.

Ik ben in overleg gegaan met werkgeversorganisaties en vakbonden. De vakbonden hebben mij gezegd dat ze op dit ogenblik geen vragende partij zijn voor die tijdelijke risicopremie. Ze hebben dat zelfs op papier gezet. Ik heb dat hier bij. Ze vragen wel om na de crisis te bekijken hoe aan de arbeidsvoorwaarden en

aan 'meer handen aan het bed' kan worden gewerkt. Dat is waar we ons toe geëngageerd hebben. Dat debat gaan we met hen aan.

– *Nadia Sminate, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Het is inderdaad heel goed, en in de voortgangsrapportage hebt u die financiële tegemoetkomingen aan de instellingen wekelijks duidelijk toegelicht. U verwijst nu naar de vakbonden waarmee u een schriftelijk akkoord zou hebben dat er momenteel – ik zeg wel momenteel – geen vraag zou zijn naar een dankpremie.

Het zou van dank getuigen als deze Vlaamse Regering deze mensen niet zou vergeten. Het gaat hier tenslotte om de mensen die instaan voor de zorg van onze ouderen, onze grootouders, in de grootste gezondheids crisis van de laatste decennia. Het gaat hier om mensen die in de vuurlinie staan in onze woonzorgcentra, op de plaatsen waar de meeste doden te betreuren waren. Het zijn mensen die in de zorg werken met een tekort aan beschermmiddelen, om zichzelf te beschermen, hun naasten te beschermen, maar ook om de mensen waar ze elke dag voor werken te beschermen. Naast de hoge werkdruk die er al was voor corona is er nog eens die onzekerheid en angst bij gekomen. Ik denk dat u het idee toch moet overwegen.

U zegt dat de vakbonden vragende partij zijn om de arbeidsvoorwaarden te herzien. We weten hoe moeilijk het altijd is om in de publieke sector met de vakbond op een open manier arbeidsvoorwaarden te herzien. Bent u bereid om een totale ommekeer te bewerkstelligen ter zake? Bent u bereid om naast de financiële eisen te kijken naar de balans werk-privé? Wilt u dat meenemen in het overleg rond de arbeidsvoorwaarden?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, wat onze fractie betreft, moet het zorgpersoneel absoluut beloond kunnen worden voor de extra inspanningen die ze hebben geleverd. Dat gaat van onderhoudspersoneel, over zorgkundigen, tot verpleegkundigen en artsen die in de frontlinie hebben gestaan en daar vandaag nog staan. Maar dat is ook het geval bij de transporteurs, rekkenvullers, of mensen die aan de kassa zitten. Ons voorstel – het is een federaal voorstel – is om de gepresterde overuren niet te belasten. Vandaag is daar een hoge belastingdruk op en die zouden we willen afschaffen of verminderen.

Ten tweede is het goed om als een werkgever beslist om een premie uit te reiken, hij dat ook op een fiscaal vriendelijke manier kan doen. We moeten er uiteraard wel voor zorgen dat zo'n premie in de lokale economie terechtkomt en niet op het spaarboekje.

Er zijn wel een aantal pistes, samen met een structurele herziening. Er loopt trouwens ook nog een IFIC-oefening (Instituut voor Functieclassificatie).

Daarnaast gaat het niet alleen over het financiële aspect, maar ook over voldoende persoonlijk beschermingsmateriaal voor mensen in de zorg. We hebben een goed plan nodig, zodat wanneer er een tweede uitbraak komt, ze zich veilig en beschermd weten.

Ten derde is het voor ons belangrijk dat we inzetten op langetermijnoplossingen. Mensen die in de zorg werken, willen minder vergaderen, minder registreren en meer zorg verlenen. Dat kan door een aantal regels te schrappen. Wij stellen schrapsessies voor om ervoor te zorgen dat ook zo het beroep van zorgverlener aantrekkelijker wordt.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): In eerste instantie wil ik ook namens onze fractie onze enorme appreciatie uitdrukken voor het werk dat alle medewerkers in de zorg elke dag weer doen en het bijkomende extra werk dat ze in de voorbije periode hebben geleverd. De werkdruk in de sector is hoog, daar waren we het ook al voor de coronacrisis over eens. Dat we hen moeten waarderen in hun werk, is een heel terechte oproep. Dat kan natuurlijk op diverse manieren. Ik roep de minister op om samen met de sector en alle betrokkenen te bekijken hoe dat het beste kan. Er zijn financiële tegemoetkomingen – dat is één element –, maar we moeten ook inzetten op minder werkdruk, op de organisatie van het werk enzovoort.

De minister heeft ook verwezen naar meer handen aan het bed, wat een van de speerpunten is in het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota. Het is dan natuurlijk ook van groot belang dat er voldoende medewerkers worden gevonden. We hebben gezien dat er in de voorbije jaren een grote stijging was van het aantal medewerkers in de zorgsector, maar dat er ook nog altijd heel grote tekorten zijn. Vlaanderen heeft daarvoor een actieplan 'Werk maken van werk in de zorg'. Ook dat zal een heel belangrijk thema zijn, willen we ons zorgpersoneel op een voldoende manier kunnen waarderen en willen we de werkdruk naar omlaag krijgen. Ik zou de minister willen vragen om dit zeker mee te nemen in de besprekingen die hij verder voert met de sector.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, het is inderdaad nodig dat mensen in zorg en welzijn bedankt worden na het applaus, maar zij maken zelf duidelijk wat en hoe. Zij vragen niet om een eenmalige premie, maar wel om oplossingen voor de systeemfouten die deze crisis heel duidelijk heeft gemaakt. Ze zijn daar heel duidelijk in: meer middelen, meer menselijkheid en betere salarismaten. Normale personeelsnormen op korte termijn zorgen voor kwaliteitsvolle zorg en zullen ook de wachtlijsten doen slinken. Dat brengt sowieso genoeg mensen aan het bed, zeker als de voorwaarden en het werk menselijker zijn.

Dat betekent ook: investeren in het breed middenveld. Ook daar is bespaard. Zij hebben ons tijdens deze crisis echt rechtgehouden. Dat zijn de werkgevers van mensen in zorg en welzijn. Dat is hun omkadering. Dat houdt hen mee recht. Dat betekent ook meer werkmiddelen. Daarin is zwaar ondergeïnvesteed. U weet dat er tijdens deze crisis aan mensen is gevraagd om digitaal te werken. Sommigen hadden geen digitaal materiaal, sommigen hadden verouderd materiaal. U hebt daarin geïnvesteerd. Blijft u dat doen en bestendigen, want dat is echt nodig? Een paar jaar geleden zaten we met mobiele teams in Vlaanderen die geen vervoersmiddelen hadden. Dat is gewoon schrijnend.

Mensen in zorg en welzijn vragen ook recuptijd en aandacht voor hun mentaal welzijn. U hebt breed aangekondigd dat u daarin zult investeren. Ik hoop dat u effectief die grootse dingen zult verwezenlijken. Dat is allemaal een stuk minder makkelijk dan een premie, maar het zorgt wel voor structureel betere zorg en welzijn voor hulpverleners en voor mensen die hulp krijgen. Het wapent ons ook bij en tegen een volgende golf. Op 18 juni gaat het brede middenveld trouwens de straat op, onder andere zorg en welzijn. Laten we alstublieft naar hen luisteren.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Een dank- of solidariteitspremie voor onze helden die nu al maanden in de frontlinie staan, zou uiteraard dankbaar aanvaard worden, net als het applaus dat ze elke avond krijgen. Wat de mensen in de zorgsector vooral nodig hebben, zijn inderdaad structurele oplossingen. Begin maart hebben hier nog duizenden mensen in Brussel op straat gestaan om te protesteren tegen het

beleid van deze Vlaamse Regering en de besparingen, en ze zijn er absoluut niet van overtuigd dat die structurele oplossingen er zullen komen.

Ik heb daarstraks nog een berichtje gekregen van een vriend die verzorgende is in een voorziening voor mensen met een handicap. Hij stuurde: "Hannes, ik doe mijn job supergraag, maar ik kreeg gisteren de berekening van mijn vakantiegeld en er zou echt meer loon naar werken moeten zijn." Ik denk dat hij gelijk heeft. Als we mensen in de zorg willen houden, dan zullen we echt iets moeten doen aan de arbeidsvoorwaarden.

Die mensen zijn heel erg gepassioneerd en willen hun job goed doen. Maar waar ze vooral van wakker liggen, is dat ze daar vaak de tijd niet voor hebben. Er zijn inderdaad te weinig handen aan het bed. Er zijn structurele oplossingen nodig.

Minister, ik hoorde u daarnet een opening maken die u voor de coronacrisis nog niet had gemaakt. U hebt het over een overleg met de vakbonden. Ze vragen structurele oplossingen. Ik hoop echt dat u dat deze keer wel ter harte neemt en dat de structurele oplossingen er dit keer wel zullen komen. Ik zie ze nog niet in de begrotingsaanpassing. Hopelijk komen ze er wel bij de begroting 2021. Ik zal dit blijven opvolgen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Ik zal mij niet uitspreken over het fiscale statuut of het fiscaal begunstigen. Een ander parlement en een ander overheidsniveau moeten zich daarover uitspreken.

Een van de eerste maatregelen die we in deze crisis hebben genomen, was het uitstellen van de Dag van de Zorg. Het grote thema van die dag, die normaal op 15 maart had moeten plaatsvinden, was hoe we de vele vacatures in de zorg kunnen ingevuld krijgen. Collega's, dit jaar stromen er 5500 mensen uit omdat ze met pensioen gaan, alleen al in onze Vlaamse sectoren. 4500 verpleegkundigen en zorgkundigen zullen instromen. We hebben daar dus al 1000 mensen tekort.

Ja, ik ben vragende partij om een allesomvattend plan te maken, en we zijn daarover in overleg. Het zal niet alleen van de instromers kunnen komen. Het zal ook onder andere van de zijstroomers moeten komen: diegenen die hun professioneel engagement op een andere manier willen invullen. Het zal een en-en-enverhaal moeten zijn. Met één maatregel zal het niet lukken.

De uitdagingen zijn groot, bijzonder groot, maar we hebben toch ook wel een aantal dingen waarop we antwoorden kunnen geven. Een van de antwoorden die we willen geven en wat in ons regeerakkoord staat, is dat we bijvoorbeeld alleen al in de woonzorgcentra met extra mensen zullen komen. Dat gaat over 2000 mensen erbij. Daar hebben we 200 miljoen euro voor uitgetrokken. Vlaanderen heeft daar de voorbije periode in geïnvesteerd. We kunnen dat vergelijken met de andere regio's. We hebben meer ingezet om rob- in rvt-bedden (rustoord voor bejaarden en rust- en verzorgingstehuis) om te turnen. Daar hebben we 25 procent meer zorgpersoneel dan in de andere regio's. Dit parlement heeft die keuze gemaakt. We hebben ook de consequentie van die keuze opgenomen: meer personeel, meer vacatures. Maar we krijgen ze niet ingevuld. In mijn overleg met de vakbonden heb ik gesteld dat we samen moeten onderzoeken hoe we die mensen op de juiste plaatsen kunnen krijgen.

Het zal van de instroom afhangen, maar ook van de zijstroom. En ja, we moeten komen tot structurele oplossingen. Ik ben bereid om over veel dingen na te denken als we daar de goede antwoorden op weten te vinden.

Het mentale welzijn is bijzonder belangrijk. Dat hebben we van in het begin gezegd. Dat hebben we aangepakt. Dat staat in ons tienpuntenplan. Ik heb

daarover gisteren in de commissie een rapportering gegeven. Dat is ook een zaak die niet er niet met één maatregel zal komen. We zijn nu samen met de zorg bezig met de campagnes, om het ook bespreekbaar te maken. Dat is misschien op dit ogenblik nog het grootste probleem, dat veel van de mensen die er werken vandaag niet over psychologisch welbevinden of onwelbevinden kunnen of durven spreken, en ook niet toegeleid kunnen worden naar de nodige hulpverlening die er is. Dus, wij moeten daar absoluut werk van maken. Dat zijn we ook van plan. We kunnen daar in de komende periode stappen vooruit in zetten.

– *Liesbeth Homans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, wij moeten inderdaad het beroep opnieuw aantrekkelijk maken, want we hebben, zoals u het zelf zegt, een nijpend tekort aan personeel in de zorg. Een van de manieren om meer mensen naar de zorg te krijgen en naar het beroep dat ze uitoefenen, is dat we ze moeten waarderen en het werk werkbaar maken, niet enkel in moeilijke tijden. Ook in normale tijden is er een heel hoge werkdruk en is er weinig waardering.

Voor het Vlaams Belang is het heel duidelijk: wij vragen voor het zorgpersoneel die in de vuurlinie stond tijdens deze crisis een premie van 1500 euro. Noem het gerust een dankpremie. Zij stonden tijdens deze crisis in de eerste lijn, in een sector die naast die hoge werkdruk nu ook moest kampen met heel wat angsten en onzekerheden, onder meer doordat u te laat voorzag in het nodige beschermingsmateriaal en in de nodige testen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het creëren van mogelijkheden voor een heropstart van het sociale leven van 65-plussers

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, de groep van 65-plussers is al van in het begin van de coronacrisis gedefinieerd als een bijzondere risicogroep, waarvoor dus ook bijzondere beschermingsmaatregelen nodig zijn. Dat is begrijpelijk, want als we kijken naar de sterftecijfers, dan zien we dat 90 procent van de patiënten die in het ziekenhuis aan COVID-19 zijn overleden, ouder is dan 64 jaar.

Die beschermingsmaatregelen zijn natuurlijk heel goede intenties, maar die kunnen ook ongewenste neveneffecten hebben. We zagen dat al in de woonzorgcentra waar ouderen psychologisch lijdten onder eenzaamheid en isolatie.

Vandaag wil ik hier aandacht vragen voor de ouderen die thuis wonen, want ook voor hen zijn die coronamaatregelen bijzonder hard. Buurtcentra zijn gesloten en het verenigingsleven ligt stil.

Sinds 18 mei mogen grootouders wel opnieuw kleinkinderen opvangen, maar niet wanneer ze ouder zijn dan 65 jaar. Hoewel ouderen wel meer risico lopen, worden door de afbakening op 65 jaar alle ouderen over dezelfde kam geschoren, terwijl er binnen deze groep toch wel grote verschillen zijn op het vlak van gezondheid en risico. Dat is ook al aangekaart door de Vlaamse Ouderenraad, die zelfs het woord 'leeftijdsdiscriminatie' in de mond nam. Er bestaat natuurlijk ook een groot verschil in soorten activiteiten en het risico dat die verschillende activiteiten met zich meebrengen.

Ouderen waren al voor de coronacrisis een risicogroep op het vlak van eenzaamheid en isolatie, het is niet voor niets dat zij een doelgroep zijn in het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie. Daarenboven houden veel 65-plussers onze samenleving ook draaiende: 80 procent van de grootouders vangt kleinkinderen op, ongeveer een op de vier Belgische vrijwilligers is 65 jaar of ouder, en we moeten nu echt zoeken naar mogelijkheden om ouderen die maatschappelijke rol waar zij ook veel voldoening uit halen, opnieuw te laten opnemen, natuurlijk op een veilige manier en met afweging van risico's.

De ouderenorganisaties hebben er eerder al bij de overheid op aangedrongen om aan deze groep te denken en af te stappen van een strikte leeftijdsgrens bij het bepalen van de risicogroepen. Wat jeugdbewegingen zijn voor jongeren, zijn ouderenverenigingen en buurtwerkingen voor ouderen. Mijn vraag is dan ook, minister, hoe en onder welke voorwaarden voor ouderen, los van die arbitraire leeftijdsgrens van 65, een perspectief kan worden geboden dat zij hun sociaal leven alsook de maatschappelijke rol die ze zo vaak opnemen, kunnen hernemen.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: 65-plussers zijn in deze coronacrisis een risicogroep, maar ze zijn in onze samenleving vooral een groep van mensen die Vlaanderen maatschappelijk en sociaal draaiend houdt. Ik ben vanmorgen op bezoek geweest bij de voedselbank in Hasselt, het liep daar vol met vrijwilligers, allemaal 65-plussers. Zij hielden zich allemaal aan de regels: mondkap, sociale afstand, handen ontsmetten met alcoholgel enzovoort. Maar ze deden het wel. Ik denk dat niemand zich kan indenken wat het zou betekenen als deze groep van mensen dat sociaal-maatschappelijk engagement niet meer zou kunnen opnemen.

Bij het begin van de crisis hebben we collectieve maatregelen moeten nemen. We hebben daarstraks gesproken over personen met een beperking en wat de consequenties daarvan zijn.

Dat heeft consequenties op vele vlakken gehad, en er zijn ook een aantal consequenties geweest voor de 65-plussers, net omdat zij een risicogroep vormen voor het coronavirus. En dat blijft natuurlijk zo. Als we kijken naar de statistieken, dan zien we dat dit een kwetsbaardere groep is, niet alleen om het virus te krijgen maar vooral om eraan te overlijden, dan andere groepen. Dat betekent echter niet dat we niet van deze collectieve beslissing van begin maart naar een meer individuele beslissing moeten gaan. Dat is de omslag die vandaag ook gedeeltelijk door de Nationale Veiligheidsraad wordt gemaakt.

We hebben samengezeten met de Vlaamse Ouderenraad, met mantelzorgorganisaties en met Erika Vlieghe om dat pleidooi te houden om naar een individuele benadering te gaan.

Het is de bedoeling om tot een charter te komen om duidelijk te maken wat kan en wat niet kan. Ik denk dat twee factoren daar een belangrijke rol in spelen. Dat is ten eerste het persoonlijke risico. Als je voordien al gezondheidsproblemen had, dan moet je het risico niet gaan opzoeken. En ten tweede is dat het sociale, het maatschappelijke risico van de omgeving. Zijn het activiteiten met nauwe contacten? Als het buitenactiviteiten zijn, zijn er minder risico's dan binnen? Zijn het activiteiten waarbij je dicht bij elkaar staat of niet? Zijn het activiteiten waar je steeds met dezelfde groep van mensen aan kunt werken of zijn het activiteiten met steeds verschillende groepen van mensen?

Het is de bedoeling om tot een charter te komen, samen met de Vlaamse Ouderenraad en de experts, en dat op korte termijn, om dat perspectief te geven. Want zoals ik in het begin gezegd heb, is het niet alleen een risicogroep,

maar vooral ook een bijzonder grote waardevolle groep, die Vlaanderen op sociaal en maatschappelijk vlak flink draaiende houdt.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, minister. Ik wil dat laatste volledig onderschrijven. Veel te vaak problematiseren we ouder worden en spreken we over het probleem van de vergrijzing. Wat zouden we doen zonder die grote groep jonggepensioneerden? Hun inzet in onze maatschappij, binnen hun families, binnen het verenigingsleven, is onvoorstelbaar groot en onmisbaar.

Ik ben heel tevreden dat u de kwestie hebt aangekaart bij professor Vlieghe en er ook over in gesprek bent gegaan met de Vlaamse Ouderenraad en dat u op zoek zult gaan naar mogelijkheden om ook die ouderen weer perspectief te bieden. De beoordeling of iemand een activiteit moet kunnen doen, moet inderdaad afhangen van verschillende factoren, en niet enkel en alleen van leeftijd. Denk aan de algemene gezondheidstoestand, maar natuurlijk ook aan de aard van de activiteit.

Het sociaal leven, de inzet als vrijwilliger, familiale contacten: ook voor ouderen zijn die natuurlijk heel belangrijk in hun mentale welbevinden. Dat we gaan zoeken hoe activiteiten opnieuw mogelijk zijn, is goed, maar het zal natuurlijk niet voor iedereen kunnen. En er is natuurlijk ook de impact van de voorbije periode.

In het actieplan Zorgen voor Morgen hebt u concrete maatregelen voorgesteld om de negatieve effecten die de quarantaine met zich meebrengt op psychosociaal vlak, zoveel mogelijk te reduceren. De globale doelstelling is natuurlijk om iedereen op de rails te houden en waar nodig snel te helpen om het dagelijkse leven weer op te nemen. Kan daarin ook voldoende aandacht gaan naar die groep van ouderen, zeker om hen ook opnieuw te laten deelnemen aan het sociale leven?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, er is vaak gezegd dat het menselijke ontbrak in de exitmaatregelen. Het is correct dat collega Schryvers dit aanhaalt. Mensen puur op basis van leeftijd beoordelen, is ook pure discriminatie, zoals Unia hieromtrent heeft aangehaald. Het is ook onterecht, want de kwetsbaarheid van de 65-plussers is enorm divers. U hebt die statistieken ook gezien. De roep om meer divers over die mensen te praten, is echt heel sterk aan het worden. Een mens van 55 met onderliggende aandoeningen is kwetsbaarder dan een kerngezonde 65-plusser. Een kinderbegeleider van 60 met onderliggende aandoeningen mag nu probleemloos werken met baby's en peuters, met alle fysieke contact dat daarbij hoort, maar haar buurvrouw van 65 die kerngezond is, heeft allerlei maatregelen moeten ondergaan.

Een manier om dat op te lossen, minister, is die mensen horen. Het is fijn dat u nu in overleg gaat, maar de 65-plussers vragen dit al maanden. Er wordt al maanden over hen gesproken, maar zijzelf waren heel zelden aan het woord als geëmancipeerde groep, en dat is onterecht.

De voorzitter: En uw vraag luidt?

Celia Groothedde (Groen): Wat willen de mensen in rusthuizen? Wat stellen de 65-plussers zelf voor? Dat is een diverse groep met diverse levens. Zorg er dus voor dat we meer diversiteit en meer onderscheid horen en laat deze mensen hun stem horen, nu en ook bij komende lockdowns.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik was tevreden met het antwoord van de minister, want er zijn 2,2 miljoen 65-plussers in dit land; 1 op de 5 inwoners van dit land zit in die leeftijdscategorie. En als er iets is waar ik mij echt te pletter aan geërgerd heb, is het het soort bevoogding dat je bij sommige mensen hoort wanneer het over die leeftijdscategorie gaat, alsof het over kleine kinderen gaat die niet intelligent genoeg zijn om zelf te beslissen wanneer zij zich in een kwetsbare situatie bevinden, wanneer zij moeten opletten.

Ik vind het dan ook heel belangrijk dat we naar hen luisteren, zoals hier al is aangehaald. We moeten niet over hen praten, maar met hen praten. Iemand van 65 jaar oud is helemaal anders dan iemand van 95 of 105 jaar oud. Het is trouwens zo dat 10 procent van de 65-plussers nog altijd professioneel actief is. Wat zouden we doen, indien zij hun job niet meer zouden uitoefenen? We moeten oog hebben voor kwetsbaarheid, maar we mogen niet in de val van de bevoogding trappen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Minister, ik ben zeer tevreden met uw antwoord en met deze actuele vraag. Ik denk dat de waarde van die mensen voor onze maatschappij niet kan worden overschat. Ik ben zeer blij met uw initiatief om met mevrouw Vlieghe en anderen effectief na te gaan of de 65-plussers een perspectief kan worden geboden. Ik wil benadrukken dat ik akkoord ga, maar ik heb een concrete vraag. Er zijn al een aantal keren aankondigingen in het Vlaams Parlement gedaan die achteraf moesten worden teruggedroefd. Ik hoor u dat vandaag niet doen, maar ik wil vragen wanneer er volgens u echt duidelijkheid kan komen. Wanneer denkt u ten aanzien van die groep echt te kunnen communiceren?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Mijnheer Anaf, ik heb vorige week overleg met mevrouw Vlieghe gehad. Het ging toen over verschillende thema's, waaronder jeugdhulp, bezoekenregelingen en ouderen. Dat was niet het eerste overleg met haar. We hebben al meerdere keren overlegd om een juiste inschatting van de inzichten van de experts te krijgen, maar ook om tegelijkertijd onze inschatting te geven van wat wij op het terrein aanvoelen.

Mevrouw Groothedde, het is niet de eerste keer dat ik met de Vlaamse Ouderenraad rond de tafel heb gezeten. Bij het begin van de crisis hebben we ook rond de tafel gezeten. We hebben via Teams virtueel vergaderd. Dat was een van de eerste digitale vergaderingen. Ondertussen hebben we nog verschillende keren contact gehad om na te gaan wat we kunnen doen en op welk moment we dat kunnen doen. Toen het duidelijk werd dat we naar een verdere versoepeling zouden kunnen gaan, was het moment aangebroken om een aantal thema's verder te bespreken en dit ook hard te maken.

Het overleg heeft gisteren plaatsgevonden. Er is een principiële akkoord om naar een charter te gaan en na te gaan hoe de juiste omstandigheden kunnen worden gecreëerd voor de maatschappelijke activiteiten van die mensen op sociaal vlak, op cultureel vlak en op het vlak van hun gezin. We zullen hier op korte termijn aan werken. Ik wil geen aankondiging doen, want ik wil niet in de val trappen, die u overigens niet hebt gelegd. Ik hoop wel dat we hier op korte termijn aan kunnen werken.

Het actieplan Zorgen voor Morgen bevat onderdelen over alle mensen, zoals zorgverleners en mensen in collectiviteiten, maar er is ook een algemeen gedeelte. We zullen met de Vlaamse Ouderenraad overleggen over de verdere uitrol hiervan.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): De groep van de 65-plussers is heel groot en heel divers. Velen van hen zijn gelukkig ook nog heel gezond en actief. Het is goed dat er voor hen een concreet perspectief komt. Ik hoop echt van harte dat er snel werk kan worden gemaakt van dat charter en dat er nadien heel duidelijke communicatie komt, want zij zullen zich veel vragen stellen. Hoe moet iemand bepaalde risico's inschatten? Welke activiteiten kunnen wel en welke activiteiten kunnen niet? Als we ervoor kunnen zorgen dat velen uit die grote groep weer aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen, ben ik ervan overtuigd dat dit een goede zaak zal zijn voor hun eigen welbevinden, maar ook voor hun families en voor de vele organisaties waarvoor ze zich inzetten.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de plannen van de Europese Commissie voor een Europees herstelfonds

ACTUELE VRAAG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het voorgestelde herstelfonds van de Europese Commissie

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Weyts.

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, de Europese Commissie heeft haar langverwachte plan uit de doeken gedaan om een economisch herstelfonds op te richten. Het Europees herstelfonds moet de lidstaten helpen om de economische schok van de coronacrisis te boven te komen. Er is ook al lang discussie over dat herstelfonds. Die gaat voornamelijk over de vraag of het geld uit het fonds over de lidstaten verdeeld moet worden in de vorm van leningen of in de vorm van giften en subsidies. Eerder riepen Frankrijk en Duitsland al op tot een herstelfonds van 500 miljard euro in de vorm van giften. Die oproep wordt natuurlijk gesteund door de meeste netto-ontvangende lidstaten. U begrijpt dat wij hier wel een probleem mee hebben. Wij zijn immers een netto-betalende lidstaat en Vlamingen zullen dus nog eens extra belastingen moeten ophoesten. Uit de aard van een gift vloeit ook voort dat deze niet terugbetaald hoeft te worden. Het komt er dus op neer dat er collectieve schulden worden aangegaan door de Europese Unie (EU) om het herstelfonds te spijzen.

De Europese Commissie stelt nu voor om een herstelfonds van 750 miljard euro op te richten. Van dat bedrag zou slechts 250 miljard euro in de vorm van leningen naar de lidstaten gaan en maar liefst 500 miljard euro zou als subsidies in de handen van de lidstaten terechtkomen.

U hamerde er in de commissie voor Buitenlands Beleid op dat het geld niet zomaar zonder enige voorwaarde mag worden uitgegeven. Ook kondigde u de oprichting van een taskforce aan om meer Europees geld naar Vlaanderen te halen.

Vandaar mijn vraag: wat is uw reactie op het voorgestelde herstelfonds en de verhouding tussen leningen en subsidies, die in het plan naar voren wordt geschoven? Hoe zit het met die taskforce?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): We hebben het al uitvoerig gehad over de verschillende maatregelen die de Vlaamse Regering heeft genomen. Vanmorgen had we nog

een debat over het Vlaams herstelplan. Vorige week heeft ook de Europese Commissie het Next Generation EU-plan voorgesteld. Dat is het langverwachte Europees herstelfonds, dat de Europese Commissie heeft voorgesteld onder leiding van voorzitter Ursula von der Leyen. We hebben wekenlang zitten wachten op een Europees antwoord. Nu krijgen we eindelijk een aanzet, want we weten dat hierover nog enkele weken gediscussieerd moet worden voor het hopelijk eind juni op een Europese Raad zal landen.

Het werd al aangehaald door mijn collega: de grootte van het fonds is 750 miljard euro. Dat klinkt goed, het is een groot bedrag. Het is samengesteld uit 500 miljard euro giften en subsidies en 250 miljard euro leningen. Verschillende landen hebben zwaar geleden, zowel medisch als economisch. Ook Vlaanderen hoort daarbij. Bepaalde lidstaten – sommigen noemen ze de vrekkige, maar ik noem ze liever de zuinige landen – zoals Nederland, Oostenrijk en Denemarken hadden reeds laten weten dat zij geen voorstander zijn van het principe van die giften of subsidies. Het voorstel van de Europese Commissie gaat er nu vanuit dat twee derde van het bedrag toch uit subsidies zou bestaan en slechts een derde uit leningen. Dat is de volgende weken ongetwijfeld voer voor een stevige discussie.

Dan is er de verdeelsleutel tussen de lidstaten. Ons land zou kunnen rekenen op ongeveer 5,48 miljard euro via subsidies en 0 euro via leningen. Als we kijken naar de impact van corona op Vlaanderen, en we hebben hierover al zo veel gedebatteerd, weten we dat die enorm was op het vlak van de gezondheidszorg, maar ook zeker op het vlak van de economie. Daarom denken we dat die verdeelsleutel niet rechtvaardig is.

Het is al aangehaald: we zijn een nettobetalers. Vlaanderen is echter ook zwaar getroffen door de coronacrisis. Mijn vraag aan u, minister-president, is dan ook wat uw reactie is op dit voorstel van de Europese Commissie dat aanleiding zal geven tot vele debatten en discussies. Op welke manier kan Vlaanderen nog wegen om ervoor te zorgen dat er van die miljarden die worden uitgetrokken meer naar Vlaanderen zullen komen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als u mij toestaat, zal ik mij letterlijk houden aan wat het kabinet van de minister-president als antwoord heeft voorbereid. Ik heb eerder al eens de vrijheid genomen om af te wijken van die antwoorden, en toen mocht ik het gaan uitleggen op Aalst Carnaval. Ik ga me dus nu beperken tot het schriftelijk antwoord zoals voorbereid door het kabinet, waarbij de minister-president verwijst naar zijn zeer uitgebreid antwoord dat hij gaf tijdens de commissie Buitenlands Beleid van vorige week.

Vorige week hebt u kennis kunnen nemen van de voorstellen van de Europese Commissie met betrekking tot het meerjarig financieel kader (MFK) en het Europees herstelfonds om de economische impact van de coronacrisis aan te pakken. Met betrekking tot de meerjarenbegroting zijn de voorgestelde wijzigingen naar verluidt relatief beperkt ten opzichte van de laatste onderhandelingsronde. De standpunten blijven ongewijzigd.

Wat het Europees herstelfonds betreft, wil de minister-president er allereerst op wijzen dat dit slechts een eerste stap is in een politiek wetgevend proces. De commissie heeft een voorstel gedaan voor een herstelfonds van 750 miljard euro met de verdeling van 500 miljard euro aan subsidies en 250 miljard euro aan leningen. Het is een voorstel en een startpunt voor verdere onderhandelingen. Daarbij wil de minister-president ook herhalen wat hij heeft gezegd in de commissie van vorige week, namelijk dat investeringen een EU-meerwaarde moeten creëren. Daarom is het van belang dat de middelen worden geïnvesteerd in

projecten die een win-win betekenen voor de landen zelf en voor de Europese Unie als geheel.

Wat de verdeling tussen subsidies en leningen betreft, kan de minister-president enkel meegeven dat het een startpunt van zonder twijfel moeilijke onderhandelingen zal vormen. Als nettobetaler aan het Uniebudget kunnen we wel tevreden zijn dat de uitgangspositie geen systeem is dat uitsluitend met subsidies werkt.

Hoewel nog niet alle gegevens bekend zijn, lijken de eerste indicaties over de potentiële return voor Vlaanderen toch wel teleurstellend. De parameters die de verdeling bepalen, nemen op geen enkele wijze de economische gevolgen van de corona-epidemie, laat staan van de brexit, voor Vlaanderen mee in rekening. Ook over de financiering bestaan nog heel wat vragen. De commissie noemt dit voorstel 'The next generation EU', maar we zullen er vooral over moeten waken dat de volgende generatie niet opdraait voor de factuur.

Eens het onderhandelingsproces is afgerond – en dat zal waarschijnlijk nog wel enkele maanden vergen –, zal het erop aankomen om ook vanuit Vlaanderen maximaal deze nieuwe middelen te verzilveren. Met de oprichting van een task-force EU-investeringen heeft deze regering daarin de vlucht vooruit genomen.

Als conclusie wil de minister-president graag herhalen dat dit slechts een eerste stap is, een voorstel op basis waarvan ook Vlaanderen constructief mee zal onderhandelen. Uitzonderlijke omstandigheden vereisen uitzonderlijke maatregelen. We zijn ook bereid om Europese solidariteit te tonen, evenwel zonder de belangen van onze Vlaamse burgers en bedrijven uit het oog te verliezen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Over de verdeelsleutel wil ik zeggen dat België inderdaad relatief weinig krijgt, namelijk 5,48 miljard euro. Als we dat bekijken, staan we slechts op de zeventiende plaats bij de lidstaten die geld uit het herstelfonds zouden ontvangen. Ik geef het voorbeeld van Tsjechië, waar de crisis veel minder slachtoffers heeft gemaakt. Tsjechië krijgt 8,5 miljard euro aan subsidies en 10 miljard euro aan leningen. Dat is toch wel een heel groot verschil. Als netto betalende lidstaat moeten wij vragen blijven stellen bij dit herstelfonds. Is dit echt een noodfonds om de impact van de coronacrisis te verhelpen en niet gewoon een hefboom om meer geld naar de netto ontvangers van de Unie door te sluizen? Ik zou zeggen: de vraag stellen, is ze beantwoorden.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Als we kijken naar bepaalde andere landen, dan is het toch wel zo dat er landen zijn die minder getroffen zijn en die ofwel meer ofwel ietsje minder krijgen. België, en zeker Vlaanderen, zijn enorm getroffen. Er zitten zeker positieve elementen in het herstelfonds, maar we moeten rekening houden met het feit dat wij ook bijzonder zwaar zijn getroffen, net zoals landen als Spanje, Italië, Portugal.

Ik hoop dat er inderdaad wel voorwaarden worden gekoppeld aan dergelijke leningen of subsidies. Men moet ze inzetten om effectief de gezondheidszorg te verbeteren, te vereenvoudigen, efficiënter te maken in die bepaalde landen. We moeten ook waken over de return naar ons land. We mogen als België, maar zeker ook als Vlaanderen, niet zomaar de parameters aanvaarden die nu zijn voorgesteld door de Europese Commissie.

Ik herinner eraan dat er ook in het begin bepaalde parameters op basis van een sociaal cohesiefonds werden gehanteerd, die uiteindelijk werden rechtgezet.

Minister, ik hoop dat Vlaanderen dit zal kunnen bijsturen, dat we voldoende zullen wegen op diplomatiek niveau, ook intra-Belgisch, om ervoor te zorgen dat er, zeker voor Vlaanderen, voldoende middelen zijn. Zo kan onze economie maar ook onze gezondheidszorg voldoende geld krijgen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Wat was de belangrijkste relancemaatregel na de economische crisis na de Tweede Wereldoorlog voor de Vlaamse economie? Dat was de oprichting van de Europese Gemeenschap in 1953. In de tien jaar daarna is de welvaart van de Vlaming verdubbeld. Tien jaar is ook de periode waarin we de Franstaligen qua welvaart per persoon voorbijgestoken zijn, om ze daarna nooit meer terug te zien. En dat kwam omdat wij in het hart lagen van de Europese Unie.

In de relance die we na deze economische crisis moeten doen is het domste wat we kunnen doen de Europese Unie uit elkaar laten vallen. Dit herstellfonds is eigenlijk geen herstellfonds. Dit is een reddingsfonds. Als we niet solidair zijn met de Italianen, valt de Europese Unie gewoon uiteen. En dat is waar dit fonds eigenlijk over gaat. De grootste verliezer van het uiteenvallen van de Europese Unie is een kleine open economie zoals de Vlaamse. Laat ons dus alstublieft niet op een apothekersschaaltje zitten te kijken hoeveel miljoen we hier en daar kunnen besteden. We moeten naar het grote plaatje kijken, en het grote plaatje is dat de Europese Unie Vlaanderen 53 miljard euro rijker heeft gemaakt. Dus wij hebben alles te winnen bij het steunen van dat herstellfonds – niet alleen uit solidariteit met de Italianen maar ook uit een welbegrepen eigenbelang: de relance van de Vlaamse economie. Ze zal Europees zijn of ze zal niet zijn.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, ik weet dat u moeilijk kunt reageren in tweede termijn maar ik wil het pleidooi van collega Van Rompuy toch wel versterken. Als je kijkt naar de geschiedenis is het inderdaad door die Europese samenwerking dat we ook met Vlaanderen een stap vooruit hebben gezet. En die samenwerking mag wat ons betreft ook zeer duidelijk solidair zijn. Dat is niet meer dan logisch. Ik hoop dan ook dat de Vlaamse Regering – er zaten hier en daar wat haakjes in uw antwoord waar ik mij zorgen over maak – het voortouw neemt op Europees niveau. Ik weet het, het is een openingszet, maar ik hoop dat we van dat herstellfonds een kracht maken.

Wat ons betreft zijn er inderdaad stappen te zetten wat betreft innovatie en duurzaamheid in die economische relance van heel Europa. Dan hoop ik inderdaad dat de apothekersschaal niet te veel gaat doorwegen, en dat we gaan zien dat hier op lange termijn wel degelijk welvaartswinst in zit, ook voor Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Collega's, we verwijzen hier in dit parlement graag naar Duitsland. Maar om Merkel te parafraseren zouden we kunnen zeggen dat de magie van de Europese Unie maar blijft duren, als ze resultaten aflevert. Ik denk dat we hier op een historisch moment staan om resultaten te boeken. Het solidair financieel aanpakken van de crisis en de filosofie van ontvangen naar noden en bijdragen naar vermogens zal onze eigen Vlaamse economie maximaal ondersteunen. We hebben geen enkel belang bij een zwak zuiden en een sterk noorden, we hebben belang bij een sterke Europese Unie.

De oproep aan deze Vlaamse Regering is om, in de geest van de federale minister van Financiën Alexander De Croo, die heel enthousiast reageerde, dat enthousiasme ook vanuit Vlaanderen vast te pakken, en dat Europese en Vlaamse herstel hand in hand te laten gaan. We mogen niet zeuren over wat een ander krijgt, we moeten blij zijn met wat we zelf kunnen doen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Men spreekt soms in termen van voldongen feiten. Dat is vooralsnog niet zo. Ik denk dat het antwoord duidelijk is wat Vlaanderen betreft. Collega Van Rompuy drukt het uit in termen waarbij het Vlaamse succes wordt afgezet tegen dat van de Franstaligen. Ik zou dat niet durven, maar ik onderschrijf natuurlijk de gehechtheid aan de Europese gedachte als belangrijk element in het Vlaams succesverhaal, en de groei van de Vlaamse welvaart en het Vlaams welzijn. Dat belet natuurlijk niet dat we resoluut de Vlaamse belangen verdedigen op Europees niveau. En dat heeft niets te maken met een apothekersschaal.

Maar er moeten natuurlijk toch wel evenwichten zijn en we moeten erover waken dat de weegschaal toch nog enigszins in evenwicht wordt gehouden. Dat is vooral de missie, de opdracht van de minister-president. Hij moet ervoor zorgen dat de Vlaamse belangen maximaal worden gediend.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, laat ons duidelijk zijn: wij zijn niet tegen solidariteit. Maar de weegschaal moet inderdaad een beetje in balans zijn. Het Vlaams Belang blijft erbij: subsidies geven zonder responsabilisering staat gelijk aan een blanco cheque. Vlaanderen zou beter moeten weten, we hebben immers ervaring genoeg met de ongecontroleerde transfers naar Wallonië.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw bijkomende toelichting.

Wanneer partijen verwijzen naar de apothekersschaal, zullen wij dat in een volgend debat misschien ook doen, wanneer men telkens meer geld vraagt voor dit of dat beleidsdomein. Hier is er nu eigenlijk de kans, wanneer er inderdaad een Europees herstelfonds is, om te lobbyen en om ervoor te zorgen dat je van de middelen die ter beschikking worden gesteld, ook een rechtvaardig, evenwichtig deel kunt krijgen.

Ik garandeer u: als wij het niet zullen doen, zullen andere Europese lidstaten het wel doen. Kijk gewoon naar de noden van ons land, van Vlaanderen. We hebben problemen in onze economie. Er is een enorme technische economische werkloosheid. We zullen dat allemaal moeten opvangen. We zitten met een begrotingstekort dat aanzienlijk aan het uitbreiden is. We zullen dat op een of andere manier moeten opvangen. Wanneer er een Europees herstelfonds is, moeten we daarmee rekening houden en sturen, zodat zoveel mogelijk van dat geld ook naar ons land, en zeker ook naar Vlaanderen, gaat.

Tegelijkertijd wordt die Europese samenwerking op geen enkele manier, noch door mijn partij, noch door andere partijen van de meerderheid in vraag gesteld. Laten we er vooral voor zorgen dat er een evenwicht wordt gevonden tussen de subsidies die naar de verschillende lidstaten gaan. Laten we ervoor zorgen dat Vlaanderen er wel bij vaart.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN DECREET van Carina Van Cauter, Lorin Parys, Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Sarah Smeyers tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

– 237 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Carina Van Cauter, Lorin Parys, Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Sarah Smeyers tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van Cauter heeft het woord.

Carina Van Cauter (Open Vld): Voorzitter, ik zal dit voorstel van decreet kort duiden. Het is een voorstel van decreet dat is tussengekomen ingevolge een arrest van het Grondwettelijk Hof van 29 augustus 2019. Het is immers zo dat, wanneer een jeugdrechter kennisneemt van een verontrustende opvoedingssituatie, hij op vordering van het Openbaar Ministerie in bepaalde gevallen ook een gerechtelijke maatregel kan nemen. Ik geef het voorbeeld van een vader die toekomt op de spoedafdeling, zonder onderdak, met drie kleine kinderen. Als er op een bepaald ogenblik geen vrijwillige jeugdhulpverlening mogelijk is, moet er een oplossing worden gezocht. En dan kan de jeugdrechter een dringende gerechtelijke maatregel nemen, onder bepaalde voorwaarden en waarborgen.

Het spreekt voor zich dat het niet de bedoeling is dat die maatregel noodzakelijkerwijze wordt aangehouden. Maar er moet dan worden gezocht en bekeken – en dat is dan een opdracht van de sociale dienst – of er in die concrete situatie kan worden overgegaan tot jeugdhulp op vrijwillige basis. Vindt men een dergelijke oplossing, dan voorziet het decreet Integrale Jeugdhulp vandaag dat die gerechtelijke maatregel op dat moment automatisch stopt. Het Grondwettelijk Hof is van oordeel dat dit artikel 54, in combinatie met artikel 47, 2°, ongrondwettelijk is, omdat, zo zegt het Grondwettelijk Hof, er maatregelen worden genomen die betrekking en invloed hebben op de persoonlijke situatie van de minderjarige en zijn leefomgeving, en dat er in een dergelijke situatie inhoudelijke en procedurele waarborgen moeten worden voorzien door de wetgever.

Dat is nu precies waaraan wij willen tegemoetkomen met dit voorstel van decreet. Heel concreet houdt het in dat indien jeugdhulp op vrijwillige basis kan worden geboden, het Openbaar Ministerie dan onmiddellijk de jeugdrechter vat die dan in het belang van de minderjarige, nadat alle partijen zijn gehoord, een beslissing neemt. Ofwel zal hij de gerechtelijke maatregel stoppen, zal die worden opgeheven en kan er worden overgegaan tot jeugdhulpverlening op vrijwillige basis. Is dat niet zo, dan handelt men verder overeenkomstig artikel 47, §1, van het decreet Integrale jeugdhulp.

Het is dus een zeer beperkt voorstel met als bedoeling om het decreet op dit punt grondwetconform te maken.

De voorzitter: Bent u klaar?

Carina Van Cauter (Open Vld): Ik ben klaar maar het zou oneervol zijn om de collega's niet te danken voor de fijne samenwerking naar aanleiding van het tot stand komen van dit voorstel van decreet, en trouwens ook de collega's in de commissie die een bijdrage hebben geleverd om de tekst nog te verfijnen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, onze fractie gaat net zoals in de commissie dit voorstel van decreet goedkeuren. Doorslaggevend is dat de veiligheid en de belangen van de minderjarigen in verontrustende situaties van groot belang zijn. Tijdens de algemene bespreking van het voorstel van decreet in de commissie hebben we dit ook zo aangekaart. Aangezien de beslissing van de jeugdrechter een enorme impact heeft op het leven van de betrokkenen, is het zeker nodig dat ze inspraak hebben. De voorliggende decreetwijziging biedt hiervoor extra waarborgen.

Ook het Vlaams Belang had tijdens de bespreking in de commissie een amendement aangekondigd. Wij wezen op het verschil tussen de toelichting en de decreettekst, ogenschijnlijk onbelangrijk, maar het woord 'vrijwillig' in het voorstel ontbrak in de voorlaatste. De meerderheid volgde ons hierin en diende dan zelf snel een amendement in om dit euvel op te lossen. Efficiënt, zeker, maar niet zo hoffelijk. Een uitnodiging van de meerderheid om het amendement mee te kunnen ondertekenen, had ik zeker niet afgeslagen. Maar het belangrijkste is dat dit voorstel van decreet vandaag goedgekeurd kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): We hebben deze problematiek inderdaad al besproken in de commissie. Mijn eerste vraag in dit parlement ging trouwens over recente uitspraken van het Grondwettelijk Hof. Daar was deze bij. De aanleiding om die verandering te maken, was een ambiguïteit die terecht is aangetoond. Er moest een keuze worden gemaakt of we de beslissing zouden leggen bij justitie of bij de hulpverlening. Daar is eenduidigheid nodig. Dat is wel een morele vraag. We moeten ons als wetgevende macht bewust zijn dat we hierin kiezen. In dit geval is er voor gekozen om justitie een grotere hand te geven. Wij vinden dat terecht, dus we zullen de wijziging steunen. Maar we nodigen de collega's wel uit om de bredere reflex te blijven maken, want dit is een morele keuze en daarin hebben wij als parlement een grote hand.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 237/6)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 en 2.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, zoals u ondertussen wel al uit ervaring weet, gaan we nu de vergadering gedurende vijftien minuten schorsen. Op die manier heeft iedereen de tijd om zich aan te melden in de digitale stemtoepassing en hebben de diensten ook de tijd om die stemtoepassing klaar te zetten voor de stemmingen.

– *De vergadering wordt geschorst om 17.35 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 17.52 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we zoals gewoonlijk een teststemming uit.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

– *De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.*

Chris Janssens, Annick Lambrecht en Sarah Smeyers zijn verontschuldigd. Daar moeten we dus niet op wachten.

Deze test is goed verlopen.

THEMADEBAT over de evaluatie en verdere uitvoering van het Vlaamse coronabeleid – 1 (2019-2020)

Verkiezing van de voorzitter, de ondervoorzitters en de leden van de commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van de voorzitter, de ondervoorzitters en de leden van de Commissie ad hoc voor de evaluatie van het Vlaamse coronabeleid en voor het uitzetten van een postcoronatraject.

Bij mail van 2 juni 2020 stelt de heer Björn Rzoska in overleg met de meerderheid voor om de naam van de commissie ad hoc te wijzigen als volgt: "Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid".

Mijnheer Rzoska, ik neem aan dat dit voorstel tegelijk ook de naam van het themadebat in dezelfde zin betreft?

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, dat is inderdaad zo. Het voorstel komt er na een advies van de taalafdeling van het Vlaams Parlement, en ook om deze naam te aligneren op andere commissies. Ik heb daar ook een akkoord voor gevonden bij de collega's, waarvoor dank.

De voorzitter: Vraagt nog iemand daaromtrent het woord? *(Neen)*

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel van de heer Björn Rzoska betreffende de naamswijziging van de commissie ad hoc en van het themadebat.

De volksvertegenwoordigers die akkoord gaan met het voorstel tot naamswijziging, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die niet akkoord gaan met het voorstel tot naamswijziging, drukken op 'Ik blijf zitten'.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Het Vlaams Parlement neemt het voorstel van de heer Björn Rzoska betreffende de naamswijziging van de commissie ad hoc en van het themadebat aan.

Dames en heren, aan de orde is nu de verkiezing van de voorzitter, de ondervoorzitters en de leden van de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid.

De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd u vanmorgen per mail bezorgd.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? (Neen)

Er zijn geen andere voorstellen.

Aangezien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, verklaar ik verkozen tot vast lid van de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid

de heren Koen Daniëls, Marius Meremans en Lorin Parys, mevrouw Sarah Smeyers en de heer Wilfried Vandaele, tevens eerste ondervoorzitter van de commissie ad hoc, voor de N-VA-fractie,

de heren Immanuel De Reuse, Chris Janssens en Stefaan Sintobin voor de VB-fractie,

mevrouw Katrien Schryvers en de heer Peter Van Rompuy voor de CD&V-fractie,

mevrouw Freya Saeys en de heer Willem-Frederik Schiltz voor de Open Vld-fractie,

mevrouw Celia Groothedde en de heer Björn Rzoska, tevens voorzitter van de commissie ad hoc, voor de Groenfractie en

de heer Hannes Anaf, tevens tweede ondervoorzitter van de commissie ad hoc, voor de sp.a-fractie en

tot plaatsvervangend lid

de heren Arnout Coel, Andries Gryffroy, Bert Maertens en Axel Ronse en mevrouw Tine van der Vloet voor de N-VA-fractie,

de heren Yves Buysse, Johan Deckmyn en Sam Van Rooy voor de VB-fractie,

mevrouw Joke Schauvliege en mevrouw Loes Vandromme voor de CD&V-fractie,

mevrouw Sihame El Kaouakibi en de heer Maurits Vande Reyde voor de Open Vld-fractie,

mevrouw Ann De Martelaer en de heer Jeremie Vaneeckhout voor de Groenfractie en

mevrouw Hannelore Goeman voor de sp.a-fractie.

Voor de PVDA-fractie zal de heer Jos D'Haese als toegevoegd lid zitting hebben in de commissie ad hoc.

VOORSTEL VAN HET UITGEBREID BUREAU betreffende de evaluatie van de proefperiode van de Kinderrechtencommissaris

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de evaluatie van de proefperiode van de Kinderrechtencommissaris.

De bespreking is geopend.

Het Vlaams Parlement heeft op 22 mei 2019 mevrouw Caroline Vrijens benoemd tot Kinderrechtencommissaris voor een mandaat van zes jaar, met ingang van 1 augustus 2019. De Kinderrechtencommissaris doorloopt een proefperiode van

één jaar. Die proefperiode moet uiterlijk 45 dagen voor het verstrijken ervan geëvalueerd worden door het Vlaams Parlement.

Op 1 april 2020 keurde de plenaire vergadering de procedure voor de evaluatie van de proefperiode van mevrouw Vrijens goed. Een extern bureau werd belast met het opstellen van een evaluatieverslag op basis van een zelfevaluatie door de Kinderrechtencommissaris, een top-downevaluatie door de parlementsvoorzitter en één lid van het Uitgebreid Bureau per fractie, een bottom-upevaluatie door vijf personeelsleden van het Kinderrechtencommissariaat en tot slot een interview met de Kinderrechtencommissaris.

Op 27 mei 2020 besliste het Uitgebreid Bureau, op basis van het evaluatieverslag van het externe bureau, om aan de plenaire vergadering voor te stellen om de proefperiode van mevrouw Vrijens gunstig te evalueren. In naam van het Uitgebreid Bureau verzoek ik de plenaire vergadering om dit voorstel goed te keuren.

Vraagt hierover iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over het voorstel van het Uitgebreid Bureau.

De volksvertegenwoordigers die akkoord gaan met het voorstel van het Uitgebreid Bureau, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die niet akkoord gaan met het voorstel van het Uitgebreid Bureau, drukken op 'Ik blijf zitten'.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Het Vlaams Parlement neemt het voorstel van het Uitgebreid Bureau betreffende de evaluatie van de proefperiode van de Kinderrechtencommissaris aan.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren
– 340 (2019-2020) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Dank u wel, voorzitter. Elke dag dat we deze beslissing uitstellen, telt. Ze vereist dus spoed. We zitten in de vierde droge zomer op rij. Dat maakt de klimaatverandering zeer concreet. Jammer genoeg bestaat er geen vaccin tegen klimaatverandering. De afgelopen maand mei was de droogste in 187 jaar. We hebben nu al een captatieverbod en straks volgt misschien code rood, een droogteplan, een afschakelplan, misschien zelfs een sproeiverbod. Droogte wordt het nieuwe normaal.

We moeten nu noodmaatregelen nemen, maar die hebben slechts zin als we ook langetermijnbeslissingen nemen. Die moeten we nu nemen, anders komen we hopeloos te laat. Hiervoor zijn structurele maatregelen nodig. Structurele

oplossingen dienen vooral om ervoor te zorgen dat water kan infiltreren in onze bodem en daar ook opgeslagen kan worden. Daarom moeten we ervoor zorgen dat zoveel mogelijk bodem onbebouwd blijft.

De VUB berekende dat 20 procent meer oppervlakte om te infiltreren zorgde dat de grondwatertafel met 55 centimeter stijgt; stoppen met grondwaterwinning leidt slechts tot een stijging van 5 centimeter.

De voorzitter: U bent nu wel al over de inhoud bezig.

Mieke Schauvliege (Groen): Dat is om duidelijk te maken waarom de spoedbehandeling nodig is.

Elke dag verharden we meer dan 6,4 hectare, waarvan 4 hectare bebouwing.

De voorzitter: Waarom moet dat nu vandaag met spoed behandeld worden?

Mieke Schauvliege (Groen): Ik kom daartoe.

De voorzitter: U had er al lang toe moeten komen.

Mieke Schauvliege (Groen): Dat zijn tien voetbalvelden, elke dag opnieuw. We verlenen elke dag opnieuw ettelijke omgevingsvergunningen. Elke verleende vergunning zorgt ervoor dat we nieuwe open ruimte kunnen aansnijden. Dat is onomkeerbaar. Ik kom dus tot de spoed. Dat is onomkeerbaar en zorgt ervoor dat er weinig water in de bodem kan dringen.

De voorzitter: Dat is de spoed. Dat is heel duidelijk voor iedereen.

Mieke Schauvliege (Groen): Vandaar dit voorstel tot spoedbehandeling. Om later maatschappelijke kosten te vermijden, is het belangrijk om die bouwstop nu in te voeren, tijdelijk weliswaar, op de onaangesneden gronden op Vlaams niveau.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege, ik denk dat het duidelijk is voor iedereen.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, het vrijwaren van open ruimte is natuurlijk ook voor ons van groot belang, laat daar geen twijfel over bestaan. Het realiseren, collega Schauvliege, van de bouwshift is trouwens ook een van de strategische doelstellingen in de beleidsnota van de minister. Binnenkort komt hier ook nog eens het Instrumentendecreet opnieuw ter tafel.

Hoezeer u zich ook hebt ingespannen – met grote waardering – om dit als een hoogdringende zaak vandaag te agenderen: het is u niet gelukt, want we weten allemaal dat het niet door een abrupte bouwstop zal zijn op woonreservegebieden dat we nu die droogte ineens gaan oplossen. We kunnen dit op een normale manier in de commissie Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening behandelen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen, Björn Rzoska en Johan Danen tot onmiddellijke invoering van de tijdelijke bouwstop op onaangesneden woonreservegebieden, in afwachting van een wettelijk kader om de bouwshift door te voeren, naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie verwezen.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van Carina Van Cauter, Lorin Parys, Katrien Schryvers, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Sarah Smeyers tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp – 237 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 6

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 en 2.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
118 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 en 2 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

U krijgt hiervoor zestig seconden de tijd.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
120 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 10 juni 2020 om 14 uur.

De leden van het Uitgebreid Bureau worden om 18.15 uur verwacht in de Antoon Van Dyckzaal.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.08 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Chris Janssens, Sarah Smeyers: familieverplichtingen;

Annick Lambrecht: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els

Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters